

**INFORMACJE
DLA WSPÓLNOTY
AKADEMICKIEJ**

wydanie specjalne

**PODUSMOWANIE
ROKU**

2024

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

jak co roku, prezentujemy Państwu wydanie specjalne informacji dla wspólnoty akademickiej, w którym dokonaliśmy sprawozdania z funkcjonowania uczelni w roku 2024. Ten obszerny dokument pozwala każdemu członkowi naszej wspólnoty zyskać wiedzę o postępach w realizacji Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego 2020–2025 w jej kluczowych pięciu obszarach, jak również poznać strukturę i stan finansów naszego uniwersytetu oraz przypomnieć sobie najważniejsze dyskusje, jakie angażowały nas jako społeczność Uniwersytetu Śląskiego w ubiegłym roku.

Wraz z wprowadzeniem ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce w 2018 roku zniesiono obowiązek przedstawiania właściwemu ministrowi rocznego sprawozdania z działalności uczelni (zwanego popularnie „sprawozdaniem Rektora”) – ostatnie składano za rok 2019. Wprowadzono natomiast obowiązek sprawozdania z realizacji strategii uczelni. Mając na względzie zwiększenie przepływu informacji wewnątrz wspólnoty akademickiej, wprowadzono ciągłą formę komunikacji o sprawach Uniwersytetu w postaci regularnych „Informacji dla Wspólnoty Akademickiej”. Dotychczas przesłaliśmy ich Państwu 191, w tym wydania specjalne obejmujące podsumowanie działań w latach 2020–2021, 2022 oraz 2023.

Wydanie specjalne obejmuje syntetyczny przegląd działalności Uniwersytetu Śląskiego i nie wyczerpuje ogromu wydarzeń i dokonań, które wypełniły ubiegły rok w naszej uczelni. Dziękuję Państwu za pracę wykonywaną na rzecz naszego uniwersytetu każdego dnia.

W nadziei, że lektura okaże się dla Państwa interesująca i pożyteczna, łączę wyrazy szacunku.

Prof. dr hab. Ryszard Koziołek
Rector Uniwersytetu Śląskiego

[2024 – Wyjątkowy rok w historii Uniwersytetu Śląskiego | wybór najistotniejszych spraw](#)

[Strategia Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego 2020–2025](#)

[Obszar: KADRA](#)

[Obszar: BADANIA NAUKOWE](#)

[Obszar: KSZTAŁCENIE I STUDENCI](#)

[Obszar: INFRASTRUKTURA](#)

[Obszar: TRZECIA MISJA UNIWERSYTETU](#)

[Uniwersytet Europejski i umiędzynarodowienie](#)

[Finanse, nagrody finansowe oraz projekty](#)

[Ważne dyskusje dotyczące naszej wspólnoty](#)

[Sprawozdania komisji](#)

WYJĄTKOWY ROK W HISTORII UNIwersYTETU wybór najistotniejszych spraw

I) BUDOWANIE WSPÓŁPRACY Z OTOCZENIEM – ROK OBCHODÓW EUROPEJSKIEGO MIASTA NAUKI KATOWICE 2024 (EMNK 2024)

Był to rok wyjątkowych spotkań oraz licznych wydarzeń naukowych i kulturalnych, rok budowania relacji dla interdyscyplinarnych zespołów i projektów badawczych, rozwijania pozycji lidera opinii w regionie, a także międzynarodowego rozkwitu Uniwersytetu. Dzięki intensywnej współpracy z Komisją Europejską zyskaliśmy kompetencje, których osiągnięcie w normalnych warunkach zajęłoby naszej organizacji kilkanaście lat.

W zadaniach Miasta Nauki wzięło udział ponad 4500 naukowców i naukowczyń oraz popularyzatorów nauki z województwa śląskiego. Wspólnie zainicjowano 5951 spotkań i wydarzeń, w których uczestniczyło blisko 600 000 osób, pochodzących z 43 krajów. Całoroczne obchody realizowano w ramach 5 równoległych programów zaprojektowanych dla różnych grup odbiorców, a wydarzenia odbywały się w 33 miastach województwa śląskiego, w blisko 500 różnych lokalizacjach. W samym tylko programie młodych EMNK na Uniwersytecie Śląskim przeprowadzono pod opieką naukową 112 grantów badawczych, a z licznych form wsparcia w realizacji badań naukowych i działań dydaktycznych skorzystała ponad połowa pracowników i pracowniczek Uniwersytetu Śląskiego.

Rzeczywistości Miasta Nauki, którą zbudowaliśmy w zrzeszającym 7 publicznych uczelni Konsorcjum Akademickim – Katowice Miasto Nauki, wspólnie z Województwem Śląskim, Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią i Miastem Katowice, nie da się jednak przedstawić w kilku liczbach i statystykach. Opisujemy ją dzisiaj m.in. w kategoriach: przydatności dla mieszkańców naszego województwa; bliskiej współpracy międzyuczelnianej; istotności nauki i kształcenia w strategiach rozwoju miast akademickich, metropolii, regionu; nawiązanej współpracy badawczej; potencjału projektowego na tle europejskim; budowania wpływu na otoczenie; rozpoznawalności wśród kandydatów na studia; zwiększonej widzialności Uniwersytetu na krajowej mapie ośrodków akademickich.

Inicjatywa Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 finansowana była ze źródeł zewnętrznych, w tym: 3 grantów Komisji Europejskiej, dotacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, dotacji Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz z budżetu Miasta Katowice. Również Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Zdrowia przekazało uczelniom Konsorcjum dodatkowe fundusze na realizację całorocznego programu obchodów.

II) MATERIAŁY PODSUMOWUJĄCE ROK OBCHODÓW EUROPEJSKIEGO MIASTA NAUKI 2024

Zachęcamy do zapoznania się z publikacją podsumowującą rok obchodów Europejskiego Miasta Nauki – to przegląd najważniejszych elementów programu, unikatowych projektów i jednocześnie kompendium wiedzy o tym, jak Miasto Nauki zostało zbudowane.

To nie tylko kronika wydarzeń i przewodnik wskazujący sposoby realizacji inicjatywy, lecz także dokumentacja procesu transformacji regionu w kierunku innowacyjności, współpracy międzysektorowej i upowszechniania nauki jako dobra publicznego.

W liczącej ponad 180 stron, bogato ilustrowanej publikacji znajdują się m.in.:

- liczne fotografie z wydarzeń,
- zestawienia statystyczne i infografiki,
- analiza realizacji założeń i celów EMNK 2024,
- opis struktury organizacyjnej,
- przegląd najważniejszych wydarzeń roku,
- refleksje ekspertów dotyczące roli nauki w transformacji regionu,
- wizje przyszłości i konkretne postulaty wynikające z deklaracji programowej na kolejne lata, podsumowanie efektów – liczbowych i społecznych.

Podzielona na osiem głównych rozdziałów publikacja prowadzi czytelnika od genezy i strategii EMNK, przez realizację wydarzeń, aż po refleksję nad trwałymi rezultatami i wpływem na region. Osobne części poświęcono Zielonej Strefie Nauki, doskonałości naukowej (w tym Programowi Naukowemu dla Śląska), zaangażowaniu mieszkańców oraz przyszłości miasta i uczelni. Całość uzupełniają zestawienia wydarzeń i miejsc ich realizacji.

Publikacja stanowi wartościowe źródło wiedzy dla samorządów, uczelni, instytucji kultury, a także dla wszystkich zainteresowanych rozwojem miasta poprzez naukę i edukację.

Pełna treść publikacji jest bezpłatnie dostępna [na profilu Uniwersytetu Śląskiego na platformie ISSUU](#).

Zachęcamy również do zapoznania się ze stroną internetową podsumowującą rok obchodów EMNK, dostępną pod adresem: miastonauki.pl.

Informacje o konkursach europejskich zrealizowanych w Mieście Nauki dostępne są pod adresami: eutalenton2024.eu oraz w [katalogu EUCYS 2024](#).

Warto również śledzić informacje o postępach w projektach długofalowych Miasta Nauki, w tym:

- [Zielonej Strefie Nauki](#),
- [Programie Naukowym dla Śląska](#),
- [Kampusie GZM](#),

- [inicjatywie „Ask the scientist”](#).

III) W ZAKRESIE NAUKI

W 2024 roku z inicjatywy Uniwersytetu Śląskiego został przedstawiony **Program Naukowy dla Śląska**. Jest to długofalowa i strategiczna inicjatywa, której celem jest rozwijanie współpracy naukowej i finansowanie badań oraz prac rozwojowych skoncentrowanych na najważniejszych wyzwaniach transformacyjnych regionu: transformacji energetycznej, gospodarczej, cyfrowej, środowiskowej, zdrowotnej, społeczno-kulturowej oraz związanej z bezpieczeństwem. Program Naukowy dla Śląska będzie ukierunkowany na łączenie potencjału wybitnych naukowców i zespołów badawczych, a także na efektywne wykorzystanie najnowocześniejszej infrastruktury badawczej w celu rozwiązywania kluczowych problemów Śląska. Program zakłada także rozwój i wzmacnianie współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym i przemysłowym. To pierwsze w Polsce tego typu rozwiązanie, które dzięki ścisłej współpracy środowiska akademickiego, instytucji publicznych i samorządów umożliwia finansowanie badań o kluczowym znaczeniu dla regionu i jego mieszkańców.

- [Strona internetowa programu](#)

W 2024 roku zorganizowaliśmy **EuroScience Open Forum 2024 (2024)**, interdyscyplinarną i międzynarodową konferencję naukową, której uczestnikami byli m.in. światowej klasy naukowcy, przedstawiciele biznesu, instytucji publicznych oraz mediów, wspólnie zgłębiający zagadnienia dotyczące wzajemnego wpływu nauki na życie i życia na naukę. Tematem przewodnim konferencji było hasło „Life Changes Science”, podkreślające dynamiczną relację między życiem a nauką. Program wydarzenia obejmował 121 sesji tematycznych, 10 wykładów głównych (keynotes), 150 prezentacji ustnych oraz 91 sesji posterowych. Poruszono najważniejsze wyzwania współczesnej nauki i innowacji. W konferencji wzięło udział łącznie 3637 osób, w tym: 2499 uczestników konferencji, 556 prelegentów, 195 gości VIP, 120 przedstawicieli mediów, 267 organizatorów, wolontariuszy i operatorów wydarzenia.

Program wydarzenia obejmował 121 sesji tematycznych, 10 wykładów głównych (keynotes), 150 prezentacji ustnych oraz 91 sesji posterowych. Poruszono najważniejsze wyzwania współczesnej nauki i innowacji. W konferencji wzięło udział łącznie 3637 osób, w tym: 2499 uczestników konferencji, 556 prelegentów, 195 gości VIP, 120 przedstawicieli mediów, 267 organizatorów, wolontariuszy i operatorów wydarzenia.

- [Publikacja pokonferencyjna](#)

Intensywnie rozwijaliśmy unikatowy program **„Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi”**. Beneficjenci programu – data stewardzi – odpowiadają m.in. za dostosowanie Planu Zarządzania Danymi (PZD) do potrzeb wydziałów i dyscyplin,

wsparcie naukowców Uniwersytetu Śląskiego w przygotowaniu PZD we wnioskach projektowych, jego wdrażanie, monitorowanie oraz raportowanie. Przedłużenie programu umożliwia kontynuację działań na rzecz podnoszenia świadomości na temat zarządzania danymi badawczymi oraz wspiera rozwój otwartej nauki na uczelni.

- [Szczegóły programu](#)

Strategiczną inicjatywą było powołanie **Obserwatorium Przyszłości Nauki**. W Obserwatorium analizowane są dane dotyczące stanu nauki oraz perspektyw jej rozwoju – na poziomie światowym, krajowym i regionalnym (śląskim). Kluczowym zasobem OPN jest współpraca z jednym z wiodących światowych think tanków naukowych – Center for Security and Emerging Technology (CSET) przy Georgetown University w Waszyngtonie. Podpisane porozumienie zapewnia dostęp do cennych danych analitycznych oraz know-how.

- [Strona internetowa inicjatywy](#)

IV) WYBRANE DZIAŁANIA NAUKOWE PRACOWNIKÓW UŚ

Pracownicy Uniwersytetu nieustannie prowadzą **międzynarodowe badania**, które cieszą się światowym uznaniem, otrzymują prestiżowe granty, a ich wyniki publikowane są na łamach ważnych środowiskowo czasopism. Wśród najbardziej spektakularnych badań realizowanych w 2024 roku warto wskazać:

- [badania dotyczące dinozaurów opisane w „Nature”](#)

Zespół naukowców z Polski, wśród których są **prof. dr hab. Leszek Marynowski i dr Zuzanna Wawrzyniak z Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ**, a także uczeni ze Szwecji przeanalizowali ponad 500 koprolitów i innych skamieniałości zawierających pozostałości pokarmowe, aby odtworzyć sieci pokarmowe sprzed 200 mln lat. **Badania przeprowadzone w Basenie Polskim, obejmującym tereny Śląska i Gór Świętokrzyskich, dostarczyły nowych informacji na temat ewolucji dinozaurów i ich drogi do dominacji na lądzie.**

Badania wykazały, że zmiany klimatyczne i przekształcenia roślinności w późnym triasie i wczesnej jurze stworzyły warunki sprzyjające stopniowemu zajmowaniu niszy ekologicznych przez dinozaury. Dinozaury rozpoczęły swą ewolucję jako małe, wszystkożerne organizmy, a ich sukces ewolucyjny przebiegał etapami, prowadząc do pojawienia się gigantycznych roślinożerców i mięsożerców. **Artykuł został opublikowany w prestiżowym czasopiśmie „Nature”.**

- [badania zmian klimatu realizowane przez polarników UŚ w ramach projektu Horyzont Europa](#)

Zespół naukowców z **Instytutu Nauk o Ziemi WNP oraz Centrum Studiów Polarnych UŚ (pod kierunkiem dr. Dariusza Ignatiuka)** wchodzi w skład konsorcjum, które otrzymało środki na realizację projektu LIQUIDICE w ramach

programu **Horyzont Europa**. Projekt realizowany będzie w latach 2024–2028 (48 miesięcy) z całkowitym budżetem 7,5 mln euro.

Badania dotyczą m.in. kompleksowej ponownej oceny przeszłego i przyszłego stulecia wywołanych klimatem zmian o dużym wpływie na środowisko pokrywy lodowej Grenlandii i obszarów wrażliwych na klimat w Alpach, Norwegii, Azji Wysokiej (HMA – High Mountain Asia) i na Svalbardzie, w tym obszarów wieloletniej zmarzliny i ich ekosystemów.

- **badania psychologów z UŚ związane z misją polskiego astronauty na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS)**

Uniwersytet Śląski w Katowicach podpisał z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA) kontrakt na zrealizowanie monitoringu zdrowia psychicznego i behawioralnego astronautów na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS). Badaną osobą będzie polski astronauta – dr Sławosz Uznański-Wiśniewski. Celem badań jest monitoring zdrowia psychicznego i behawioralnego astronautów, analiza wydajności pracy oraz interakcji z naturą i środowiskiem technologicznym podczas misji kosmicznej. Badania będą realizowane przez zespół **AstroMentalHealth kierowany przez dr Agnieszkę Skorupę z Instytutu Psychologii UŚ**. Naukowcy chcą zidentyfikować kluczowe cechy, które powinny być brane pod uwagę podczas selekcji i szkoleń astronautów oraz zdiagnozować najbardziej krytyczne fazy misji kosmicznej.

- **badania nad fizyką zderzaczy cząstek**

Projekt pt. „Precyzyjne badania dla fizyki zderzaczy cząstek”, kierowany przez **prof. dr. hab. Janusza Gluzę z Instytutu Fizyki im. Augusta Chełkowskiego**, uzyskał dofinansowanie w wysokości prawie 3,5 mln złotych w ramach prestiżowego konkursu NCN MAESTRO.

Badania ukierunkowane są głównie na obliczenia oraz symulacje przy pomocy generatorów Monte Carlo efektów perturbacyjnych wyższych rzędów w ramach Modelu Standardowego fizyki cząstek w obecnych oraz przyszłych akceleratorach wysokich energii. Obliczenia te pozwolą na weryfikację subtelnych efektów przewidywanych w ramach rozszerzonych modeli teoretycznych, które próbują odpowiedzieć na wciąż niewyjaśnione aspekty fizyki cząstek związanych z oddziaływaniami cząstek Higgsa i ich wpływem na ewolucję Wszechświata z asymetrią materia-antymateria i efektami naruszenia symetrii CP, czy też generację mas i oscylacji neutrin. Badania będą prowadzone we współpracy z naukowcami z Niemiec, Węgier, Szwajcarii, Ukrainy, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

V) W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA

Rok 2024 to pierwszy pełny rok wdrażania Nowej Koncepcji Studiów na większości kierunków pierwszego stopnia i studiach jednolitych magisterskich. Uruchomionych zostało sześć obszarów wspierających kształcenie kierunkowe, a w ramach nich moduły obszarowe, prowadzone przez kadrę z całego Uniwersytetu, dostępne dla studentów zarówno w semestrze zimowym, jak i w semestrze letnim 2024/2025 roku:

- o Cyfrowy świat – moduły: *Sztuczna inteligencja* i *Analiza danych: metody i narzędzia*;
- o Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie – moduły: *Sztuka krytycznego myślenia* i *Wyjście z komfortocenu*;
- o Granice nauki – moduły: *Nauka i pseudonauka* i *Zrozumieć Noblistów*;
- o Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość – moduły: *Przedsiębiorczość* i *Vademecum prawa*;
- o Środowisko naturalne i technologie – moduły: *Zielone technologie* i *Katastrofalne żywioły*;
- o Zdrowie i rozwój osobisty – moduły: *Rozwój osobisty* i *Styl życia a zdrowie człowieka*.

W maju po raz pierwszy prawie 4000 studentów uczestniczyło w zajęciach w ramach tygodnia projektowego, był to intensywny czas warsztatów, zajęć praktycznych i projektowych, ale także możliwość integracji społeczności studenckiej z całego Uniwersytetu, która przez 5 dni uczestniczyła w zajęciach oraz wydarzeniach integracyjnych na terenie kampusu katowickiego.

W roku 2024 uruchomiliśmy Fundusz Talentów: ponad 100 uzdolnionych kandydatek i kandydatów, w tym także olimpijczycy korzystają z benefitów tego programu.

Studenci i doktoranci po raz pierwszy korzystali z możliwości finansowania swoich inicjatyw w ramach funduszu partycypacyjnego. Dzięki temu 12 projektów „obywatelskich” uzyskało finansowanie, a z efektów korzystają osoby studiujące z większości wydziałów.

W październiku już po raz trzeci odbył się [Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia](#), który z racji obchodów EMN skupiał się przede wszystkim na umiędzynarodowieniu kształcenia, międzynarodowych projektach edukacyjnych, realizacji idei uniwersytetów europejskich.

Ciągła dbałość o jakość kształcenia zaowocowała certyfikatami doskonałości PKA, jakie otrzymały kierunki: ochrona środowiska i socjologia.

[W grudniu po raz pierwszy odbyło się spotkanie nauczycieli akademickich w ramach Święta dydaktyki](#). Wydarzenie to było okazją do uhonorowania wybitnych osiągnięć dydaktycznych naszych nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz złożenia gratulacji laureatkom i laureatom konkursów zorganizowanych w ramach **Systemu Motywacyjnego w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA)**.

VI) W ZAKRESIE UMIĘDZYNARODOWIENIA

1. W ramach sojuszu **Transform4Europe** w 2024 roku:

- utworzony zostało wspólne biuro projektów (**Joint Grant Office**);

- uruchomionych zostało pierwszych 8 ścieżek międzynarodowego kształcenia doktorantów (**T4EU PhD Tracks**);
 - powstał międzynarodowy, wspólny kierunek studiów **Digital Creativity** współprowadzony przez Uniwersytet Śląski (prof. Adrian Robak z WSNiE) oraz Jean-Monnet Universite w Saint-Étienne i Universidade Católica Portuguesa (Lizbona–Porto), a także rozpoczęły się prace nad kierunkami **Ecology and Sustainability of Global Changes** współtworzonym przez UŚ (dr Marcin Lipowczan), Università degli Studi di Trieste oraz Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie oraz **European Diplomacy**, który współorganizuje Uniwersytet Śląski (prof. Małgorzata Myśliwiec), Uniwersytet w Sofii oraz Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie;
 - w Katowicach i Cieszynie odbył się kolejny **Transform4Europe Week** (z udziałem ponad 130 uczestników z 10 krajów) oraz **T4EU Strategic Assembly** (w tym spotkanie rektorów wszystkich 10 uczelni sojuszu). Dzięki projektowi „All for One. Bridge to the Future” finansowanemu przez NAWA, w wydarzeniu mogli wziąć udział także studenci i pracownicy Państwowego Uniwersytetu w Mariupolu – partnera stowarzyszonego T4EU.
2. Współpraca nawiązana z **Uniwersytetem Sungshin w Seulu** pozwoliła na otwarcie w Uniwersytecie Śląskim **Instytutu Króla Sejonga** (czwartego w Polsce, po Warszawie, Poznaniu i Krakowie). Kultura i język Republiki Korei cieszy się ogromną popularnością wśród osób studiujących oraz otoczenia Uniwersytetu, a powstanie Instytutu przyciągnęło zainteresowanie działających na Śląsku firm koreańskich. Dla koordynacji coraz liczniejszych inicjatyw związanych z krajami Azji Południowo-Wschodniej (przede wszystkim Chin, Japonii i Korei) powołana została **Rada ds. Współpracy z Azją** – stanowiąca forum spotkań osób prowadzących w Uniwersytecie działalność badawczą lub edukacyjną związaną z tą częścią świata.
 3. W ramach współpracy z **Państwowym Uniwersytetem w Mariupolu** wspieranej grantami pozyskanymi z NAWA w Uniwersytecie Śląskim powołano **Centrum Uniwersytetu w Mariupolu**. W wyniku tego wspólnie z analogicznym centrum działającymi w Uniwersytecie Witolda Wielkiego w Kownie, Uniwersytet Śląski pozyskał środki z programu Social Innovation Initiative finansowanego przez European Social Fund Agency na zacieśnienie w 2025 roku współpracy w zakresie wsparcia dla ukraińskiej społeczności akademickiej.
 4. W 2024 roku znacząco wzrosło zainteresowanie pracowników (zarówno z grupy nauczycieli akademickich, jak i wsparcia administracyjnego) wyjazdami zagranicznymi. W ramach możliwości finansowych wynikających z programów Erasmus, NAWA-Prom, T4EU, pozostałych programów mobilnościowych i grantowych, a także środków Inicjatywy Doskonałości i innych funduszy uczelni, zrealizowanych zostało łącznie **niemal 3000 wyjazdów pracowników i studentów**, do 69 krajów. W 2024 roku skokowo wzrosła także liczba przyjazdów (w dużym stopniu dzięki wydarzeniom Europejskiego Miasta Nauki, w szczególności konferencji ESOF oraz konkursom TalentON i EUCYS).
 5. Liczba studentów zagranicznych na studiach pełnych w Uniwersytecie Śląskim w 2024 roku **wzrosła do ponad 830**. Nasza uczelnia od wielu lat utrzymuje

pozycję **lidera** wśród śląskich uczelni publicznych pod względem liczby studentów zagranicznych.

6. W 2024 prowadzonych **było 7 anglojęzycznych kierunków i specjalności** – w tym International Business Law and Arbitration (WPiA), Biotechnology (WNP), Computer Science (WNŚiT), Creative Management in New Media (SF), Leadership in International Relations (WNS), International Studies in Political Science and Diplomacy (WNS), American and Canadian Studies for Intercultural Communications and Diplomacy (WH).
7. Uniwersytet Śląski, jako jedna z 12 polskich uczelni, został wskazany przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu oraz NAWA do reprezentowania polskiego środowiska akademickiego na **Światowej Wystawie EXPO w Osace**. Finansowany przez PAIH i NAWA projekt UŚ obejmuje prezentację Śląskiego Festiwalu Nauki, Szkoły Kultury i Języka Polskiego oraz międzynarodowego programu kształcenia DIGICREA. Udział w Expo będzie także okazją do wzmocnienia relacji Uniwersytetu ze współpracującymi uczelniami japońskimi.

VII) W ZAKRESIE ORGANIZACYJNYM

16 kwietnia 2024 roku odbyły się wybory rektora w kadencji 2024–2028. O stanowisko ubiegało się troje kandydatów: prof. dr hab. Jacek Barcik z Wydziału Prawa i Administracji; prof. dr hab. Ryszard Koziołek oraz prof. dr hab. Iwona Loewe z Wydziału Humanistycznego. Spośród 310 elektorów uprawnionych do głosowania, w wyborach wzięło udział 303. Prof. Ryszarda Koziołka poparło 171 osób, prof. Jacka Barcika – 87, a prof. Iwonę Loewe – 36. Oddano także jeden głos nieważny.

Wraz z końcem roku kadencję zakończyła też Rada Uniwersytetu Śląskiego pod przewodnictwem Piotra Uszoka, sprawująca nadzór nad działalnością organizacyjną uczelni w latach 2020–2024. Obecny skład Rady UŚ, pod przewodnictwem Elżbiety Bieńkowskiej, dostępny jest pod adresem: u.su.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/rada-universytetu-slaskiego/.

W czerwcu, w trybie elektronicznym, odbyły się wybory do Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kadencję 2024–2028. Informacje o składzie oraz bieżącej pracy Senatu dostępne są pod adresem: u.su.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/senat-universytetu-slaskiego-w-katowicach/.

W minionym roku wprowadzono powszechny tryb wyłaniania i konsultacji ze wspólnotami wydziałów osób kandydujących na funkcję dziekanów wydziałów. Informacje o władzach dziekańskich w kadencji 2024–2028 dostępne są pod adresem: u.su.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/dziekani-i-prodziekani/.

Wraz z nową kadencją stanowisko kanclerza Uniwersytetu Śląskiego objął Dariusz Laska, dotychczas zastępca kanclerza ds. rozwoju i współpracy z gospodarką. Informacje

o obecnym składzie kanclerskim dostępne są pod adresem: us.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/kanclerz-i-zastepcy-kanclerza/.

STRATEGIA ROZWOJU UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO NA LATA 2020–2025

REALIZACJA

Realizacja [Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025](#) jest regularnie opiniowana przez Radę Uczelni oraz Senat UŚ. Stosownie do przepisów § 11 Statutu Uniwersytetu Śląskiego Rektor do końca kwietnia każdego roku przedstawia Senatowi sprawozdanie z realizacji strategii, zaś Senat podejmuje uchwałę co do jego zatwierdzenia do końca maja każdego roku. Sprawozdanie z realizacji strategii w roku 2024 zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Uczelni i przyjęte przez Senat UŚ na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2025 [uchwałą nr 58/2025](#).

Sprawozdania z realizacji strategii w latach minionych dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP):

- [za rok 2024](#);
- [za rok 2023](#);
- [za rok 2022](#);
- [za rok 2021](#);
- [za rok 2020](#).

Zakres sprawozdania obejmuje opis działań strategicznych, identyfikację kluczowych czynników istotnych dla postępów w realizacji w danym roku oraz analizę wskaźników osiągnięcia celów w każdym obszarze strategicznym.

Informacje o bieżących pracach nad Strategią Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2026–2029 dostępne są pod adresem: us.edu.pl/uczelnia/o-nas/strategia/prace-nad-nowa-strategia/.

I) PODSTAWOWE LICZBY

- Na dzień 31 grudnia 2024 roku w UŚ zatrudnionych było 1885 nauczycielek i nauczycieli akademickich (w tym 66 cudzoziemek i cudzoziemców) oraz 1401 pracowniczek i pracowników w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi (w tym 12 cudzoziemek i cudzoziemców).
- W 2024 roku zatrudniono łącznie 248 osób. Na stanowiska NA i NNA w UŚ aplikowało 1000 osób, z czego 500 aplikacji w odpowiedzi na ogłoszenia konkursowe na stanowiska NA (410 z Polski i 90 z zagranicy) oraz 500 na stanowiska NNA.
- Przeprowadzono 3 postępowania awansowe na stanowisko adiunkta, w wyniku których 19 osób uzyskało awans.
- Przeprowadzono postępowanie awansowe na stanowisko profesora uczelni, w wyniku którego 34 osoby uzyskały awans.

- Przeprowadzono postępowanie awansowe na stanowisko starszego asystenta, w wyniku którego 27 osób uzyskało awans.
- 14 osób awansowało na stanowisko profesora.
- Przeprowadzono 45 spotkań adaptacyjnych online dla nowo zatrudnionych pracowników i pracowniczek (w tym 33 w języku polskim oraz 12 w języku angielskim).

II) OCENA OKRESOWA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

W 2024 roku przeprowadzono ocenę okresową nauczycieli akademickich w trybie oceny na wniosek rektora z inicjatywy pracownika. Oceną zostało objętych 18 osób. Pozytywny wynik oceny w pierwszym jej etapie uzyskało 15 osób, w drugim etapie, po spotkaniu z komisją oceniającą, 3 osoby. W prace 13 komisji oceniających, 10 dyscyplinowych i 3 dydaktyczne, zaangażowanych było 33 nauczycieli i nauczycielek akademickich.

Więcej informacji na temat oceny znajduje się [w serwisie „Pracownik”](#).

III) OBSŁUGA KADRY ZAGRANICZNEJ

W minionym roku [w punkcie Welcome Point dla kadry zagranicznej](#):

- udzielono ponad 95 porad i konsultacji osobom z zagranicy zatrudnionym w uczelni, w tym udzielono wsparcia w 13 sprawach dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców współpracujących z Uniwersytetem;
- zorganizowano 2 wydarzenia integracyjne dla cudzoziemców zatrudnionych w Uniwersytecie oraz 2 szkolenia w języku angielskim odpowiadające na potrzeby szkoleniowe zagranicznej kadry;
- przeprowadzono 3. edycję interaktywnych, [wirtualnych targów pracy dla naukowców i naukowczyń](#) z zagranicy zainteresowanych podjęciem współpracy z Uniwersytetem.

IV) PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA PRACOWNIKÓW W MIEJSCU PRACY

- 272 osoby zatrudnione w Uniwersytecie zarejestrowały się do udziału w programie badań profilaktycznych pn. „Profilaktyka 40 PLUS”, finansowanym ze środków NFZ w ramach działań Ministerstwa Zdrowia. Osoby uczestniczące w programie otrzymały jednorazowy dostęp do pakietu badań diagnostycznych, realizowanych przez przychodnię CenterMED, z którą Uniwersytet Śląski współpracuje m.in. w ramach wykonywania badań profilaktycznych i okresowych kadry.

- W 2024 roku we współpracy z CenterMED przeprowadzono akcję szczepień przeciw grypie dla pracowników – 285 osób zatrudnionych w uczelni przyjęło szczepionkę.
- 40 pracowniczek skorzystało z badania ultrasonograficznego w ramach profilaktyki raka piersi.
- Przygotowano i przeprowadzono badanie dotyczące preferencji osób zatrudnionych w Uniwersytecie w zakresie działań prozdrowotnych oraz rozwiązań harmonizujących życie społeczne i zawodowe. W ankiecie wzięło udział ponad 600 osób zatrudnionych w uczelni. Wyniki badania zostały m.in. wykorzystane na potrzeby przygotowania wniosku projektowego w programie FESL.05.13 Zdrowy pracownik, Priorytet FESL.05 Fundusze Europejskie dla rynku pracy.

V) EUROPEAN TALENT FAIR PODCZAS KONFERENCJI ESOF2024

- Uniwersytet Śląski w Katowicach koordynował organizację 2. edycji Europejskich Targów Talentów dla Naukowców – wydarzenia towarzyszącego konferencji EuroScience Open Forum Katowice 2024 (będącej jednym z kluczowych wydarzeń Europejskiego Miasta Nauki – Katowice 2024).
- Program inicjatywy zrealizowano w 4 interaktywnych strefach: dyskusji panelowych, prezentacji, wiedzy i rozwoju oraz doradztwa kariery.
- Przedsięwzięcie udało się dzięki zaangażowaniu ponad 75 panelistek i panelistów, którzy zrealizowali ponad 40 aktywności, na które zarejestrowało się 720 osób uczestniczących w targach.

VI) WDRAŻANIE PLANU RÓWNOŚCI PŁCI

Plan Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim dostępny jest [na profilu naszej uczelni na platformie ISSUU](#). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku zrealizowano następujące działania:

- Komisja ds. równości i różnorodności, której kadencja upłynęła 30 września 2024 roku, odbyła w 2024 roku 5 posiedzeń i przyjęła 6 uchwał dotyczących m.in.: dokumentu o charakterze informacyjno-edukacyjnym, pt. [Zbiór dobrych praktyk w obszarze równości i różnorodności oraz przykłady ich naruszeń. Przewodnik \(działalność komisji\)](#);
- kontynuowano współpracę międzynarodową w zakresie równości płci ([projekt GEPARD](#));
- 21 i 22 marca 2024 roku zorganizowano międzynarodową interdyscyplinarną konferencję Community of diversity, equity and inclusion: Towards supporting well-being and sustainability (Różnorodność, równość i inkluzja w społeczności –

wspieranie dobrostanu i zrównoważonego rozwoju) [Międzynarodowa konferencja „Różnorodność, równość i inkluzja w społeczności...”](#);

- 3 kwietnia 2024 roku powołano [zespół badawczy pod nazwą Obserwatorium Równości i Różnorodności](#), który przed upływem I kadencji (31 października 2024 roku) przedłożył wyniki badań w zakresie ustalenia kompetencji różnych podmiotów w UŚ do stosowania środków nadzorczo-kontrolnych w reakcji na naruszenia zasady równości i różnorodności oraz zaplanował dalsze zadania badawcze;
- zorganizowano i rozstrzygnięto [kolejną edycję konkursu na grant badawczy „Równość i różnorodność w badaniach naukowych”](#);
- zorganizowano zajęcia i szkolenia dla osób studiujących oraz pracowniczek i pracowników poświęcone kwestiom równości płci, różnorodności i świadomości;
- powołano pełnomocniczkę rektora ds. ochrony małoletnich i równości;
- przedłużono termin wdrażania Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na rok 2025 [Zarządzenie Rektora nr 162/2024](#).

VII) PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

We współpracy z zespołami koordynującymi projekty Entrepreneur, Geochemical Reaction Modeling, jUŚT Transition, Welcome2US zapewniono dla kadry Uniwersytetu łącznie 200 miejsc w grupach szkoleniowych (m.in. studia podyplomowe, staże, wizyty studyjne itp.) dla osób zatrudnionych w Uniwersytecie na umowę o pracę. Więcej informacji na temat aktualnie dostępnej oferty szkoleniowej znajduje się [w serwisie „Pracownik”](#) oraz na stronach poszczególnych projektów.

Z dofinansowania do podnoszenia kwalifikacji na podstawie [zarządzenia Rektora w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników niebędących nauczycielami akademickimi](#) w 2024 roku skorzystało 19 pracowników i pracowniczek.

VIII) INFORMACJE O ISTOTNYCH PROCESACH ORGANIZACYJNYCH

WYBORY REKTORA

16 kwietnia 2024 roku odbyło się posiedzenie Kolegium Elektorów, na którym dokonano wyboru rektora UŚ na kadencję 2024–2028.

Osobami kandydującymi byli: prof. dr hab. Jacek Barcik, prof. dr hab. Ryszard Koziółek, prof. dr hab. Iwona Loewe.

W głosowaniu zwyciężył dotychczasowy rektor prof. dr hab. Ryszard Koziółek.

NAJWAŻNIEJSZE FUNKCJE W UNIWERSYTECIE W KADENCJI 2024–2028

Funkcje prorektorów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w kadencji 2024–2028 objęli:

- 1) prorektor ds. finansów – prof. dr hab. Michał Daszykowski;
- 2) prorektor ds. nauki – dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, prof. UŚ;
- 3) prorektor ds. studenckich i kształcenia – dr Katarzyna Trynda, prof. UŚ;
- 4) prorektor ds. współpracy międzynarodowej i krajowej – prof. dr hab. Tomasz Pietrzykowski.

Funkcję kanclerza pełni mgr Dariusz Laska, a funkcję kwestora – mgr Beata Zawadzka.

Kandydatka na prorektora ds. nauki została zaopiniowana przez Senat. Kandydatka na funkcję prorektora ds. studenckich i kształcenia została zaopiniowana przez Samorząd Studencki.

WYBORY DO SENATU I WYŁONIE NIE KANDYDATÓW NA DZIEKANÓW WYDZIAŁÓW – TRYB KONSULTACJI ZE WSPÓLNOTAMI WYDZIAŁÓW

3 i 4 czerwca członkinie i członkowie wspólnoty Uniwersytetu Śląskiego wzięli udział w dwóch głosowaniach w trybie elektronicznym.

W pierwszym z nich wybieraliśmy naszych przedstawicieli i nasze przedstawicielki do Senatu UŚ w kadencji 2024–2028. Wybrano 51 członków Senatu.

W drugim z głosowań społeczności poszczególnych wydziałów wyrażały poparcie dla kandydatek i kandydatów, którzy ubiegali się o powołanie na funkcję dziekana.

Funkcje dziekanów w kadencji 2024–2028 objęli:

- 1) Wydział Humanistyczny – prof. dr hab. Adam Dziadek;
- 2) Wydział Nauk Przyrodniczych – prof. dr hab. Leszek Marynowski;
- 3) Wydział Nauk Społecznych – dr hab. Małgorzata Myśliwiec, prof. UŚ;
- 4) Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych – dr hab. Seweryn Kowalski, prof. UŚ;
- 5) Wydział Prawa i Administracji – dr hab. Witold Kurowski, prof. UŚ;
- 6) Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji – dr hab. Katarzyna Marcol, prof. UŚ;
- 7) Wydział Teologiczny – dr hab. Jacek Kempa, prof. UŚ;
- 8) Szkoła Filmowa im. Krzysztofa Kieślowskiego – dr hab. Krystyna Doktorowicz, prof. UŚ;

9) Szkoła Doktorska – prof. dr hab. Alina Świeściak-Fast;

10) Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska – dr Michał Ciepły.

Kandydatki i kandydaci na dziekanów zostali zaopiniowani przez Senat.

WYBORY DO RADY UNIwersYTETU

Podczas ostatniego posiedzenia Senatu Uniwersytetu Śląskiego w roku 2024, które odbyło się 26 listopada, powołano Radę Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kadencję 2025–2028.

Jej przewodniczącą została mgr Elżbieta Bieńkowska, a członkami: mgr inż. Sabina Krzystolik, prof. dr hab. n. med. Katarzyna Mizia-Stec, prof. dr hab. Marian Paluch i prof. dr hab. Barbara Mikołajczyk.

Szóste miejsce w radzie obsadzono w styczniu 2025 roku. Członkiem Rady Uniwersytetu został prof. dr hab. Przemysław Marciniak.

NAJWAŻNIEJSZE ZESPOŁY POWOŁANE PRZEZ REKTORA

- 1) Zespół ds. opracowania standardów ochrony małoletnich w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach
- 2) Zespół Obserwatorium Równości i Różnorodności
- 3) Zespół ds. zarządzania kryzysowego
- 4) Zespół ds. zarządzania bezpieczeństwem informacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

IX) NOWE NARZĘDZIA W INFORMATYZACJI

W 2024 roku obok realizacji standardowych działań w obszarze informatyzacji kontynuowane były działania mające na celu cyfryzację procesów w uczelni.

W szczególności:

1. wdrożono rozszerzenie do portalu FIORI systemu SAP ERP do samoobsługi pracowniczej i menadżerskiej. Rozszerzenie umożliwia dostęp do danych kadrowo-płacowych w postaci raportów, dostęp do dokumentów PIT, pasków płacowych, dokumentów zawartych w e-teczce pracowniczej i danych czasu pracy. Docelowo umożliwi ono elektronizację procesów obsługi kadrowo-płacowej.

2. opracowano i wdrożono repozytorium dokumentów elektronicznych w USOS (integracja z systemem IRK, zlecenie podpisu certyfikatem kwalifikowanym, konserwacja podpisu pieczęcią elektroniczną itp.).
3. opracowano i wdrożono mechanizmy kontrolujące rozliczanie i wykonanie pensum dydaktycznego.
4. zrealizowano integracje z systemami zewnętrznymi (planista, omega-psir, platforma językowa, mobilny UŚ itp.).
5. opracowano i wdrożono bazę absolwentów dla Szkół Doktorskich,
6. kontynuowano rozwój Portalu Pracownika dla kontroli zarządczej ze strony dziekanów i dyrektorów kierunku.
7. kontynuowano rozwój systemu wniosków elektronicznych eDoc.

W 2024 roku podejmowano również działania mające na celu systematyczne podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa uczelni. Jednym z rezultatów tych działań było utworzenie Biura ds. Cyberbezpieczeństwa. Równocześnie z działaniami wewnątrz Uniwersytetu zacieśniano współpracę w obszarze cyberbezpieczeństwa w ramach uczelni śląskich.

Ponadto uruchomiono rejestrowanie przesyłek wychodzących, przeprowadzono przegląd czynności kancelaryjnych, a także opracowano nowe przepisy dotyczące pracy w EZD (Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją) i e-doręczeń (Zarządzenia nr 178 i 193). Zorganizowano również cykl szkoleń online dla kadry administracyjnej i kierowniczej, przygotowujących do efektywnego korzystania z systemu.

Przypominamy, że informacje o narzędziach i jednostkach prowadzących [wsparcie informatyczne](#) dostępne są na stronach Uniwersytetu:

- [Informatyczne wsparcie dydaktyka](#);
- [Informatyczne wsparcie badacza](#);
- [Usługi IT](#).

W 2024 roku w pełni uruchomiono funkcjonalność aplikacji Wirtualny Uniwersytet. Aplikacja stanowi narzędzie wspomagające politykę informacyjną uczelni m.in. w zakresie lokalizacji jednostek organizacyjnych uczelni oraz kontaktu do pracowników. W aplikacji umieszczono plany ewakuacyjne obiektów uczelni, lokalizację sprzętu przeciwpożarowego oraz urządzeń medycznych takich jak defibrylatory oraz apteczki. Aplikacja pracuje w trybie otwartym dostępnym dla każdego zainteresowanego oraz w trybie ograniczonym dostępnym dla uprawnionych użytkowników takich jak BHP i pracownicy DAG. W roku 2025 zaplanowano rozszerzenie zasobów aplikacji o Domy Studenta i Domy Asystenta.

X) INFORMACJE NA TEMAT ZREALIZOWANYCH ZAKUPÓW

W 2024 roku na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach przeprowadzone zostały zamówienia publiczne na łączną sumę 144.337.079,20 złotych netto, z czego 329 umów

o łącznej wartości 73.706.784,13 złotych netto zostało poprzedzonych procedurami w trybach ustawowych.

Przeciętny czas trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego „krajowego” jest podobny do średniej krajowej i wynosi 40 dni (wg sprawozdania Prezesa UZP za rok 2023). Przeciętny czas trwania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości zamówienia powyżej progów unijnych wyniósł 79 dni, czyli zdecydowanie poniżej średniej krajowej za rok 2023, która wynosiła 90 dni.

Liczba pozycji we wnioskach w systemie SAP obsługowanych w 2024 roku kształtowała się na poziomie ok. 18 tys.

I) PRZEDSTAWICIELE UŚ W RADACH MINISTRA ORAZ INNYCH STRATEGICZNYCH ORGANACH

14 grudnia 2024 roku do grona członków **Rady Narodowego Centrum Nauki** został powołany **prof. dr hab. Przemysław Marciniak** z Instytutu Literaturoznawstwa Wydziału Humanistycznego UŚ.

Rada NCN składa się z 24 wybitnych naukowców reprezentujących różne dyscypliny naukowe powoływanych przez ministra nauki. Do obowiązków Rady należy m.in. określanie priorytetowych obszarów badań podstawowych, tematyki projektów badawczych i warunków przeprowadzania konkursów na ich realizację, jak również ustalanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na badania w ramach poszczególnych dyscyplin lub grup dyscyplin.

27 czerwca 2024 roku do **Rady Narodowego Program Rozwoju Humanistyki (NPRH)** powołany został **dr hab. Michał Krzykawski, prof. UŚ** z Instytutu Filozofii Wydziału Humanistycznego, pełniący również funkcję dyrektora Centrum Badań nad Krytycznymi Technologiami.

Rada NPRH składa się z przedstawicieli nauk humanistycznych. Do jej zadań należy m.in.: preselekcja oraz ocena merytoryczna wniosków złożonych w ramach NPRH, wskazywanie kandydatów na ekspertów uczestniczących w procesie oceny wniosków oraz przedstawienie rekomendacji w zakresie finansowania wniosków, ocena raportów rocznych i raportów końcowych z wykorzystania środków finansowych przyznanych na realizację projektów Rada NPRH zajmuje się także identyfikowaniem potrzeb polskiej humanistyki oraz wykonywaniem innych zadań dotyczących rozwoju nauk humanistycznych zleconych przez ministra.

W styczniu 2024 roku rozpoczęła się trwająca do 2027 roku kadencja **Rady Doskonałości Naukowej**, w której zasiadają przedstawiciele Uniwersytetu Śląskiego:

- prof. dr hab. Dariusz Pawelec (dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: polonistyka);
- prof. dr hab. Artur Rejter (dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: językoznawstwo);
- prof. dr hab. Adam Dziadek (dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina: literaturoznawstwo);
- prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński (dziedzina nauk społecznych, dyscyplina: nauki o komunikacji społecznej i mediach).

Rada Doskonałości Naukowej została powołana w 2018 roku. Jej celem jest zapewnienie rozwoju kadry naukowej zgodnie z najwyższymi standardami jakości działalności naukowej wymaganymi do uzyskania stopni naukowych, stopni w zakresie sztuki i tytułu profesora.

Wśród wielu sukcesów pracowników i pracowniczek UŚ, o których otrzymaliśmy informację w ubiegłym roku, jako reprezentantów kluczowych dla rozwoju kraju i szkolnictwa wyższego organów należy wskazać również:

- [Dr hab. Krystian Markiewicz, prof. UŚ przewodniczącym Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury;](#)
- [Dr hab. Krystian Markiewicz, prof. UŚ powołany w skład Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury;](#)
- [Prof. dr hab. Tomasz Pietrzykowski członkiem Zespołu Ekspertów ds. Krajowej Strategii Umieędzynarodowienia;](#)
- [Dr hab. Mirosław Pawełczyk, prof. UŚ arbitrem Trybunału Arbitrażowego do spraw Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim;](#)
- [Dr hab. Olga Sitarz, prof. UŚ członkinią Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego;](#)
- [Prof. dr hab. Ewa Rott-Pietrzyk członkinią Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego;](#)
- [Dr hab. Katarzyna Gajda-Roszczyńska, prof. UŚ powołana w skład Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądów Powszechnych i Prokuratury;](#)

- [Dr hab. Tomasz Huk, prof. UŚ został śląskim wicekuratorem oświaty;](#)
- [Prof. dr hab. Ewa Jarosz członkinią eksperckiego Zespołu ds. analizy zdarzeń Ministerstwa Sprawiedliwości;](#)
- [Prof. dr hab. Ewa Jarosz przewodniczącą Zespołu ds. partycypacji dzieci i młodzieży w Polsce przy Rzecznictwie Praw Dziecka;](#)
- [Prof. dr hab. Jacek Barcik członkiem zespołu ds. wyłonienia polskiego kandydata na Prokuratora Europejskiego;](#)
- [Dr inż. Rafał Prabucki członkiem Społecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie Urzędu Ochrony Danych Osobowych;](#)
- [Prof. dr hab. Jolanta Tambor przedstawicielką MNiSW w Radzie Programowej Instytutu Różnorodności Językowej;](#)
- [Dr Anita Pollak, prof. UŚ członkiem zespołu doradczego ds. programów „Społeczna odpowiedzialność nauki I” i „Społeczna odpowiedzialność nauki II” oraz działalności upowszechniającej naukę w MNiSW;](#)
- [Dr hab. Agata Daszkowska-Golec, prof. UŚ członkinią Zespołu doradczego ds. infrastruktury badawczej przy Ministrze Nauki;](#)
- [Dr Błażej Mądrzycki reprezentantem ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w Radzie Naukowej Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dr. Jerzego Nofera;](#)
- [Dr hab. Piotr Bogalecki, prof. UŚ powołany do zespołu ds. programu pod nazwą „Rozwój czasopism naukowych”;](#)
- [Dr hab. Karina Leksy powołana do grona ekspertów przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju do oceny wniosków grantowych;](#)
- [Przewodniczący Samorządu Studenckiego UŚ Michał Szczęsny członkiem Parlamentu Studentów RP;](#)
- Ponadto prof. dr hab. Robert Hasterok pełnił do 6 czerwca 2024 roku funkcję przewodniczącego Rady Narodowego Centrum Nauki, a prof. dr hab. Janusz Janeczek jest przewodniczącym Rady ds. Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej.

Wyżej wskazane sukcesy nie wyczerpują reprezentacji Uniwersytetu w istotnych organach, a jedynie stanowią częściowy zbiór przekazanych do wiadomości Uniwersytetu informacji. Zachęcamy Państwa do zgłaszania informacji o indywidualnych osiągnięciach na adres: gabinet.rektora@us.edu.pl.

II) TYTUŁY I STOPNIE NAUKOWE NADANE W UŚ W 2024 ROKU

W 2024 roku 194 osoby uzyskało stopnie naukowe, w tym: doktora habilitowanego (dr hab.) – 30 osób; doktora (dr) – 164 osoby. Ogółem kobiety – 108 (dr i dr hab.), ogółem mężczyźni – 86 (dr i dr hab.). Tytuły profesora nadano 13 pracownikom UŚ:

- prof. dr hab. Maria Barłowska – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Gabriela Besler – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Andrzej Charciarek – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Renata Dampc-Jarosz – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Joanna Dembińska-Pawełec – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Maciej Fic – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Arkadiusz Rojczyk – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab. Dariusz Rolnik – Wydział Humanistyczny;
- prof. dr hab Krzysztof Bąk – Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji;
- prof. dr hab. Dariusz Bochenek – Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych;
- prof. dr hab. Wojciech Dobiński – Wydział Nauk Przyrodniczych;
- prof. dr hab. Irena Pilch – Wydział Nauk Społecznych;
- prof. dr hab. Łukasz Pisarczyk – Wydział Prawa i Administracji.

W 2024 roku zorganizowano dziewięć uroczystości wręczenia dyplomów doktorskich i doktora habilitowanego, podczas których odebrano łącznie 300 dyplomów, w tym: doktora (dr) – 249 osób; doktora habilitowanego (dr hab.) – 51 osób. Ogółem kobiety – 193 (dr i dr hab.), ogółem mężczyźni – 107 (dr i dr hab.).

III) NOWE CENTRA BADAWCZE

W 2024 roku na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach powstało pięć nowych centrów badawczych:

- 1. Centrum Badawcze Społecznej Aktywizacji Seniorów** (dyrektor: dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, prof. UŚ) – badania centrum są poświęcone perspektywie starzejących się społeczeństw, w szczególności mając na uwadze wielopłaszczyznowe konsekwencje dla obywateli, poszczególnych sektorów gospodarki czy polityki publicznej.
- 2. Śląskie Centrum Badań nad Pamięcią Regionalną i Transgraniczną** (dyrektor: prof. dr hab. Leszek Drong) – badania prowadzone przez ekspertów wchodzących w skład centrum sytuują się na przecięciu trzech nadrzędnych

kategorii takich jak: badania regionalne, badania nad granicami i pamięć zbiorowa.

3. **Centrum Badań nad Bizancjum** (dyrektor: dr Katarzyna Piotrowska) – w centrum prowadzone są badania dotyczące kultury, historii oraz literatury Cesarstwa Bizantyńskiego (330–1453), ze szczególnym uwzględnieniem *animal studies*, *enviromental studies* oraz ekokrytycyzmu.
4. **Centrum Badawcze Nowych Technik Genomowych** (dyrektor: dr hab. Marek Marzec, prof. UŚ) – badania prowadzone w centrum skupiają się m.in. na rozwoju narzędzi nowych technik genomowych, edukacji społeczeństwa oraz zagadnieniach legislacyjnych związanych z możliwością prowadzenia prac badawczych.
5. **Centrum Badań nad Dziedzictwem Nauki i Praktyki Prawa** (dyrektor: dr Grzegorz Nancka) – celem centrum jest stworzenie interdyscyplinarnej płaszczyzny do działań naukowych w dyscyplinach takich jak nauki prawne, literaturoznawstwo, nauki o sztuce, nauki o kulturze i religii oraz historia.

Tym samym liczba centrów badawczych działających na uczelni w roku 2024 wynosiła 27 ([lista wszystkich centrów](#)).

IV) OSIĄGNIĘCIA PUBLIKACYJNE PRACOWNIKÓW UŚ

W 2024 roku pracownicy Uniwersytetu Śląskiego opublikowali 3777 tekstów i stworzyli 1518 dzieł artystycznych. 1585 tytułów publikacji znalazło się w otwartym dostępie (posiadają licencję OA). Do 23 kwietnia 2024 roku trzema artykułami z 2024 roku z najwyższą liczbą cytowań w bazie Scopus są:

- *Microclimate, an important part of ecology and biogeography* w „Global Ecology and Biogeography” (36 cytowań, autor UŚ: dr hab. Anna Orczewska, prof. UŚ z Instytutu Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska);
- *The 2024 Outline of Fungi and fungus-like taxa* w „Mycosphere” (50 cytowań, autor UŚ: dr Franco Magurno z Instytutu Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska);
- *Addressing climate change with behavioral science: A global intervention tournament in 63 countries* w „Science Advances” (71 cytowań, autorka z UŚ: dr Mariola Paruzel-Czachura, prof. UŚ z Instytutu Psychologii).

V) WYBRANE DZIAŁANIA NAUKOWE PRACOWNIKÓW UŚ

- [Badania aktualnego stanu środowiska wodnego rzeki Odry](#)

Uniwersytet Śląski jest realizatorem badań mających na celu określenie aktualnego stanu środowiska wodnego na śląskim odcinku rzeki Odry. Badania są prowadzone na rzecz

Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w ramach memorandum zawartym pomiędzy województwami zachodniopomorskim, lubuskim, dolnośląskim, śląskim i opolskim, podejmującymi wspólne działania ukierunkowane na ochronę i odbudowę ekosystemu rzeki.

Podjęto badania zmierzające do kompleksowej analizy środowiska wodnego na rzece Odrze, na podstawie której zostanie określony jego aktualny stan oraz zidentyfikowane zostaną czynniki wpływające. Badania obejmują analizę wody, osadów i fauny oraz ocenę wpływu czynników antropogenicznych na środowisko. Wyniki badań i analiz mają umożliwić wypracowanie rekomendacji i działań zmierzających do ochrony i poprawy jakości środowiska wodnego na rzece Odrze, a także podnieść świadomość społeczną na temat związanych z tym wartości i zagrożeń.

- **Rośliny bardziej odporne i bezpieczne**

Początek realizacji projektu „Identyfikacja mechanizmów regulacji ekspresji genów zależnych od strigolaktonów u jęczmienia oraz sprawdzenie uniwersalności tych mechanizmów w świecie roślin” w ramach konkursu NCN Sonata Bis za prawie 4,5 mln złotych.

Naukowcy pod kierunkiem **dr. hab. Marka Marca, prof. UŚ** zbadają, jak roślina jęczmienia używa specjalnych hormonów (strigolaktonów) do kontrolowania wzrostu, reakcji na stres (np. suszę) oraz współpracy z bakteriami czy grzybami. Odkryli zmutowaną odmianę jęczmienia, która rośnie gorzej – ma mniej liści, później kwitnie. Teraz chcą znaleźć geny sterowane przez te hormony, tworząc tysiące nowych mutacji i sprawdzając, które zmiany poprawiają lub pogarszają wzrost roślin. Następnie sprawdzą, czy te same zasady działają u innych roślin, np. u rzodkiewnika (popularnego „modelowego” gatunku w badaniach).

Odkrycie genów związanych ze strigolaktonami może pomóc w tworzeniu roślin uprawnych odpornych na suszę, choroby czy pasożyty. To oznacza wyższe plony nawet w trudnych warunkach i więcej żywności dla rosnącej populacji, szczególnie w rejonach dotkniętych zmianami klimatu.

- **Współnotowórcza moc literatury górnośląskiej**

Rozpoczęła się realizacja projektu pn. „Współnotowórcza moc tekstu. Literatura górnośląska 1989–2023” mającego na celu ukazanie rozwoju najnowszej literatury górnośląskiej i tego, w jaki sposób funkcjonuje ona społecznie, jak oddziałuje na odbiorców i ich otoczenie. Badania będą prowadzone przez **dr Karolinę Pospiszil-Hofmańską** z Wydziału Humanistycznego UŚ w ramach projektu NCN Sonata.

- **Patent, który pozwoli chronić cenne owady**

Naukowcy UŚ zaprojektowali specjalny uchwyt do montażu w skaningowym mikroskopie elektronowym (SEM). Dzięki opatentowanemu rozwiązaniu mogą badać interesujące ich owady bez ryzyka uszkodzenia drobnych, zasuszonych ciał. Jest to szczególnie ważne z perspektywy okazów unikatowych, takich, które są jedynymi przedstawicielami znanych badaczom gatunków. Autorem opatentowanego wynalazku jest m.in. **dr Artur Taszakowski** z Wydziału Nauk Przyrodniczych UŚ.

VI) INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI BADAWCZEJ (IDB)

PODSUMOWANIE REALIZACJI NAJWAŻNIEJSZYCH PROGRAMÓW

Od 2018 roku Uniwersytet Śląski w Katowicach realizuje strategiczny program pn. Inicjatywa Doskonałości Badawczej (IDB), nastawiony na prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych oraz stwarzający możliwość zwiększania potencjału badawczego naukowców i rozwijania uczelni. Część inicjatyw badawczych [w programach IDB 2024 była finansowana z dodatkowych funduszy pozyskanych w związku z inicjatywą Europejskiego Miasta Nauki 2024](#). Poniżej przedstawiamy najważniejsze dane związane z realizacją programu.

Badania:

- [konkurs pn. „Swoboda badań – IV edycja”](#) na sfinansowanie indywidualnych projektów naukowych realizowanych we wszystkich dyscyplinach UŚ (łączne dofinansowanie: ponad **800 tys. złotych**, liczba laureatów konkursu: **84**);
- [konkurs pn. „Swoboda Badań | w Mieście Nauki”](#), organizowany w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 (łączne dofinansowanie: **1,28 mln złotych**, liczba laureatów konkursu: **114**);
- [konkurs pn. „Równość i różnorodność w badaniach naukowych – II edycja”](#), stanowiący jedno z działań wdrażających przyjętego w 2021 roku Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim (łączne dofinansowanie: **100 tys. złotych**, liczba laureatów konkursu: **14**);
- [konkursu „Równość i różnorodność w badaniach naukowych – III edycja”](#) [rozstrzygnięty na początku 2025 roku] (łączne dofinansowanie: **100 tys. złotych**, liczba laureatów konkursu: **14**);
- [„Horyzont twórczy | w Mieście Nauki”](#), organizowany w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024, wspierający działalność artystyczną (łączne dofinansowanie: **450 tys. złotych**, liczba laureatów: **25**);
- wsparcie dla zespołów skupionych wokół **5 Priorytetowych Obszarów Badawczych** (dofinansowanie: **800 tys. złotych**).

Mobilność:

- [program mobilnościowy pn. „Mobilność | Nauka – III edycja”](#) obejmujący staże naukowe zaplanowane w 2024 roku i trwające minimum 60 dni, w renomowanych zagranicznych jednostkach naukowych oraz w instytucjach partnerskich sojuszu Transform4Europe (T4E) (łączne dofinansowanie: **500 tys. złotych**, liczba laureatów: **16**).

Widzialność:

- konkurs pn. [„Widzialność Centrów Badawczych | w Mieście Nauki”](#) w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024, wspierający badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe centrów badawczych (łącznie dofinansowanie: **500 tys. złotych**; liczba nagrodzonych jednostek: **9**);
- [konkurs „Popularyzacja nauki”](#), organizowany w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024, mający na celu wsparcie działalności pracowników UŚ w obszarze upowszechniania i popularyzacji nauki (łącznie dofinansowanie: **500 tys. złotych**, liczba nagrodzonych: **120**).

Rozwój:

- [zakup licencji programu Grammarly w wersji premium dla pracowników, doktorantów i studentów UŚ](#) [ważność odnowionej licencji: do 14 października 2025 roku] (dofinansowanie: **70 tys. złotych**, liczba sfinansowanych licencji: **1000**);
- [kontynuacja programu „Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi”](#), mającego na celu doskonalenie kompetencji wykwalifikowanego zespołu data stewardów UŚ (łącznie dofinansowanie: **150 tys. złotych**; liczba osób objętych wsparciem: **9**).

Młode talenty:

- [stypendia projakościowe na rok akademicki 2024/2025 dla doktorantów Szkół Doktorskich](#); celem programu jest motywowanie oraz wspieranie rozwoju i kariery naukowej młodych talentów (łącznie dofinansowanie: **400 tys. złotych**, liczba przyznanych stypendiów: **32**).

Finansowanie kluczowej infrastruktury badawczo-dydaktyczno-artystycznej:

- w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej realizowane są także zakupy infrastruktury zwiększającej potencjał laboratoriów i pracowni UŚ. Więcej o infrastrukturze badawczej [w rozdziale „Obszar: INFRASTRUKTURA”](#).

VII) OTWARTA NAUKA

PROGRAM „DATA STEWARD – ZARZĄDZANIE DANYMI BADAWCZYMI”

Program „Data Steward – zarządzanie danymi badawczymi”, realizowany w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej, został przedłużony do końca roku 2025. Beneficjenci programu – data stewardzi – nadal będą odpowiadać m.in. za dostosowanie instrumentu Planu Zarządzania Danymi (PZD) do potrzeb wydziałów i dyscyplin, wsparcie naukowców Uniwersytetu Śląskiego w przygotowaniu PZD we wnioskach projektowych, jego wdrażanie, monitorowanie oraz raportowanie. Przedłużenie programu umożliwia kontynuację działań na rzecz podnoszenia świadomości na temat zarządzania danymi badawczymi oraz wspiera rozwój otwartej nauki na uczelni. Skład zespołu data stewardów opublikowano [na stronie poświęconej programowi](#).

STRONA INTERNETOWA OPEN SCIENCE UŚ

Uniwersytet Śląski w Katowicach promuje ideę otwartej nauki, oferując bazę informacyjną i wdrażając inicjatywy, które obejmują szeroki zakres działań związanych z tą tematyką. [Na stronie „Otwarta Nauka na Uniwersytecie Śląskim”](#) można znaleźć szczegółowe informacje o polityce otwartości, publikacjach dostępnych w modelu Open Access, zarządzaniu otwartymi danymi badawczymi oraz serię wydarzeń edukacyjnych, takich jak: szkolenia, konferencje, warsztaty i webinaria. Osobom zainteresowanym lepszym zrozumieniem idei otwartej nauki oraz jej praktycznym zastosowaniem – strona oferuje również wskazówki, narzędzia oraz materiały niezbędne do realizacji tych celów.

DZIEŃ DANYCH OTWARTYCH – INAUGURACJA TYGODNIA WIEDZY EMNK 2024

1 lipca 2024 roku w Katowicach odbył się Dzień Danych Otwartych, który otworzył Tydzień Wiedzy w ramach obchodów EMNK 2024. Wydarzenie wskazało rolę otwartych danych badawczych w nauce oraz promowało współpracę między śląskimi uczelniami. Uroczystego otwarcia dokonała dr Anna Budzanowska oraz dr hab. Agnieszka Turska-Kawa, prof. UŚ, prorektor ds. nauki UŚ, które podkreśliły znaczenie otwartych danych badawczych w budowaniu zaufania społecznego do badań naukowych oraz zapewnieniu ich transparentności i powtarzalności. Program DDO obejmował panele dyskusyjne oraz warsztaty dotyczące m.in:

- stanu wdrażania polityki otwartości na śląskich uczelniach;
- wiedzy i umiejętności w zakresie zarządzania danymi badawczymi;
- roli i ścieżki kariery dla data stewardów na uczelniach śląskich;
- europejskiego kodeksu postępowania w zakresie rzetelności badawczej.

KONFERENCJE NAUKOWE

Do Uczelnianego Planu Konferencji na rok 2024 zgłoszono 56 konferencji naukowych organizowanych lub współorganizowanych przez wydziały, jednostki pozawydziałowe i centra badawcze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Część z nich miała charakter interdyscyplinarny i międzynarodowy.

17 konferencji zgłosił Wydział Humanistyczny, 12 – Nauk Społecznych, 11 – Nauk Ścisłych i Technicznych, 5 – Prawa i Administracji, 4 – Sztuki i Nauk o Edukacji, 3 – Nauk Przyrodniczych oraz 1 – Teologiczny. 3 konferencji zgłosiły jednostki pozawydziałowe i centra badawcze.

KONFERENCJA EuroScience Open Forum 2024

Konferencja EuroScience Open Forum 2024 odbyła się od 12 do 15 czerwca 2024 roku w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. Wydarzenie stanowiło platformę do interdyscyplinarnej i międzynarodowej debaty naukowej. Uczestnikami byli m.in. światowej klasy naukowcy, przedstawiciele biznesu, instytucje publicznych oraz mediów, którzy wspólnie zgłębiali zagadnienia dotyczące wzajemnego wpływu nauki na życie i życia na naukę.

Tematem przewodnim konferencji było hasło „Life Changes Science”, podkreślające dynamiczną relację między życiem a nauką. Program wydarzenia obejmował 121 sesji tematycznych, 10 wykładów głównych (keynotes), 150 prezentacji ustnych oraz 91 sesji posterowych. Poruszono najważniejsze wyzwania współczesnej nauki i innowacji. W ramach sześciu głównych obszarów tematycznych:

- Transformacja Energetyczna,
- Zrównoważone Środowisko,
- Tożsamość Kulturowa i Przemiany Społeczne,
- Doskonałość Naukowa,
- Zdrowe Społeczeństwo,
- Transformacja Cyfrowa.

Konferencja została zorganizowana przez Katowice jako Europejskie Miasto Nauki, we współpracy z konsorcjum sześciu śląskich uczelni. Dzięki strategicznemu zaangażowaniu Miasta Katowice oraz środowisk akademickich stworzono przestrzeń do efektywnej wymiany wiedzy oraz budowania nowych partnerstw naukowych. Wsparcia udzieliły również instytucje krajowe i międzynarodowe, m.in. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polonium Foundation oraz UNICEF Polska. W programie znalazły się wystąpienia wybitnych prelegentów, takich jak:

- Sir Andy Haines (London School of Hygiene & Tropical Medicine),
- Jara Pascual (CEO Collabwith),
- Marcin Piątkowski (Bank Światowy, Waszyngton),
- Krzysztof Wodiczko (Uniwersytet Harvarda).

Wydarzenie przyciągnęło uczestników z całego świata, wzmacniając współpracę naukową na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Zorganizowano liczne warsztaty, w tym sesje poświęcone transformacji cyfrowej oraz przyszłości edukacji medycznej. Konferencji towarzyszył również Networking Day – dzień intensywnej wymiany doświadczeń i prezentacji innowacyjnych projektów z regionu.

W konferencji wzięło udział łącznie 3 637 osób, w tym: 2 499 uczestników konferencji, 556 prelegentów, 195 gości VIP, 120 przedstawicieli mediów, 267 organizatorów, wolontariuszy i operatorów wydarzenia.

Zapraszamy do zapoznania się z [publikacją pokonferencyjną](#) pod redakcją prof. Michała Daszykowskiego, dr. Dawida Matuszka, dr Agnieszki Lniak oraz Patrycji Kierlik.

OBSERWATORIUM PRZYSZŁOŚCI NAUKI

Obserwatorium Przyszłości Nauki to powstała w 2024 roku strategiczna inicjatywa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, będąca jednym z efektów EMNK2024. W Obserwatorium Przyszłości Nauki (OPN) analizowane są dane dotyczące stanu nauki oraz perspektyw jej rozwoju – na poziomie światowym, krajowym i regionalnym (śląskim). Kierownikiem OPN jest dr Łukasz Lamża. Głównymi celami OPN są:

- precyzyjna, ilościowa i transparentna analiza danych dotyczących m.in. publikacji, udziału w projektach badawczych, patentów oraz innych wskaźników – na potrzeby diagnozy bieżącego stanu badań naukowych w ramach śląskiego Konsorcjum Akademickiego, w kontekście krajowym i międzynarodowym.
- prognozowanie rozwoju wybranych dziedzin nauki w oparciu o modelowanie oraz opinie ekspertów – dla identyfikacji kluczowych obszarów badawczych i zwiększenia konkurencyjności nauki w regionie.
- wizualizacja nauki w przystępny sposób oraz popularyzacja wiedzy o bieżącym stanie badań naukowych. Wstępna wersja jednej z wizualizacji dostępna jest pod adresem: mapanauki.pl).

Kluczowym zasobem OPN jest współpraca z jednym z wiodących światowych think tanków naukowych – Center for Security and Emerging Technology (CSET) przy Georgetown University w Waszyngtonie. Podpisane porozumienie zapewnia dostęp do cennych danych analitycznych oraz know-how.

PROGRAM NAUKOWY DLA ŚLĄSKA – WYZWANIA I SZANSE TRANSFORMACYJNE REGIONU

7 grudnia 2025 roku, podczas 8. edycji Śląskiego Festiwalu Nauki Katowice, Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki, reprezentowane przez władze rektorskie siedmiu śląskich uczelni, a także przedstawiciele Ministerstwa Przemysłu, Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz Miasta Katowice, podpisali list intencyjny dotyczący wspólnej realizacji **Programu Naukowego dla Śląska**. Idea Programu wynika z głębokiego przekonania, że inwestycja w naukę jest opłacalna i stanowi jedno z najskuteczniejszych narzędzi transformacji, rozwoju oraz budowy nowoczesnej, konkurencyjnej gospodarki. Jest to długofalowa i strategiczna inicjatywa, której celem jest rozwijanie współpracy naukowej i finansowanie badań oraz prac rozwojowych skoncentrowanych na najważniejszych wyzwaniach transformacyjnych regionu: transformacji energetycznej, gospodarczej, cyfrowej, środowiskowej, zdrowotnej, społeczno-kulturowej oraz związanej z bezpieczeństwem. Program Naukowy dla Śląska będzie ukierunkowany na łączenie potencjału wybitnych naukowców i zespołów badawczych, a także na efektywne wykorzystanie najnowocześniejszej infrastruktury badawczej w celu rozwiązywania kluczowych problemów Śląska. Program zakłada także rozwój i wzmacnianie współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym i przemysłowym. To pierwsze w Polsce tego typu rozwiązanie, które dzięki ścisłej współpracy środowiska akademickiego, instytucji publicznych i samorządów umożliwia finansowanie badań o kluczowym znaczeniu dla regionu i jego mieszkańców. Pierwsze środki przeznaczone na pilotażowy konkurs grantowy, którego ogłoszenie

planowane jest na wiosnę 2025 roku, zostały zarezerwowane w budżecie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Program ma szansę stać się wzorem dla innych regionów w Polsce, a także jedną z głównych platform wcielających w życie ideę nauki jako nowego przemysłu Śląska.

- [Więcej informacji o programie](#)
- [Folder informacyjny](#)

KOALICJA NA RZECZ DOSKONALENIA SYSTEMÓW OCEN W NAUCE (CoARA)

Uniwersytet Śląski jest sygnatariuszem porozumienia Koalicji na rzecz doskonalenia systemów ocen w nauce (The Coalition for Advancing Research Assessment, CoARA). Celem inicjatywy jest reforma metod i procesów oceny badań naukowych, naukowców i organizacji badawczych, pod kątem dowartościowania ewaluacji jakościowej w stosunku do oceny ilościowej. Obecne metody oceny badań opierają się w dużej mierze na wskaźnikach opartych na publikacjach, takich jak liczba cytowań i często nie uwzględniają szerokiego zakresu wkładu wniesionego przez naukowców.

Zgodnie z postanowieniami umowy przygotowany został Plan Działań (Action Plan), których wdrożenie przypada na lata 2024–2027. Dokument zostanie opublikowany w otwartym dostępie na platformie Zenodo oraz na stronach uczelnianych.

VIII) DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICTWA UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

W 2024 roku kontynuowaliśmy działania na rzecz dalszego zwiększenia prestiżu Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego (WUŚ), widzialności wydawanych czasopism naukowych oraz wzmacniania sieci dystrybucji (odpłatnej i bezpłatnej – *open access*) publikowanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego pozycji (czasopisma, monografie, podręczniki i skrypty).

W UŚ funkcjonują 2 czasopisma znajdujące się w bazach Scopus oraz Web of Science – Emerging Sources Citation Index:

- 1) „Annales Mathematicae Silesianae” – red. nacz.: dr hab. Justyna Sikorska, prof. UŚ (prowadzenie – SCIENDO);
- 2) „Environmental & Socio-economic Studies” – red. nacz.: dr hab. Renata Dulias, prof. UŚ (prowadzenie – SCIENDO).

W 2024 roku w Uniwersytecie Śląskim prowadzonych było 9 czasopism, które znajdują się w bazie Scopus:

- 1) „Acta Chromatographica” – redaktor naczelny: dr hab. Mieczysław Sajewicz, prof. UŚ (prowadzenie – Akademia Kiado);

- 2) „Er(r)rgo. Teoria – Literatura – Kultura” – red. nacz.: prof. dr hab. Wojciech Kalaga (prowadzenie – WUŚ);
- 3) „Folia Philosophica” – red. nacz.: prof. dr hab. Dariusz Kubok (prowadzenie – WUŚ);
- 4) „Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego” – red. nacz.: prof. dr hab. Maksymilian Pazdan (prowadzenie – WUŚ);
- 5) „Przegląd Rusycystyczny” – red. nacz.: prof. dr hab. Piotr Fast (prowadzenie – Polskie Towarzystwo Rusycystyczne);
- 6) „Przekłady Literatur Słowiańskich” – red. nacz. dr hab. Leszek Małczak, prof. UŚ (prowadzenie – WUŚ);
- 7) „Review of International American Studies (RIAS)” – red. nacz: dr hab. Paweł Jędrzejko, prof UŚ i dr. Nathaniel R. Racine (Texas A&M International University) (prowadzenie – WUŚ);
- 8) „Theory and Practice of Second Language Acquisition” – red. nacz.: dr hab. Jolanta Latkowska, dr hab. Adam Wojtaszek, prof. UŚ (prowadzenie – WUŚ);
- 9) „Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies” – red. nacz.: dr hab. Justyna Tymieniecka-Suchanek, prof. UŚ (prowadzenie – WUŚ).

W 2024 Wydawnictwo otrzymało 2 prestiżowe wyróżnienia:

- tytuł „Książki Roku” 2023 (przyznane w 2024) w konkursie organizowanym przez Polskie Towarzystwo Badań nad Filmem i Mediami została książka Piotra Zawojskiego *Pisanie i czytanie (o) fotografii: odkrywcy, klasycy, obrazoburcy*;
- wyróżnienie ACADEMIA 2024 dla najlepszej publikacji akademickiej i naukowej wręczone podczas Międzynarodowych Targów Książki w Warszawie dla –U–Tadeusza Sławka.

OGÓLNE DZIAŁANIA PROMOCYJNE WYDAWNICTWA

- Zakup własnej zabudowy wystawienniczej – z pełną identyfikacją wizualną, użytkowanej w ramach targów książki, spotkań autorskich, wydarzeń.
- Udział i prezentacja publikacji na krajowych targach książki (Poznań, Warszawa, Kraków, Katowice) oraz Śląskim Festiwalu Nauki i Festiwalu Żar Literatury.
- Współdziałanie z Centrum Komunikacji Medialnej w promowaniu książek poprzez filmy, podcasty, artykuły.
- Przygotowanie wizytówki wydawnictwa w ramach architektury stron ogólnouniwersyteckich.
- Systematyczne zgłaszanie wydawanych publikacji do konkursów.

- Przygotowanie bardziej reprezentacyjnej siedziby Wydawnictwa UŚ na Wydziale Teologicznym UŚ.
- Zaangażowanie Wydawnictwa UŚ w promowanie otwartej humanistyki, w tym działania mające na celu wsparcie przystąpienia UŚ do OPERAS EU, a także do wstąpienia w konsorcjum krajowe – OPERAS PL.
- Prezentacja zmian, które się już dokonały ([*10 lat transformacji WUŚ*](#)).

IX) DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO

- W 2024 roku CINIbA skoncentrowała się na rozwoju usług wspierających naukę, edukację i kulturę, m.in. **poprzez Akademicki Tydzień Książki**.
- Biblioteka obsłużyła ponad 22 tys. czytelników, którzy wypożyczyli ok. 100 tys. książek oraz pobrali blisko 700 tys. pełnych tekstów publikacji z prenumerowanych baz danych. Pracownicy przeprowadzili 171 szkoleń, w których wzięło udział 1860 uczestników. Centrum cieszyło się rosnącym zainteresowaniem – odwiedziło je niemal 200 tys. osób, **o 12 tys. więcej niż w roku poprzednim**.
- W 2024 roku biblioteka wzbogaciła swoje zbiory książek drukowanych i elektronicznych o ponad 12 tys. tomów. Zrealizowano ponad 500 zamówień złożonych przez czytelników na zakup wybranych publikacji. Kontynuowano również prenumeratę czasopism i specjalistycznych baz danych, przygotowując oraz przeprowadzając postępowania przetargowe.
- CINIbA współtworzyła Śląską Bibliotekę Cyfrową oraz Bibliotekę Cyfrową Uniwersytetu Śląskiego. Ze zbiorów Biblioteki umieszczonych na obydwu platformach skorzystano łącznie 655 tys. razy.
- Książnica kontynuowała rozwój „Portalu zarządzania wiedzą i potencjałem badawczym OPUS” – kluczowego narzędzia wspierającego realizację zadań władz uczelni oraz jednostek administracyjnych, takich jak: Dział Nauki, Dział HR, Dział Jakości i Analiz, Dział Obsługi Informatycznej Toku Studiów, Biuro Ewaluacji, Wydawnictwo UŚ czy Dział Współpracy z Zagranicą. OPUS wspierał działania strategiczne, procesy ewaluacyjne oraz analizy dorobku naukowego i artystycznego pracowników, a także umożliwiał efektywne raportowanie i zwiększał widoczność efektów badań. W 2024 roku redaktorzy portalu wprowadzili 4514 rekordów artykułów i rozdziałów (w tym 2032 z pełnymi tekstami), 678 opisów monografii, 1431 opisów dzieł artystycznych, 207 doktoratów i 464 materiały multimedialne.
- W 2024 roku CINIbA organizowała, współorganizowała oraz udostępniała przestrzeń na liczne wydarzenia akademickie, kulturalne i edukacyjne (łącznie niemal 300 wydarzeń, ponad 90 wycieczek i warsztatów oraz 20 wystaw). Podejmowano działania na rzecz integracji środowiska akademickiego z lokalną społecznością – m.in. poprzez współtworzenie Katowickiego Szlaku Beboków (Bebok Cinibek) oraz ogólnopolskiego projektu „Mozaika Kultury”.

- Biblioteka aktywnie uczestniczyła w obchodach Europejskiego Miasta Nauki – organizowała lub współorganizowała wydarzenia i opracowała zestaw polecanych lektur tematycznych na każdy z 50 tygodni.
- **Jednym z priorytetów roku 2024 była organizacja i adaptacja przestrzeni CINIb-y do potrzeb użytkowników i użytkowników.** Centrum zapewniło środowisku akademickiemu przestrzeń do działań edukacyjnych i naukowych. Zwiększono liczbę miejsc do pracy indywidualnej i grupowej (stoły, stanowiska jedno- i wieloosobowe). CINIbA wspierała holistyczne podejście do zdrowia fizycznego i psychicznego, projektując i udostępniając strefy ciszy (mobilne stanowiska akustyczne InnoPod, kabiny do pracy indywidualnej) oraz strefy relaksu. Wdrożono również aplikację mobilną CINIbA.

X) KOMUNIKACJA NAUKOWA

PROMOCJA BADAŃ NAUKOWYCH W 2024 ROKU

Od stycznia do grudnia 2024 roku w Centrum Komunikacji Medialnej zrealizowano ponad 100 materiałów promujących naukowczynie i naukowców z naszej uczelni oraz realizowane przez nich badania. O swoich działaniach opowiadali w licznych artykułach, wywiadach, podcastach czy filmach. Poniżej prezentujemy wybrane przykłady.

- Artykuły popularnonaukowe pojawiały się w ramach „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”, półrocznika „No Limits” oraz bezpośrednio na stronie internetowej uczelni (przykłady):
 - [„Kogo uratujesz: psa, człowieka czy szympansa?”](#) (dr Mariola Paruzel-Czachura, prof. UŚ);
 - [„Edukacja cyfrowa: klucz do sukcesu w XXI wieku”](#) (dr Monika Karwacka);
 - [„Od zatrutych Japończyków do wymarłego dunkleosteusa”](#) (dr hab. Michał Rakociński, prof. UŚ);
 - [„Liderka, marionetka, a może karierowiczka?”](#) (dr Katarzyna Brzoza-Kolorz);
 - [„Nie ma czegoś takiego jak naturalna śmierć języka”](#) (mgr Magdalena Chowaniec);
- Wywiady „Gazecie Uniwersyteckiej UŚ”:
 - [„Kiedy jest się sobą, rzeczy idą lepiej”](#) (dr Mauro Arturo Rivera León);
 - [„Lucy na zawsze pozostanie ikoną nauki”](#) (dr Andrzej Boczarowski);
 - [„Każdy z nas musi wiedzieć, kim jest”](#) (prof. Jerzy Nikitorowicz);
- Filmy ukazywały się w ramach Sceny Premier Naukowych i Agencji Informacji Naukowej:
 - [„GMO to genetyczna Puszka Pandory?”](#) (dr Barbara Wójcikowska);
 - [„Biopolityka. Cyfrowe tułaczki groźnawcy”](#) (dr hab. Michał Kłosiński, prof. UŚ);

- [„Pamiętniki kobiet z rodzin górniczych”](#) (zespół naukowców z UŚ na czele z dr Moniką Glosowicz);
- Podcasty z cyklu „Przystanek Nauka”:
 - [„Potencjał planszówek w popularyzacji nauki”](#) (dr Joanna Mercik);
 - [„«Proszę pana, idziemy do przedszkola» – o grzeczności językowej”](#) (dr Chang Il You);
 - [„Język śląski językiem regionalnym?”](#) (prof. dr hab. Jolanta Tambor).

MATERIAŁY I KANAŁY INFORMACYJNE UŚ

W okresie od stycznia do grudnia 2024 roku Centrum Komunikacji Medialnej UŚ zrealizowano blisko 221 materiałów promujących naukowczynię i naukowców z naszej uczelni oraz realizowane przez nich badania. Realizowane materiały to m.in. artykuły popularnonaukowe, wywiady, filmy, w których prezentowane są sylwetki naukowców, ich badania, a także współpraca z zespołami badawczymi z kraju i ze świata.

W 2024 roku Centrum Komunikacji Medialnej Uniwersytetu Śląskiego stworzyło również serię rozmów (93 podcasty), które nie tylko przyciągnęły tysiące słuchaczy, ale również zainicjowały ważne dyskusje o języku, kulturze, historii i tożsamości. Poniżej prezentujemy **pięć najczęściej odtwarzanych odcinków**, które zdobyły uznanie zarówno wśród społeczności akademickiej, jak i słuchaczy spoza uczelni.

1. [„Śląski na serio – o języku, który żyje i ewoluuje”](#)

Czy astronomia po śląsku ma sens? Na jakim etapie jest proces kodyfikacji języka śląskiego? Co łączy śląski z językami sąsiadów? O tym opowiada prof. Jolanta Tambor – językoznawczyni, dyrektorka Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ.

2. [„Zofia Holszańska – królowa niedoceniana”](#)

Dlaczego czwarta żona Władysława Jagiełły była oskarżana o niewierność? Jaka rolę odegrała w dziejach dynastii Jagiellonów? Fascynującą opowieść snuje prof. Bożena Czwojdrak – historyczka i konsultantka serialu „Korona królów. Jagiellonowie”.

3. [„Jacques Derrida i dekonstrukcja – filozofia, która dzieli i łączy”](#)

Czym naprawdę jest dekonstrukcja? Co łączy jednego z najważniejszych filozofów XX wieku z Katowicami? O życiu i myśli Derridy opowiada dr Aleksander Kopka z Instytutu Filozofii UŚ.

4. [„Grzeczność międzykulturowa – Korea i Polska w dialogu”](#)

Czy można niechcący kogoś obrazić, będąc... zbyt uprzejmym? Dr Chang Il You – językoznawca, dyplomata i przewodnik w Muzeum Auschwitz – opowiada o różnicach kulturowych w komunikacji i pułapkach językowej grzeczności.

5. [„Cyryllica – alfabet z historią i charakterem”](#)

Czym jest cyryliczna ortografia? Dlaczego w polszczyźnie mówimy „bałagan” i „żul”? Dr Maciej Walczak, rusycysta z Instytutu Językoznawstwa UŚ, przedstawia fascynującą opowieść o cyrylicy – jej historii, strukturze i znaczeniu kulturowym.

Treści prasowe i multimedialne dotyczące działalności badawczej prowadzonej na poszczególnych wydziałach publikowane są m.in. w ramach:

- [„Gazety Uniwersyteckiej UŚ”](#) (czasopismo dostępne także online [na platformie ISSUU](#));
- [magazynu popularnonaukowego „No Limits”](#) (w wersji polskiej i angielskiej; magazyn dostępny także online [na platformie ISSUU](#));
- [sekcji „Śląski Badawczy”](#) na stronie głównej Uniwersytetu Śląskiego;
- [serwisu „Agencja Informacji Naukowej”](#);
- [portalu „Przystanek Nauka”](#);
- [kanału Sceny Premier Naukowych](#);
- [kanału UŚ na platformie YouTube UŚ](#);
- kanałów w mediach społecznościowych UŚ – Facebook, Instagram, LinkedIn, Spotify, serwis X.

W 2024 roku rzecznicy prasowi UŚ przekazali do mediów lokalnych oraz ogólnopolskich ponad 200 informacji prasowych dot. działalności naukowej i badawczej naukowców i naukowców z naszej uczelni. Dodatkowo niemal każdego dnia rzecznicy przekazują dziennikarzom mediów lokalnych i ogólnopolskich kontakty do ekspertek i ekspertów z naszej uczelni, którzy komentują bieżące wydarzenia z perspektywy naukowej. Informacje o badaniach prowadzonych przez naukowczynie i naukowców UŚ oraz komentarze eksperckie pojawiały się w 2024 roku wielokrotnie m.in. w mediach takich jak: PAP i PAP Nauka w Polsce, Forum Akademickie, Dziennik Gazeta Prawna, Rzeczpospolita, TVN, Polsat, TVP, RMF FM, Radio ZET, Radio Katowice, Antyradio, Radio Katowice, Onet, Gazeta Wyborcza, Dziennik Zachodni, wKatowicach.eu, Radio eM czy Radio 357.

Działania podejmowane przez rzeczników prasowych UŚ w 2024 doprowadziły do osiągnięcia dużej widoczności Uniwersytetu Śląskiego w mediach. Dane liczbowe w tym zakresie, na podstawie monitoringu mediów, przedstawiają się następująco:

- liczba publikacji w prasie: 3 045;
- liczba emisji w radiu: 2 102;
- liczba emisji w telewizji: 1 693;
- liczba publikacji na portalach internetowych: 38 098.

I) DZIAŁANIA O STRATEGICZNYM ZNACZENIU

MODYFIKACJE PROGRAMÓW STUDIÓW

- **Nowa Koncepcja Studiów**

W 2024 roku zakończono pierwszy etap wdrażania tzw. Nowej Koncepcji Studiów na większości kierunków studiów pierwszego stopnia. Celem wprowadzenia nowego modelu kształcenia było unowocześnienie kształcenia akademickiego poprzez wprowadzenie innowacyjnych metod dydaktycznych, zwiększenie elastyczności programów oraz dostosowanie ich do aktualnych potrzeb rynku pracy i oczekiwań studentów.

Jednym z kluczowych elementów tej koncepcji było wprowadzenie [modułów obszarowych, które wspierają kształcenie kierunkowe](#), umożliwiając studentom interdyscyplinarne podejście do zdobywanej wiedzy. Moduły obszarowe dostępne dla studentów obejmują sześć głównych obszarów tematycznych:

- Cyfrowy świat – moduły: *Sztuczna inteligencja* i *Analiza danych: metody i narzędzia*;
- Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie – moduły: *Sztuka krytycznego myślenia* i *Wyjście z komfortocenu*;

- Granice nauki – moduły: *Nauka i pseudonauka* i *Zrozumieć Noblistów*;
- Społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość – moduły: *Przedsiębiorczość* i *Vademecum prawa*;
- Środowisko naturalne i technologie – moduły: *Zielone technologie* i *Katastrofalne żywioły*;
- Zdrowie i rozwój osobisty – moduły: *Rozwój osobisty* i *Styl życia a zdrowie człowieka*.

• Pierwszy Tydzień Projektowy UŚ

Po raz pierwszy zajęcia w ramach modułów obszarowych zrealizowano podczas Tygodnia Projektowego, który odbył się od 13 do 19 maja 2024 roku. Był to intensywny czas warsztatów, zajęć praktycznych i projektowych, podczas których studenci pracowali nad rzeczywistymi problemami w formule sprzyjającej analizie i kreatywnemu myśleniu, a także rozwijaniu kompetencji praktycznych i pracy zespołowej. W ramach tygodnia projektowego, studenci uczestniczyli w zajęciach w 132 grupach i 12 modułach, zrealizowano łącznie 2556 godzin zajęć.

• Nowe zasady organizacji kształcenia nauczycieli na Uniwersytecie Śląskim

Od roku akademickiego 2023/2024 Uniwersytet Śląski w Katowicach wdrożył [nowe zasady organizacji kształcenia nauczycieli na studiach wyższych](#). Celem wprowadzonych zmian jest podniesienie jakości przygotowania osób studiujących do wykonywania zawodu nauczyciela oraz dostosowanie oferty edukacyjnej uczelni do zmieniających się potrzeb współczesnego systemu edukacji, w tym m.in. praktycznych umiejętności pedagogicznych, kompetencji cyfrowych oraz zdolności do wspierania rozwoju uczniów o zróżnicowanych potrzebach.

W ramach wdrożonych zmian powstały ścieżki kształcenia nauczycielskiego (zintegrowana oraz indywidualna), które umożliwiają studentom dopasowanie toku studiów do własnych celów zawodowych i aspiracji. Zwiększono nacisk na praktyczne przygotowanie do pracy w zawodzie poprzez integrację wiedzy teoretycznej z doświadczeniem zdobywanym w środowisku szkolnym. Ujednolicono i uproszczono zasady organizacyjne, co ma sprzyjać lepszej współpracy między jednostkami organizacyjnymi uczelni oraz bardziej spójnemu realizowaniu procesu kształcenia.

Ważnym elementem nowego systemu jest wzmocnienie roli Zespołu ds. Kształcenia Nauczycieli działającego w ramach Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej. Zespół ten odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu wysokiej jakości i spójności kształcenia nauczycielskiego, a także w koordynowaniu działań związanych z wdrażaniem nowego modelu kształcenia.

OFERTA DYDAKTYCZNA

Na rok akademicki 2024/2025 Uniwersytet Śląski w Katowicach przygotował 9 628 miejsc dla kandydatów, w tym:

- o 7 337 miejsc na studiach stacjonarnych,
- o 2 155 miejsc na studiach niestacjonarnych.

Oferta uczelni obejmowała 89 kierunków studiów oraz 185 specjalności, realizowanych w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia, a także jednolitych studiów magisterskich. Uczelnia prowadzi również studia w języku angielskim na 7 kierunkach i 12 specjalnościach.

W ofercie dydaktycznej pojawiły się nowe kierunki studiów:

- o interdyscyplinarne studia humanistyczne nad środowiskiem – studia stacjonarne I stopnia
- o komunikacja międzykulturowa – studia stacjonarne I stopnia,
- o międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji – studia stacjonarne II stopnia, prowadzone w języku angielskim,
- o prawo w biznesie – studia stacjonarne II stopnia.

Ponadto, w ramach kierunku geografia (studia stacjonarne I stopnia), wprowadzono nową specjalność nauczycielską: nauczyciel geografii oraz biznesu i zarządzania.

• ERASMUS MUNDUS JOINT MASTERS

W 2024 roku rozpoczęła się realizacja prestiżowego programu Erasmus Mundus Joint Masters, w ramach którego w roku akademickim 2025/2026 uruchomione zostaną międzynarodowe studia II stopnia „Digital Creativity Art & Science European Master” (DIGICREA), na które odbędzie się rekrutacja o zasięgu europejskim.

Projekt, koordynowany przez dr Adriana Robaka jest zaplanowany na 6 lat. Działania skupiają się na międzynarodowej współpracy z dwoma partnerskimi uczelniami z konsorcjum Transform4Europe: Université Jean-Monnet (lider partnerstwa) oraz Universidade Católica Portuguesa (partner). Więcej pod adresem: us.edu.pl/universytet-slaski-pokaze-jak-wykraczac-pozza-utarte-granice-sztuki-nowe-studia-w-ramach-erasmus-mundus-joint-masters/.

OTWARTE MODUŁY UNIWERSYTECKIE (OMU) ORAZ OGÓLNOAKADEMICKA OFERTA DYDAKTYCZNA (OOD)

Rok akademicki 2023/2024 przyniósł istotne zmiany w zakresie Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU) oraz Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej (OOD). Zgodnie z Zarządzeniem nr 166 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 października 2023 r., Rada OOD została przekształcona w Zespół ds. Otwartych Modułów Uniwersyteckich. Zmiana ta miała na celu usprawnienie organizacji zajęć w ramach OMU oraz OOD.

W roku akademickim 2023/2024 oferta OOD dla osób studiujących na studiach drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich obejmowała 67 modułów dla studiów stacjonarnych oraz 10 dla studiów niestacjonarnych. Zajęcia z tej puli zostały bardzo

wysoko ocenione w ankietach oceny pracy nauczycieli akademickich, uzyskując średnią ocenę 4,72.

W ramach III edycji konkursu na projekty modułów do realizacji w kolejnym roku akademickim, zgłoszono 180 projektów. Po dokładnej weryfikacji, Zespół ds. OMU wyłonił 51 modułów, które znalazły się w finalnej wersji Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej na rok akademicki 2024/2025.

Z początkiem 2024 roku przeprowadzono również pierwszy nabór projektów modułów do realizacji w ramach Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU) dla studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, zgodnych z Nową Koncepcją Studiów. Dla studiów stacjonarnych zgłoszono niemal 120 propozycji. O finalnym kształcie oferty OMU na rok akademicki 2024/2025 zdecydowały osoby studiujące rejestrując się na poszczególne zajęcia. W trakcie rejestracji wytypowały one 37 modułów, które realizowane są pioniersko w semestrze letnim 2024/2025.

Nowością w funkcjonowaniu oferty modułów ogólnouczelnianych były wiosenne rejestracje, które umożliwiły wyłonienie przedmiotów do realizacji w kolejnym roku akademickim. Dzięki temu rozwiązaniu możliwe jest ukierunkowane planowanie godzin dydaktycznych. .

STUDIA PODYPLOMOWE

W ofercie UŚ znajdowało się 36 programów studiów podyplomowych – w roku 2024 zajęcia odbywały się na 24, brało w nich udział 867 uczestników i uczestniczek. Studia uruchamiane są dwa razy do roku – w semestrze zimowym uruchomiono kolejne edycje 21 programów, na semestr letni prowadzono rekrutację na 7 programów.

Uniwersytet Śląski jest także realizatorem studiów podyplomowych finansowanych ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej:

- Podyplomowe Studia: Region – Język i Kultura;
- Kwalifikacyjne studia podyplomowe przygotowujące czynnych zawodowo nauczycieli do nauczania informatyki;
- Doskonalące studia podyplomowe dla czynnych zawodowo nauczycieli posiadających kwalifikacje do nauczania informatyki;
- Kwalifikacyjne studia podyplomowe Pedagog specjalny w edukacji włączającej;
- Kwalifikacyjne studia podyplomowe Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcia rodziny.

WYNIKI AKREDYTACJI POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

W roku akademickim 2023/2024 Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła ocenę programową kierunku filozofia prowadzonego na Wydziale Humanistycznym. Kierunek otrzymał ocenę pozytywną na 6 lat (najdłuższy możliwy okres). W minionym roku ocenie PKA poddane zostały także kierunki: inżynieria biomedyczna, biofizyka, chemia, fizyka

medyczna i muzyka w multimedialach.

- **Certyfikaty Doskonałości Kształcenia**

13 czerwca 2024 roku odbyła się natomiast uroczysta gala wręczenia Certyfikatów Doskonałości Kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W jej trakcie certyfikaty „Doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu na kierunku” dla ochrony środowiska prowadzonej przez na Wydziale Nauk Przyrodniczych i dla socjologii prowadzonej na Wydziale Nauk Społecznych odebrały w imieniu władz uczelni dyrektorki kierunków – dr hab. Aleksandra Nadgórska-Socha, prof. UŚ z WNP i dr Agata Zygmunt-Ziemianek z WNS. W minionym roku przyznano łącznie 26 takich certyfikatów w Polsce, z czego 2 dla kierunków prowadzonych w UŚ.

Podstawą przyznania certyfikatu jest pozytywna ocena programowa na 6 lat poparta dobrymi praktykami w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowanymi, regularnymi osiągnięciami studentów i absolwentów. Wnioski o wyróżnienie kierunku certyfikatem składają przewodniczący zespołów działających w ramach dziedzin nauki i dziedziny sztuki, kierując się rekomendacją zawartą w opinii zespołu.

Więcej informacji na stronach [Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego](#) oraz [Polskiej Komisji Akredytacyjnej](#).

II) DZIAŁANIA NA RZECZ NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

SYSTEM MOTYWACYJNY W DYDAKTYCE AKADEMICKIEJ (SMoDA)

W minionym roku przeprowadzono trzecią edycję konkursu Wyróżnień JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę, zorganizowanego w ramach [systemu motywacyjnego w dydaktyce akademickiej \(SMoDA\)](#). Przyznano łącznie 79 wyróżnień wraz z nagrodami finansowymi. Odbyła się również druga edycja Konkursu pn. „Współmyślenie, Współdziałanie (Szybka Ścieżka)” dla zespołów studenckich, które pod opieką mentorów/menterek realizowały projekty naukowe, dydaktyczne, społeczne oraz artystyczne. W konkursie przyznano 30 wyróżnień, a prezentacja projektów zespołowych odbyła się na głównej scenie Śląskiego Festiwalu Nauki

Więcej o SmoDA [w sekcji dotyczącej finansów i nagród](#).

WYNIKI ANKIETY OCENY PRACY NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO

W roku 2023/2024 zmieniono sposób prezentacji wyników „Ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego”. Zmiana ta miała na celu odejście od oceny ilościowej w kierunku analizy jakościowej. Zamiast prezentacji średniej oceny (która nadal pozostała dostępna w szczegółowych raportach) wynik ankiety jest przedstawiony w formie oceny opisowej na poziomie ogólnym oraz na kolejnym poziomie w formie analizy opartej na wynikach dla poszczególnych pytań. Daje to możliwość zwrócenia uwagi na te elementy procesu dydaktycznego, które z jednej strony zostały wyróżnione i docenione przez osoby studiujące, jak i na te, które wymagają szczególnej uwagi.

Dodatkowo uwypuklona została informacja o poziomie zwrotności dla danej ankiety. W tym celu zastosowano przyjętą następującą skalę:

- ocena bardzo wysoka – 4,70–5,00;
- ocena wysoka – 4,20–4,69;
- dobra – 3,70–4,19;
- wymaga poprawy – 3,10–3,69;
- wymaga zdecydowanej poprawy – 1,00–3,09.

Ankieta została przeprowadzona w formule zdalnej, a równolegle swoją opinię na temat współpracy z daną grupą zajęciową mogły wyrazić osoby prowadzące zajęcia. Bardzo wysoko zostało ocenionych 68,8% zajęć, wysoko 20%, dobrze 6,1%, zaś jedynie 2,7% zajęć zostało ocenionych jako wymagające poprawy i 2,4% jako wymagające zdecydowanej poprawy. Ogólna średnia dla całego Uniwersytetu wyniosła 4,68.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES JAKOŚCI KSZTAŁCENIA (ICEQ)

Od 23 do 25 października 2024 roku odbyła się trzecia edycja Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia (ICEQ) – wydarzenia poświęconego kluczowym zagadnieniom związanym z jakością kształcenia w szkolnictwie wyższym. Kongres został zorganizowany w ramach obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 i zgromadził uczestników z Polski i zagranicy.

Podczas minionej edycji szczególną uwagę poświęcono: umiędzynarodowieniu kształcenia, dobrym praktykom i doświadczeniom z międzynarodowych projektów edukacyjnych, innowacjom dydaktycznym wdrażanym na uczelniach, realizacji idei uniwersytetów europejskich. Dyskutowano również o podwójnych dyplomach, dyplomach europejskich, mobilności studentów i pracowników, a także o budowaniu strategicznych partnerstw międzynarodowych w kontekście jakości kształcenia. Ważnym obszarem debat był rozwój sztucznej inteligencji i jej wpływ na edukację, kształcenie do zawodów przyszłości oraz rola studentów w kształtowaniu własnych ścieżek edukacyjnych.

OGÓLNOUNIWERSYTECKIE PROJEKTY EDUKACYJNE

W minionym roku uruchomiono lub zakończono wiele projektów mających na celu rozwój dydaktyki akademickiej w UŚ oraz dostosowanie oferty kształcenia do zmieniającej się rzeczywistości kandydatów na studia. Wśród najistotniejszych wymienić należy następujące:

• Wyspy Wiedzy

Projekt [„Wyspy Wiedzy”](#) w ramach programu Edukacja finansowego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014–2021 oraz Środków Krajowych.

Głównym celem projektu był rozwój kultury jakości w sektorze edukacji poprzez zdiagnozowanie, zaplanowanie, rozwinięcie i wdrożenie do 30 kwietnia 2024 roku

koncepcji kształcenia uniwersyteckiego opartego na projektowaniu uniwersalnym, edukacji włączającej i spersonalizowanej, a także na kształceniu umiejętności kluczowych z punktu widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych oraz kompetencji niezbędnych do swobodnego dostosowywania się studentów i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach do zmieniających się czasów. [Efekty](#) wypracowane w ramach tego projektu są niezwykle cenne w procesie akredytacji kierunków studiów przez Polską Komisję Akredytacyjną, a także w doskonaleniu programów studiów w kontekście oczekiwań osób kandydujących, absolwentów, a także potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

- o Wysokość dofinansowania: 155 956 euro (Uniwersytet Śląski liderem)

• **Cross-disciplinary Academic Offer**

Projekt [„Cross-disciplinary academic offer”](#) w ramach programu Erasmus+; akcja kluczowa 2: Partnerstwa współpracy dla szkolnictwa wyższego

Celem projektu było stworzenie modelu organizacyjnego dydaktyki akademickiej na poziomie międzynarodowym, który pozwoliłby na zbudowanie oferty edukacyjnej, możliwej do zastosowania w różnych uwarunkowaniach kulturowych, organizacyjnych i prawnych.

W realizację Międzydyscyplinarnej Oferty Akademickiej zaangażowanych było pięć uniwersytetów (wszystkie są członkami Sojuszu Transform4Europe). Cztery z nich: Uniwersytet Śląski w Katowicach (lider projektu), Uniwersytet w Alicante, Uniwersytet Sofijski i Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie wspólnie wypracowały trzy rezultaty projektu istotne z punktu widzenia realizacji edukacji akademickiej na poziomie międzynarodowym, a mianowicie:

- 1) [międzynarodowa Interdyscyplinarna Ogólnoakademicka Oferta Dydaktyczna \(MIOOD\) Raport i rekomendacje](#)
- 2) [Przewodnik po organizacji letnich szkół uniwersyteckich](#)
- 3) [Zestaw scenariuszy zajęć wraz z materiałami dydaktycznymi przygotowanymi zgodnie z założeniami projektowania uniwersalnego.](#)

Efekty wypracowane w ramach tego projektu są niezwykle cenne w procesie umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej w ramach Otwartych Modułów Uniwersyteckich oraz Ogólnoakademickiej Oferty Dydaktycznej, które są modułami ogólnodostępnymi dla wszystkich osób studiujących w Uniwersytecie Śląski.

- o Wysokość dofinansowania: 224 704 euro (Uniwersytet Śląski liderem)

• **Student`s path to self-awareness. Social competences in contemporary academia.**

- o Projekt [„Student`s path to self-awareness. Social competences in contemporary academia”](#) w ramach programu Erasmus+; akcja kluczowa 2: Partnerstwa współpracy dla szkolnictwa wyższego

- Wysokość dofinansowania: 250 000 euro (Uniwersytet Śląski liderem)
- Partnerzy: Universidad de Alicante (Hiszpania), Euniversity w Salerno (Włochy), Universidade da Madeira, Fundacja Wiedzy i Dialogu Społecznego Agere Aude (Polska)

Celem projektu jest wypracowanie optymalnego i efektywnego modelu kształcenia i ewaluacji kompetencji społecznych studentów uczelni wyższych. Realizacja celu związana jest z przygotowaniem i upowszechnieniem kompendium wiedzy, publikowanego w formie ogólnodostępnego serwisu internetowego WWW w języku angielskim. Drugim istotnym elementem projektu jest

wyselekcjonowanie tych kompetencji społecznych, które odgrywają kluczową rolę w pracy nauczyciela, a następnie opracowanie skutecznych sposobów ich nauczania i weryfikacji w ramach programów studiów na kierunkach nauczycielskich. Więcej na stronie: web.ua.es/en/spaces-academia/student-s-path-to-self-awareness-social-competences-in-contemporary-academia.html.

III) DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STUDIUJĄCYCH

WYRÓŻNIENI PRZEZ REKTORA

7 czerwca 2024 roku w spinPLACE odbyła się uroczysta gala edycji Wyróżnień JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego. Organizowany od 2009 roku konkurs ma na celu promowanie aktywnych i twórczych postaw na rzecz środowiska akademickiego i społecznego. Inicjatywa ta jest wyjątkową okazją do wyróżnienia studentów i doktorantów, którzy osiągają sukcesy w dziedzinach niekwalifikujących się do tradycyjnych stypendiów.

Dla wielu studentek, studentów, doktorantek i doktorantów Wyróżnienie JM Rektora stanowi ukoronowanie ich dotychczasowej działalności w środowisku akademickim i pozauczelnianym. Nagrody te doceniają znaczące osiągnięcia naukowe, sportowe, społeczne i artystyczne.

W XVI edycji [wyróżniono łącznie 40 osób](#), w tym 6 z Uniwersytetu Otwartego (Uniwersytet Śląski Dzieci, Uniwersytet Śląski Młodzieży oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku), 27 studentek i studentów oraz 7 doktorantek i doktorantów.

Głosowanie odbywało się za pośrednictwem systemu USOS, gdzie każdy członek wspólnoty akademickiej mógł oddać jeden głos.

Spośród laureatów XVI edycji konkursu wybrano osoby szczególnie zasłużone dzięki swojej działalności i osiągnięciom. Podczas uroczystości ogłoszono wyniki plebiscytu na Studenta i Doktoranta Roku.

Studentem Roku został Jan Szopa (Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych), natomiast tytuł Doktorantki Roku przyznano Karolinie Kowalskiej.

PROGRAM MOBILNOŚCI STUDENTÓW I DOKTORANTÓW (MOST)

Uniwersytet Śląski w Katowicach aktywnie uczestniczy w Programie mobilności studentów i doktorantów (MOST), który umożliwia studentom realizację zainteresowań naukowych poprzez odbywanie semestralnych lub rocznych studiów w innych polskich uniwersytetach. Uniwersytet w roku akademickim 2024/2025 skierował na studia w ramach Programu MOST 4 studentów, kierunków: prawa; psychologii oraz stosunków międzynarodowych. W ramach Programu MOST na studia prowadzone w Uniwersytecie Śląskim skierowanych zostało 4 studentów z innych uniwersytetów.

UCZELNIE PRZYSZŁOŚCI

Uniwersytet Śląski w Katowicach rozpoczął realizację prestiżowego ogólnouczelnianego projektu [„Uczelnie Przyszłości”](#), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego+. Projekt realizowany będzie w latach 2024–2028 i ma na celu wdrożenie innowacyjnego „Modelu Edukacji Spersonalizowanej”, który został opracowany i przetestowany pilotażowo przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju we współpracy z naszą uczelnią w 2023 roku.

Dofinansowanie obecnego projektu wynosi aż 65 595 942,50 złotych, a Uniwersytet Śląski jest jednym z kluczowych partnerów projektu dla NCBR. Opracowany wcześniej w UŚ we współpracy z NCBR „Model Edukacji Spersonalizowanej” zostanie wdrożony na 11 uczelniach w Polsce

Założeniem Modelu Edukacji Spersonalizowanej jest poprawa skuteczności systemu kształcenia wyższego pod kątem nabywania przez osoby studiujące kluczowych kompetencji, w tym umiejętność w zakresie przedsiębiorczości oraz powiązanie kształcenia z rynkiem pracy poprzez zaangażowanie mentorów spoza uczelni oraz stworzenie Biznesowych Zespołów Innowacyjnego Kształcenia.

Zakłada się zrealizowanie 360 projektów studenckich w 3 naborach organizowanych przez 3 kolejne lata realizacji projektu począwszy od 2025 roku. Do działań bezpośrednich w projekcie należy: 1) realizacja indywidualnego projektu innowacyjnego; 2) mikrokursy (indywidualne); 3) warsztaty grupowe; 4) mentoring – praca bezpośrednio z projektem indywidualnym studenta, realizowany przez minimum 2 mentorów: naukowego i wdrożeniowego.

POMOC PSYCHOLOGICZNA

Regularna pomoc psychologiczna jest realizowana w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w wymiarze około 2000 godzin wsparcia rocznie, ma formę konsultacji niejednokrotnie realizowanych w charakterze serii spotkań. W 2024 roku zespół psychologów liczył 6 osób

– dwóch psychologów oraz czterech psychologów będących równocześnie psychoterapeutami w trakcie szkolenia. Pomoc psychologiczna jest poddawana regularnej superwizji. W ostatnim czasie, zespół ten realizuje około 55 godzin konsultacji i terapii psychologicznej tygodniowo.

Studenci Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach mogli również liczyć na wsparcie lekarza psychiatry – w przypadku bardzo dużego nasilenia objawów psychodzy po wstępnej konsultacji kierują studenta do lekarza psychiatry. Studenci mogą korzystać z bardzo krótkiego czasu oczekiwania na wizytę u psychiatry.

W 2024 roku studenci mogli również uczestniczyć w spotkaniach grupy wsparcia dla osób neuroróżnorodnych. Spotkania były prowadzone przez pracowniczki UŚ regularnie raz w miesiącu na terenie Uniwersytetu. Celem spotkań było wzmocnienie kompetencji społecznych osób uczestniczących oraz samorzecznictwa.

WSPARCIE ROZWOJU NAUKOWEGO

Wsparcie rozwoju naukowego studentów i studentek, obok współpracy z kołami naukowymi i organizacjami studenckimi, było realizowane np. poprzez wspieranie w staraniach o udział w konkursach grantowych ogłaszanych przez różne jednostki m.in. instytucje publiczne i pomoc w składaniu wniosków konkursowych.

• Wsparcie MNiSW

Do ogłoszonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego projektu „Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności” Uniwersytet zgłosił 5 ofert indywidualnych i 2 zespołowe, które zostały przygotowane przez studentów pod opieką mentorów – nauczycielki i nauczycieli akademickich. Celem projektu jest nie tylko wsparcie studentów i studentek w rozwoju ich kompetencji i umiejętności, ale także aktywności naukowej, innowacyjności, kreatywności poprzez umożliwienie im uczestnictwa w międzynarodowych konkursach, zawodach, konferencjach.

• Wyróżnienia JM Rektora

W 2024 roku w konkursie Wyróżnień JM Rektora wyróżniono łącznie 27 osób studiujących oraz 7 osób kształcących się w szkołach doktorskich. Ideą przewodnią konkursu Wyróżnień JM Rektora jest promowanie aktywnych i twórczych postaw na rzecz środowiska akademickiego i społecznego. Konkurs stanowi wyjątkową okazję do wyróżnienia studentów i doktorantów mających osiągnięcia w innych dziedzinach niż te, które kwalifikują się do różnego rodzaju stypendiów (naukowych, sportowych). Jednocześnie dla wielu studentów i doktorantów Wyróżnienie JM Rektora stanowi swego rodzaju ukoronowanie całej dotychczasowej działalności w środowisku akademickim i pozauczelnianym, znaczących osiągnięć naukowych, sportowych, społecznych czy artystycznych.

• Studenckie Granty Badawcze EMNK

Obchody tytułu Europejskiego Miasta Nauki pozwoliły na uruchomienie programu „Studenckie Granty Badawcze Europejskiego Miasta Nauki”, którego celem było

wspieranie młodych talentów akademickich i promowania innowacyjności wśród osób studiujących. Studentki i studenci, pod kierunkiem nauczycieli akademickich, mogli zrealizować własne projekty, a jednocześnie rozwijać swoje umiejętności badawcze, analityczne i komunikacyjne.

Projekty studenckie realizowane były w obszarach zgodnych z 6 ścieżkami Miasta Nauki i mogły być wykonywane indywidualnie lub zespołowo (do pięciu osób). Spośród 45 wniosków komisja oceniająca wybrała do realizacji 24 projekty studenckie (16 indywidualnych i 8 grupowych). Granty obejmowały badania naukowe oraz dzieła artystyczne. Część z nich miała wymiar edukacyjny i skupiała się na rozwiązywaniu problemów środowiskowych, powszechne były też wyjazdy terenowe w celach badawczych (m.in. Włochy, Niemcy, Hiszpania). Studenci pod opieką prowadzili badania laboratoryjne na terenie uczelni, a także badania społeczne w terenie. W ramach upowszechniania wyników grantów studenci występowali na międzynarodowych konferencjach i sympozjach. Część beneficjentów grantów zamierza wykorzystać wyniki badań zrealizowanych w programie w swoich pracach dyplomowych.

STUDENCKO-DOKTORANCKI BUDŻET PARTYCYPACYJNY

Osoby studiujące i kształcące się w szkołach doktorskich miały możliwość pozyskania środków na realizację inicjatyw poprawiających warunki studiowania w swoich jednostkach w ramach Studencko-Doktoranckiego Budżetu Partycypacyjnego. Wnioskodawcy musieli uzyskać poparcie w środowisku studenckim lub doktoranckim, zależnie od jednostki, której wniosek dotyczył.

Spośród 14 aplikacji 12 wniosków otrzymało finansowanie. Środki przeznaczono przede wszystkim na rozwój małej infrastruktury, działania integrujące społeczność, zwiększenie dostępności przestrzeni akademickich, aranżację przestrzeni w taki sposób, by lepiej odpowiadała potrzebom osób studiujących. Na kilku wydziałach utworzone zostały strefy do wspólnego spędzania czasu, których przeznaczenie idealnie oddaje tytuł jednego ze zgłoszeń: „Przestrzeń 4P – for people, czyli miejsce gdzie można Przyjść, Porozmawiać, Poczytać, Pograć”. W trzech przypadkach powstały przestrzenie, w których osoby studiujące mogą skorzystać z urządzeń kuchennych (mikrofalówka, ekspres do kawy czy czajnik). W ramach Studencko-Doktoranckiego Budżetu Partycypacyjnego na jednym z wydziałów odbył się Festiwal „Przy człowieku. O sensie, spełnieniu, dobrostanie”, na innym utworzona została „studencka biblioteczka”, a na jeszcze innym miejsce z planszówkami.

WSPARCIE OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Studentkom i studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, Uniwersytet oferuje wsparcie w formie indywidualnego dostosowania studiów (IDS). Takie rozwiązanie oprócz wsparcia osoby asystującej czy tłumacza języka migowego, umożliwia zmianę organizacji procesu studiowania i dostosowanie jej do indywidualnych potrzeb i możliwości osób studiujących i kształcących się w szkołach doktorskich.

Mając na celu wzrost szeroko rozumianej dostępności Uniwersytetu dla osób ze szczególnymi potrzebami wynikającymi ze stanu zdrowia (w tym osób z niepełnosprawnościami), studiujących i kształcących się w szkołach doktorskich, ale również pracujących, współpracujących lub korzystających z oferty uczelni, w minionym roku złożony został wniosek do konkursu NCBR „Uczelnie coraz bardziej dostępne”.

Projekt „Uniwersytet Śląski wspólnotą dostępną, uniwersalną i otwartą – DUO II” ma na celu zwiększenie dostępności Uniwersytetu we wszystkich aspektach funkcjonowania (struktura organizacyjna, dostępność architektoniczna, dostępność informacyjno-komunikacyjna, dostępność cyfrowa, technologie, procedury, usługi wspierające edukację) oraz realizację działań podnoszących świadomość wspólnoty akademickiej (osób pracujących, studiujących i kształcących się w szkołach doktorskich) w zakresie niepełnosprawności i potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

WSPARCIE ROZWOJU ZAWODOWEGO

W 2024 roku Biuro Karier konsekwentnie realizowało działania wspierające studentów i absolwentów w budowaniu ścieżek zawodowych oraz przygotowaniu do wejścia na rynek pracy. Skupiano się zarówno na sprawdzonych formach wsparcia, jak i na wprowadzaniu nowych rozwiązań odpowiadających na zmieniające się potrzeby młodych osób oraz pracodawców.

W minionym roku Biuro Karier rozpoczęło realizację innowacyjnych projektów: wśród nich znalazły się spotkania mentoringowe oraz nowa formuła targów pracy „Speed Stazing”. Zaktualizowano również sposób prowadzenia badań dotyczących oczekiwań pracodawców, by jeszcze lepiej zrozumieć realia rynku pracy. Z myślą o studentach Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji uruchomiono oddział zamiejscowy Biura Karier w Cieszynie. Obecność oddziału sprzyja także budowaniu relacji i podejmowaniu współpracy z partnerami z Subregionu Południowego.

Zrealizowano również kolejną edycję szkoleń w ramach **Akademii Rozwoju Kariery**. W gronie partnerów znalazły się m.in. firmy, takie jak ING Bank Śląski czy Sopra Steria. Podczas spotkań swoje kompetencje doskonaliło łącznie 113 osób.

Zawarto 8 **porozumień o współpracy z pracodawcami**, w ramach których realizowano wspólne działania obejmujące organizację i promocję wydarzeń skierowanych do społeczności akademickiej Uniwersytetu, promowanie postaw przedsiębiorczych, a także dające studentom i absolwentom możliwość zdobycia cennego doświadczenia. W ramach zawartych porozumień partnerzy m.in. prowadzili działania rekrutacyjne, szukając wśród studentów swoich przyszłych pracowników. Ponadto zawarto 6 **porozumień o współpracy z pracodawcami w ramach działalności spinPLACE – Centrum kreatywności i coworkingu** oraz inicjatywy Science Cafe, obejmującej cykl wydarzeń popularnonaukowych, takich jak wykłady tematyczne, spotkania motywacyjne czy prelekcje ekspertów.

W ramach prowadzonego przez Biuro Karier indywidualnego **coachingu kariery**, którego celem jest wsparcie studentów w planowaniu zmian zawodowych i odkrywaniu własnych zasobów, przeprowadzono 63 spotkania. Doradczynie zawodowe Biura Karier przeprowadziły 216 **indywidualnych konsultacji doradczych**, w ramach których

wsparcie w wyborze zawodu, planowaniu kariery oraz poruszaniu się po rynku pracy otrzymało 88 osób.

W 2024 roku przeprowadzono kolejną edycję **wolontariatu w Punktach Pomocy Osobom Pokrzywdzonym**, który prowadzony jest na mocy porozumienia z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach oraz kontynuowano **program Ambasador Kariery Unii Europejskiej**, który ma na celu promowanie możliwości pracy i odbywania staży w instytucjach Unii Europejskiej wśród studentów Uniwersytetu Śląskiego. W 2024 roku zrealizowano XI edycję **programu edukacyjnego „Corporate Readiness Certificate”** skierowanego do studentów otwartych na rozwój i zdobywanie praktycznych umiejętności. W ramach programu odbyło się 45 specjalistycznych kursów zakończonych egzaminem, realizowanych przez takie firmy jak Accenture, EY Polska, ING Hubs Poland oraz Kyndryl.

IV) DZIAŁANIA NA RZECZ KANDYDATÓW

INTERNETOWA REJESTRACJA KANDYDATÓW – STATYSTYKI

1 października 2024 roku studia na Uniwersytecie Śląskim rozpoczęło prawie 7 300 studentów. W ofercie studiów stacjonarnych znalazło się 89 kierunków, w tym roku uruchomiono 15 programów na studiach niestacjonarnych, na studiach stacjonarnych w ofercie pojawiły się 3 nowe kierunki. Na I rok stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich przyjęto 4 598, na studia drugiego stopnia 1 697 osoby. Natomiast na I rok studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich przyjęto 699, a na studia drugiego stopnia 231 osób.

Należy odnotować, że w stosunku do roku poprzedniego o niemal 25% zwiększyła się liczba wszystkich aplikacji złożonych przez cudzoziemców zainteresowanych podjęciem studiów na naszej uczelni (1591 aplikacji w rekrutacji na rok akademicki 2024/2025 wobec 1273 w rekrutacji na semestr zimowy roku akademickiego 2023/2024).

Największym zainteresowaniem kandydatów cieszyły się niżej wymienione kierunki studiów stacjonarnych:

Kierunek studiów	Poziom kształcenia	Limit miejsc	Zapisy	na jedno miejsce
realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia	jednolite magisterskie	8	110	13,75
reżyseria	I stopnia	8	105	13,13
psychologia	jednolite magisterskie	150	1 817	12,11
międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji	I stopnia	30	209	6,97
zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji	I stopnia	60	332	5,53
logopedia	I stopnia	40	208	5,20

prawo	jednolite magisterskie	250	1 230	4,92
filologia angielska	I stopnia	250	1 181	4,72
organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej	I stopnia	25	118	4,72

LAUREACI I FINALIŚCI KONKURSÓW

Uniwersytet Śląski przygotował specjalną ofertę dla kandydatów z tytułem laureata lub finalisty olimpiady stopnia centralnego albo laureata konkursu międzynarodowego lub ogólnopolskiego, a także finalisty mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami, kandydaci spełniający określone kryteria mogli ubiegać się o przyjęcie na wybrany kierunek studiów z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego. Z tej możliwości skorzystało:

- 90 laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego,
- 10 laureatów konkursów ogólnopolskich,
- 9 finalistów młodzieżowych mistrzostw Polski w dyscyplinach uwzględnionych w ramach Akademickich Mistrzostw Polski.

Ostatecznie wpisu na studia dokonało 67 kandydatów z tej grupy.

Porównując dane z poprzednimi latami, zauważalny jest wyraźny wzrost zainteresowania ofertą Uniwersytetu Śląskiego – liczba przyjętych laureatów i finalistów wzrosła o 67% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

FUNDUSZU TALENTÓW

W 2024 roku zainicjowano program wsparcia wybitnych kandydatów na studia, w którym oferowano najlepszym kandydatom podwyższone Stypendium Rektora, Indywidualną Organizację Studiów (IOS), gwarantowane miejsce w akademiku, zniżkę na akademik w wysokości 90%, indywidualne wsparcie psychologiczne, w tym specjalistyczne dla sportowców, indywidualną pracę z tutorem, pakiet reprezentacyjny Uniwersytetu Śląskiego.

Dodatkowo wprowadzono ofertę specjalną dla kandydatów wyróżniających się działalnością społeczną, kulturalną i artystyczną w swojej dotychczasowej ścieżce edukacyjnej. Łącznie w pierwszej edycji Funduszu Talentów nagrodzono 104 nowych studentów i studentek UŚ.

PROMOCJA STUDIÓW

W minionym roku, obok tradycyjnych form promocji studiów (takich jak min. dni otwarte, udział w wydarzeniach edukacyjnych, zakup reklam) zbudowano sieć współpracy na rzecz promocji studiowania na Śląsku. W ramach działań Miasta Nauki nawiązano współpracę z reprezentantami środowiska młodzieżowego Katowic i regionu (m.in. młodzieżową Radą Miasta Katowice oraz Sejmik Młodzieżowy Województwa Śląskiego) oraz utworzono Radę Młodych Miasta Nauki. Z przedstawicielami środowiska kandydatów konsultowano kluczowe działania w obszarze promocji studiów oraz kanały informacyjne. Przeprowadzono także badanie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej z osobami kandydującymi na studia oraz nawiązano współpracę z ekspertami ds. marketingu w zakresie promowania nauk ścisłych i technicznych.

- **Nasz Uniwersytet**

W 2024 roku kontynuowano kampanię wizerunkową [„Nasz Uniwersytet”](#), w której wzięło udział 157 pracowniczek i pracowników, studentek i studentów oraz absolwentek i absolwentów Uniwersytetu Śląskiego w roli ambasadorów. W ramach kampanii ukazały się m.in. 62 posty w mediach społecznościowych, reklama w miastach akademickich i mediach regionalnych.

- **UŚ w szkołach**

W minionym roku wzmacniano komunikację z uczniami poprzez sieć szkół w województwie. Uruchomiono m.in. cykliczne wiadomości elektroniczne dla szkół, komunikację w e-dzienniku LIBRUS, rozszerzono sieć nauczycieli-promotorów oraz zintegrowano środowisko nauczycieli akademickich z nauczycielami szkolnymi w ramach programu „Nauczyciele – Nauczycielom”. Po raz pierwszy wszyscy maturzyści województwa śląskiego uczący się w szkołach partnerskich UŚ otrzymali bezpośrednio w czasie uroczystości zakończenia szkoły pakiet informacji oraz list zapraszający do studiowania w UŚ.

- **[Wojewódzki projekt wspierający promocję studiowania w województwie śląskim](#)**

W 2024 roku rozpoczęła się realizacja projektu europejskiego pt. „Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji Poprzez Promocję Edukacji Wyższej”, w ramach którego naukowcy i naukowcy UŚ będą popularyzować naukę i promować studiowanie wśród uczniów szkół średnich organizując m.in. 70 wydarzeń na terenie uczelni, 76 wyjazdów do szkół z 7 podregionów górniczych naszego województwa oraz uczestnicząc w blisko 30 eventach targowych promujących studia pod nazwą EduPromoDay.

- **Kampanie europejskie i ogólnopolskie**

W ramach roku obchodów EMNK zrealizowano ogólnopolską kampanię wizerunkową i medialną „Nauka. Nowy przemysł Śląska”, oraz kampanię międzynarodową kampanię „Ask the Scientist”, a także prowadzono szereg działań na rzecz zainteresowania młodych naukowców z Europy studiowaniem w Katowicach w ramach kampanii „Bright Young Minds” podczas realizacji konkursów EUCYS i TalentON. Działania te były prowadzone we współpracy z Województwem Śląskim oraz Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią. W roku 2025 realizowana będzie kontynuacja w postaci kampanii StudiuJ w Metropolii.

Dzięki wsparciu finansowemu Europejskiego Miasta Nauki po raz pierwszy możliwe było przeprowadzenie wielkoskalowych kampanii wizerunkowych oraz licznych kampanii w mediach tradycyjnych oraz elektronicznych promujących Uniwersytet Śląski jako dobre miejsce do studiowania. Łącznie w kampanie promocyjne w minionym roku zaangażowano ponad 160 podmiotów prowadzących działania marketingowe.

- **Wspieranie najbardziej wymagających kierunków studiów**

W ramach finansowania EMNK 2024 w minionym roku przekazano do dyspozycji wydziałów dedykowane fundusze dla 22 kierunków studiów wymagających największego wsparcia promocyjnego. Finansowano m.in. kampanie reklamowe w mediach elektronicznych, wydarzenia dla kandydatów i materiały promocyjne.

- **Nagroda Genius Universitatis**

Uniwersytet Śląski zdobył I miejsce w kategorii EVENT, w konkursie Genius Universitatis (organizowanego przez fundację Perspektywy) na kreatywną kampanię szkoły wyższej za grę pt. „[Kryminalne zagadki Katowic](#)”, w której wzięły udział wszystkie wydziały UŚ. Projekt ten został sfinansowany przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w ramach programu Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki w latach 2022–2024. Po raz kolejny zrealizowano też konkurs dla szkół pt. „Młodzi dla przyszłości Śląska” w ramach Śląskiego Festiwalu Nauki.

V) DZIAŁANIA UNIWERSYTETU OTWARTEGO

UNIWERSYTET ŚLĄSKI MATURZYSTÓW

Ponad 1700 osób w grupach zajęciowych – intensywne powtórki maturalne (prowadzonych w trybie sześciomiesięcznym i trzymiesięcznym), szybkie powtórki maturalne w formie wykładów, w tym:

- uruchomienie 2 grup trzymiesięcznych powtórek maturalnych i 7 sześciomiesięcznych kursów maturalnych;
- organizacja we współpracy z Kinem Kosmos 6 wykładów dla ponad 1600 osób, połączonych z projekcją filmu w ramach „Filmowych Powtórek Maturalnych”;
- organizacja Szybkich Powtórek Maturalnych oraz Nocnych Powtórek Maturalnych;
- udział w Dniach Otwartych UŚ – we współpracy z Biurem Kandydata

UNIWERSYTET NAJLEPSZYCH

W 2024 roku odbyła się szósta edycja programu Uniwersytet Najlepszych, prowadzonego we współpracy z Miastem Katowice i Miastem Sosnowiec – wzięło w nim udział 17 uczniów i uczennic objętych przez cały rok edukacją spersonalizowaną. Dodatkowo zorganizowane zostały wykłady dla szkół, z których skorzystało ponad 300 uczniów i uczennic.

VI) DZIAŁANIA NA RZECZ RELACJI Z ABSOLWENTAMI

DYPLOMATORIA

Już od trzech lat absolwentki i absolwenci Uniwersytetu Śląskiego świętują ukończenie studiów tradycyjnym gestem wyrzucenia biretów w górę podczas organizowanych na wydziałach uroczystości wręczenia dyplomów. Pierwsze dyplomatorium odbyło się w lipcu 2022 roku na Wydziale Nauk Społecznych. Jak dotąd w uroczystościach udział wzięło ponad 1000 absolwentek i absolwentów. W 2024 roku dyplomatoria organizowane były na Wydziale Nauk Przyrodniczych, Wydziale Nauk Społecznych, Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych, Wydziale Prawa i Administracji, Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji, Wydziale Teologicznym oraz w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych.

W 2024 roku podjęto działania mające na celu wznowienie działalności Stowarzyszenia Absolwentów UŚ.

BADANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW

Badanie losów zawodowych absolwentów to kontynuacja projektu badawczego zapoczątkowanego przez Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego w 2009 roku. Ostatnia edycja badania objęła absolwentów roku akademickiego 2022/2023 i została przeprowadzona po roku od ukończenia przez nich studiów.

W badaniu wzięło udział 888 respondentów reprezentujących różne kierunki i wydziały uczelni. Na stronie internetowej Biura Karier opublikowany został zbiorczy raport obejmujący wszystkie kierunki studiów. Przygotowano także indywidualne raporty dla każdego kierunku, które otrzymali dziekani i dyrektorzy kierunków. Ich ważnym elementem są spostrzeżenia i rekomendacje dla dyrektorów kierunków, które mogą być pomocne w dostosowywaniu programów kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Wyniki badań stanowią również istotne wsparcie w procesach oceny prowadzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Losy zawodowe absolwentów UŚ informują m. in. o:

- sytuacji zawodowej absolwentów Uniwersytetu Śląskiego,
- ich statusie na rynku pracy,
- zgodności pracy z ukończonym kierunkiem studiów,
- ocenie zapotrzebowania na absolwentów na rynku pracy,
- poziomie zadowolenia ze studiów i pracy.

Raporty dostępne są na stronie: us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/raporty-z-badan/.

BADANIE OCZEKIWAŃ PRACODAWCÓW

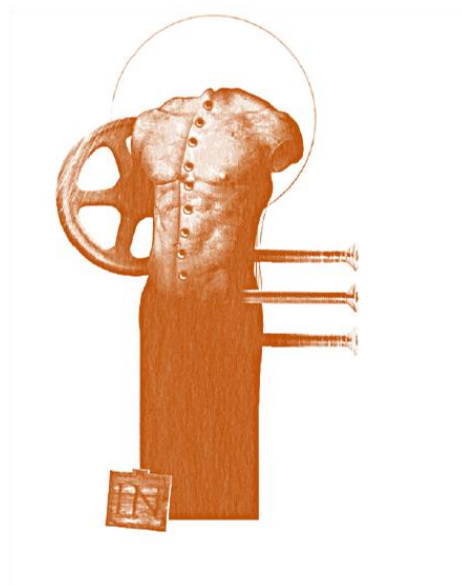
W 2024 roku Biuro Karier kontynuowało badania dotyczące oczekiwań pracodawców wobec absolwentów uczelni wyższych, prowadzone od 2009 roku. Na potrzeby najnowszej edycji opracowano nowy, rozszerzony kwestionariusz ankiety, który umożliwił pogłębione i bardziej otwarte zebranie opinii respondentów. Zmiany te pozwoliły lepiej zidentyfikować pożądane kompetencje przyszłych pracowników, znaczenie cech kandydatów w procesie rekrutacji oraz preferowane metody pozyskiwania absolwentów różnych kierunków. W badaniu wzięło udział 72 pracodawców współpracujących z Biurem Karier. Pracodawcy, którzy wzięli udział w badaniu, zostali zapytani również o formy oraz zalety współpracy z uczelnią. Wskazali oni np. na korzystanie z dedykowanych portali akademickich, Biura Karier oraz udział w targach kariery jako główne kanały rekrutacyjne.

W sumie wymienili 74 korzyści, z których najistotniejszą była możliwość dotarcia do wykwalifikowanych kandydatów, studentów i absolwentów, których kompetencje, kwalifikacje oraz chęć do nauki były szczególnie cenione.

Raport z badania dostępny jest na stronie: us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/raporty-z-badan/.

Najważniejsze działania z zakresu modernizacji, remontów, inwestycji, obsługi infrastruktury oraz przeciwdziałania kryzysowi klimatycznemu

Obszar: INFRASTRUKTURA

I) FINANSOWANIE KLUCZOWEJ INFRASTRUKTURY BADAWCZO-DYDAKTYCZNO-ARTYSTYCZNEJ

Z funduszu przeznaczonego na infrastrukturę wydano 5 mln złotych na zakupy nowej aparatury zwiększającej potencjał laboratoriów i pracowni Uniwersytetu Śląskiego. Utrzymanie aparatury w gotowości do prowadzenia badań i procesu artystycznego kosztowało w roku 2024 kolejne blisko 2 mln złotych. Wśród wielu urządzeń nowo pozyskanych do laboratoriów/pracowni warto wymienić: kalorymetr, profilografometr stykowy 2D i 3D, precyzyjny laser światłowodowy MOPA, szybki detektor ogniskowanej matrycy (FPA) wraz z elementami adaptacji optyki i elektroniki do mikroskopu podczerwieni, chromatograf gazowy GC-MS-MS, akordeon guzikowy i infrastrukturę do bezprzewodowego przesyłu obrazu 4K i dźwięku.

W ramach projektu współfinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach pozyskano spektrometr fluorescencji rentgenowskiej z dyspersją energii (EDXRF).

Kolejne zakupy aparatury badawczej i artystycznej sfinansowano w ramach **Inicjatywy Doskonałości Badawczej**. Były to m.in.: maszyna wytrzymałościowa, terenowy system mikroprofilowania, system do wielospektralnego i kinetycznego obrazowania fluorescencyjnego, ale także prasa do aligrafii i fortepian. Przeprowadzono również naprawę instalacji wody lodowej w kampusie chorzowskim. Dofinansowanie wspomnianych inicjatyw wyniosło ponad 1,1 mln złotych.

II) LIKWIDOWANIE BARIER ARCHITEKTONICZNYCH

W 2024 roku Uniwersytet Śląski uzyskał pozytywną decyzję ws. finansowania ogólnouczelnianego projektu **„Uniwersytet Śląski wspólnotą dostępną, uniwersalną i otwartą – DUO II”**, który stanowi uzupełnienie działań podejmowanych przez uczelnię w latach 2020–2023 w ramach projektu DUO I.

Projekt został dofinansowany środkami rządu 8 mln złotych z Funduszu Europejskiego dla Rozwoju Społecznego 2021–2027. Pozyskane środki pozwolą wprowadzić zmiany, które poprawią dostępność uczelni. Zmiany te obejmą zarówno organizację, jak i infrastrukturę, w tym poprawę dostępności architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej oraz technologicznej. Projekt obejmuje także zmiany w zasadach i organizacji pracy oraz szkolenia dla pracowników uczelni, a także wydarzenia, takie jak INKLUWeek. Wszystkie te działania sprawiają, że uczelnia stanie się bardziej otwarta i przyjazna dla wszystkich. Projekt będzie realizowany do 2029 roku.

Szczegółowe informacje o dostępności budynków Uniwersytetu Śląskiego dostępne są pod adresem: us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/dostosowanie-budynkow/.

III) USPRAWNIENIA STUDENCKIE

W 2024 roku w odpowiedzi na potrzeby deklarowane przez osoby studiujące utworzono przestrzeń socjalną na poszczególnych wydziałach, wraz z zakupem podstawowego sprzętu do samodzielnego przygotowywania posiłków.

W 2024 roku wyposażono przestrzeń edukacyjno-badawczą Laboratorium Projektowania Uniwersalnego, które zostało stworzone z myślą o rozwijaniu kompetencji z zakresu dostępności, projektowania uniwersalnego i włączania społecznego w szkolnictwie wyższym. Jego infrastruktura umożliwia realizację zajęć warsztatowych, szkoleń oraz symulacji z wykorzystaniem nowoczesnych technologii wspierających osoby z różnorodnymi potrzebami.

Laboratorium jest zlokalizowane w budynku przy ul. Bankowej 14 (sale 217 i 217A), a jego realizacja była możliwa ze środków pozyskanych w dwóch projektach:

- **„UNIWERS-US. Kadra Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dla projektowania uniwersalnego”;**

- **„DUO – Uniwersytet Śląski Uczelnią Dostępną, Uniwersalną, Otwartą”**
(POWR.03.05.00-00-A031/19-00).

W 2024 roku Laboratorium wyposażono w **rotacyjne stacje symulacyjne** oraz **stanowiska technologiczne**, które umożliwiają uczestnikom bezpośrednie doświadczenie ograniczeń funkcjonalnych oraz zapoznanie się z rozwiązaniami wspierającymi niezależność osób z niepełnosprawnościami. Należą do nich:

- Stacje symulacyjne VR:
 - **Stanowisko 1:** Symulacja ograniczeń geriatrycznych – kombinezon geriatryczny i gogle VR;
 - **Stanowisko 2:** Symulacja wad słuchu – doświadczenie świata bez dźwięków;
 - **Stanowisko 3:** Symulacja wad wzroku – m.in. zaćma, jaskra, daltonizm;
 - **Stanowisko 4:** Symulacja poruszania się na wózku inwalidzkim – z wykorzystaniem VR;
 - **Stanowisko 5:** Komputerowe stanowiska alternatywnej komunikacji – technologie sterowania komputerem za pomocą oczu, głowy i brody;
- Stanowiska edukacyjne i demonstracyjne;
 - **Stanowisko 6:** Edukacja w zakresie alfabetu Braille’a – ćwiczenia, linijka i drukarka brajlowska, pomoce dydaktyczne;
 - **Pomocniczy sprzęt mobilny:** elektryczny wózek inwalidzki, gogle imitujące wady wzroku, laski inwalidzkie – wykorzystywane w warsztatach i spacerach edukacyjnych;
 - **Stanowisko z drukarką 3D:** do tworzenia modeli edukacyjnych i tyflograficznych.

W minionym roku w Laboratorium organizowano cykliczne spotkania z osobami kształcącymi się w szkołach doktorskich, podczas których prezentowano wyniki badań oraz opracowywano rozwiązania z zakresu dostępności akademickiej. W Laboratorium odbywają się tradycyjne zajęcia dydaktyczne m.in. z informatyki i socjologii.

IV) W ZAKRESIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Uniwersytet Śląski w 2024 roku kontynuował inwestycję polegającą na montażu instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych ze środków Funduszy Europejskich dla Śląskiego na lata 2021–2027, Działanie 10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii. W ramach projektu zrealizowane zostały działania na rzecz ograniczenia emisyjności oraz kosztów eksploatacji budynków uniwersyteckich. Projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości 1,8 mln złotych, dla 11 instalacji

zlokalizowanych na różnych budynkach Uniwersytetu. Realizacja projektu trwa do końca 2025 roku.

W 2024 uruchomiono 2 mikroinstalacje fotowoltaiki o mocy 49,5 kWp, o łącznej wartości inwestycji 403 532,62 złotych. Zlokalizowane w:

- Katowicach przy ul. Bankowa 11B na Wydziale Prawa i Administracji;
- Sosnowcu przy ul. Grota Roweckiego 5 na Wydziale Humanistycznym.

W 2025 kontynuowano prace związane z montażem instalacji w kolejnych lokalizacjach tj. w:

- Domu Studenta nr 5 w Sosnowcu;
- Szklarni Wydziału Nauk Przyrodniczych w Katowicach przy ul. Różyckiego 14;
- obiekcie doświadczalnym i gospodarczym wraz z magazynem energii w Boguchwałowicach.

O łącznej mocy 59,20 kWp, a łączna wartość instalacji to 269 506,45 złotych.

Aktualnie funkcjonujące w uczelni wszystkie instalacje mają łącznie moc 571,2 kWp. Średnio jeden kWp jest w stanie wyprodukować od 900 do 980 kWh energii rocznie, co daje potencjał do produkcji energii w granicach od 510 000 do 559 000 kWh, a rocznie może dać ok. 670 tys. złotych w formie oszczędności.

V) OPTIMALIZACJA TARYF

W 2024 roku przeprowadzono audyt charakterystyki zużycia energii elektrycznej i ciepłej w obiektach uczelni. Na podstawie wyników rozpoczęto realizację zadania optymalizacji taryf dystrybucji energii elektrycznej oraz taryf na ciepło systemowe. Rekomendacje w zakresie obniżenia mocy zamówionej energii elektrycznej zrealizowano w roku 2024 natomiast zmiany w zakresie mocy zamówionej energii ciepłej wdrożono od 1 stycznia 2025.

Wdrożone zmiany taryf w zakresie energii elektrycznej wg cen z roku 2024 przynoszą oszczędności w opłatach na poziomie do 150 tys. złotych rocznie.

Wdrożenie rozwiązań z zakresu obniżenia mocy zamówionej energii ciepłej zakłada kolejne oszczędności w granicach 1 mln złotych rocznie. Łącznie obniżono moc zamówioną dla budynków o 2,667 MW energii łącznie. W pierwszym kwartale 2025 odnotowano oszczędność z tytułu obniżenia mocy zamówionych w wysokości 212 643,13 złotych, co pokazuje możliwość osiągnięcia założonej kwoty oszczędności.

VI) W ZAKRESIE OSZCZĘDZANIA WODY

W ubiegłym roku zamontowano urządzenia typu perlator oraz urządzenia optymalizujące zużycie wody w spłuczkiach w obiektach: Dom Asystenta nr 3 w Katowicach (ul. Paderewskiego 32) oraz w obiekcie DSN w Cieszynie (ul. Niemcewicza 8). Są to kolejne realizacje tego typu – w obiektach Osiedli Akademickich w Katowicach i Sosnowcu takie urządzenia są stosowane od wielu lat, co sprzyja zmniejszeniu zużycia wody, szczególnie w ogólnodostępnych węzłach sanitarnych. W obiektach, w których zastosowano powyższe rozwiązania, odnotowuje się spadek zużycia wody mimo wpływu szeregu innych czynników oddziałujących na zapotrzebowanie na wodę.

VII) KREOWANIE ZIELONEJ I BŁĘKITNEJ PRZESTRZENI NA OBSZARZE UCZELNI ORAZ W JEJ OTOCZENIU

Informacja o działaniach podjętych w 2024 roku przez Uniwersytet Śląski w ramach projektu pn. „Zielona Strefa Nauki”

Projekt **Zielona Strefa Nauki** realizowany przez Uniwersytet Śląski w Katowicach we współpracy z partnerami to kompleksowa inicjatywa, której celem jest stworzenie nowoczesnej, innowacyjnej przestrzeni naukowo-rekreacyjnej, łączącej aspekty ekologiczne, społeczne oraz edukacyjne. Projekt ten nie tylko koncentruje się na rozwoju akademickim, ale również na zrównoważonym rozwoju przestrzeni miejskiej Katowic, z uwzględnieniem dbałości o środowisko naturalne i dobrostan jego mieszkańców. Dzięki wsparciu środków przeznaczonych na inicjatywy Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 projekt zrealizował szereg działań, które stanowią trwały fundament przyszłych zmian, w celu stworzenia przestrzeni naukowo-rekreacyjnych, sprzyjających zdrowiu, kreatywności i integracji społecznej.

Projekt rozpoczął się od edukacji i działań badawczych, pogłębiających wiedzę na temat ekologii i wpływu przestrzeni na dobrostan ludzi. W pierwszym kwartale 2024 roku zorganizowano **„Green Workshop 2024 – Tree”**, który był wyjątkową okazją do zapoznania się z zasadami pielęgnacji drzew oraz ich rolą w przestrzeni miejskiej. Warsztaty te odbyły się w formie zajęć terenowych, co pozwoliło uczestnikom nie tylko zdobyć teoretyczną wiedzę, ale także praktycznie zaangażować się w ochronę roślinności na terenie kampusu Uniwersytetu Śląskiego.

Jednym z kluczowych wydarzeń w ramach Zielonej Strefy Nauki było to pn. **„Chcemy Rzeki. Święto Rawy”**, które odbyło się 25 maja 2024 roku. Wydarzenie to, zorganizowane wspólnie przez Uniwersytet Śląski w Katowicach oraz Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach, miało zwrócić uwagę na znaczenie rzeki Rawy w przestrzeni miejskiej oraz jej potencjał jako miejsca spotkań i działań artystycznych. Program obejmował liczne warsztaty, spacer dźwiękowy, interwencje artystyczne oraz dyskusje na temat przyszłości Rawy. Uczestnicy mieli okazję wziąć udział w takich aktywnościach, jak spacer „Biodróż Rawą” prowadzony przez Michała Książka, warsztaty „Wolne słuchanie Rawy – akustyczne środowisko rzeki” z Pauliną Walczak-Hańderek i Zofią Paśnik czy performance „Jestem Rzeką – Rawa”

autorstwa Sióstr Rzek z Cecylią Malik na czele. Na zakończenie obchodów odbył się nad Rawą koncert Michała Zygmunta.

Przed głównymi obchodami, 18 maja 2024 roku, odbyła się akcja *sprzątania brzegów Rawy*, w której udział mogli wziąć wszyscy chętni mieszkańcy. Celem tej inicjatywy było nie tylko oczyszczenie terenów wokół rzeki, ale także zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej oraz zaangażowanie jej w działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego.

Zielona Strefa Nauki była szeroko prezentowana podczas prestiżowych wydarzeń międzynarodowych, takich jak **Europejski Kongres Gospodarczy (EKG) i EuroScience Open Forum (ESOF) w Katowicach**. Na EKG dyskutowano o roli Zielonej Strefy Nauki w kontekście rozwoju Europejskiego Miasta Nauki, a prof. Jerzy Buzek podkreślił znaczenie rewitalizacji Rawy dla zrównoważonego rozwoju i współpracy nauki z miastem. Podczas Zielona Strefa Nauki była głównym tematem briefingu z udziałem prof. Ryszarda Koziołka, dr. Łukasza Lamży oraz Anety Moczkwskiej, którzy omówili jej wpływ na promocję nauki oraz trwały rozwój regionu.

Ważnym elementem realizacji projektu była także organizacja działań terenowych, które angażowały zarówno społeczność akademicką, jak i mieszkańców Katowic. W lipcu 2024 roku zorganizowano kilka wydarzeń – **spacer „Rawa nieodkryta”, wycieczkę rowerową „Rawo-rower: Do źródeł rzeki” oraz warsztaty na Stawie Morawa**. Dzięki tym wydarzeniom uczestnicy mieli możliwość lepszego poznania roli rzeki Rawy w kształtowaniu przestrzeni miejskiej, a także zrozumienia wpływu tej przestrzeni na zdrowie i ekologię. Zainteresowanie tymi wydarzeniami wskazało na dużą potrzebę dalszej edukacji ekologicznej i zaangażowania mieszkańców w procesy rewitalizacyjne miasta.

W ramach realizacji projektu powstały dokumenty strategiczne, które wyznaczają kierunki rozwoju kampusu Uniwersytetu Śląskiego na najbliższe lata. Jednym z kluczowych opracowań była **„Strategia Rozwoju Przestrzennego Kampusu Katowickiego Uniwersytetu Śląskiego na lata 2025–2035”** (masterplan), która koncentruje się na zrównoważonej rewitalizacji terenów kampusu oraz nadbrzeża Rawy, z uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań ekologicznych. W ramach tej strategii opracowano również dokumentację dotyczącą zarządzania wodami opadowymi oraz mapy kierunków spływu wód na terenie kampusu, co stanowi podstawę do przyszłego planowania przestrzennego.

Podczas prac nad dokumentami planistycznymi opracowano również szczegółowe rekomendacje dotyczące małej architektury w przestrzeni kampusu, uwzględniające potrzeby użytkowników oraz aspekty ekologiczne. Dodatkowo przeprowadzono specjalistyczną analizę dokumentów i materiałów z zakresu architektury i urbanistyki, co pozwoliło na stworzenie bardziej kompleksowego i funkcjonalnego planu zagospodarowania terenów akademickich. Równoległe do ww. działań opracowano Raport bazujący na psychologii środowiskowej oraz neuroarchitekturze, wykonany przez

ekspertów z firmy IMPRONTA. Raport dostarczył cennych wskazówek dotyczących projektowania przestrzeni wspierających dobrostan, zdrowie psychiczne oraz kreatywność użytkowników. Te innowacyjne wytyczne stanowią integralną część działań dla stworzenia przestrzeni edukacyjnych, które są dostępne, inkluzywne i sprzyjają zdrowiu fizycznemu oraz emocjonalnemu.

Wnioski z tych badań stanowią kluczowy element planów rewitalizacyjnych, których celem jest harmonijne połączenie infrastruktury akademickiej z otaczającym środowiskiem naturalnym oraz podniesienie komfortu korzystania z przestrzeni kampusu przez studentów i mieszkańców Katowic.

Nawiązano również międzynarodową współpracę, której istotnym elementem była **wizyta dr. Stephana Treuke**, eksperta z zakresu renaturyzacji rzek z Technische Universität Dortmund (Niemcy). Wizyta miała na celu wymianę doświadczeń w tym zakresie, w tym także przedstawienie przykładu rzeki Emscher, która przekształciła się z przemysłowego kanału ściekowego w ekosystem sprzyjający bioróżnorodności. Spotkanie z dr. Treuke i jego wykłady stanowiły cenne źródło wiedzy, która może zostać zaadaptowana do procesu rewitalizacji rzeki Rawy, wpływając na poprawę jakości środowiska w Katowicach.

Z okazji **Światowego Dnia Drzewa**, 10 października 2024 roku, na terenie kampusu Uniwersytetu Śląskiego posadzono dąb szypułkowy w Alei Drzew Polskich. Dąb symbolizuje wyróżnienie Katowic jako Europejskiego Miasta Nauki 2024 oraz podkreśla zaangażowanie miasta w tworzenie przestrzeni sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi i ochronie środowiska.

W grudniu 2024 i styczniu 2025 roku wydarzeniem promującym działania w ramach Zielonej Strefy Nauki była plenerowa wystawa, która stanęła na Placu Kwiatowym w Katowicach. Ekspozycja, przygotowana przez Uniwersytet Śląski, miała przybliżyć mieszkańcom ideę projektu, jego dotychczasowych osiągnięć oraz planowanych działań związanych z rewitalizacją Rawy i tworzeniem nowoczesnej przestrzeni naukowo-rekreacyjnej w centrum miasta. Wystawa w formie plansz informacyjnych, wzbogaconych zdjęciami, cieszyła się dużym zainteresowaniem przechodniów, angażując zarówno mieszkańców Katowic, jak i odwiedzających miasto. Dzięki tej inicjatywie możliwe było poszerzenie świadomości społecznej na temat Zielonej Strefy Nauki.

Zakończenie 2024 roku wiązało się z symbolicznymi działaniami w ramach Zielonej Strefy Nauki. W grudniu zainstalowano **stację badawczą na Rawie**, dzięki czemu naukowcy z Uniwersytetu Śląskiego mogą systematycznie monitorować parametry jakościowe rzeki. Obecnie trwa przygotowanie planu kolejnych badań, które pozwolą jeszcze lepiej poznać możliwości renaturyzacji Rawy. To kolejny istotny krok na drodze do przywrócenia rzece jej naturalnych funkcji ekologicznych i rekreacyjnych, a także poprawy środowiska miejskiego w Katowicach.

Uzupełnieniem powyższych działań było uruchomienie w sierpniu **profilu ZSN w mediach społecznościowych**. Dzięki przemyślanej strategii oraz różnorodnym formom treści skutecznie dotarliśmy do szerokiego grona użytkowników, angażując ich w tematykę rewitalizacji Rawy i zrównoważonego rozwoju Katowic. Kampania nie ograniczała się wyłącznie do postów i relacji, ale obejmowała także innowacyjne działania edukacyjne, takie jak cykl filmów „Eksperci o Rawie”, który przyciągnął uwagę zarówno mieszkańców Katowic, jak i środowiska naukowego. Siedem rozmów z ekspertami, z dr hab.

Aleksandrą Nadgórską-Sochą, prof. Andrzejem Kowalczykiem, prof. Andrzejem Woźnicą, prof. Robertem Krzysztofikiem oraz z dr. Stephanem Treuke, zostało udostępnionych na Spotify i YouTube, wzbudzając dyskusje na temat rewitalizacji miejskich rzek.

Dodatkowo cykl otwartych spotkań „Rozmowy w Strefie” odbywający się od września do października w przestrzeniach Uniwersytetu Śląskiego, był kluczowym elementem integrującym społeczność lokalną, studentów oraz ekspertów. Publikowane od listopada na Spotify i YouTube wideocasty stanowią cenne źródło wiedzy i będą dostępne w formie materiałów archiwalnych.

Dzięki intensywnym działaniom Uniwersytetu Śląskiego rok 2024 był przełomowy dla Zielonej Strefy Nauki i procesów rewitalizacyjnych Rawy. Projekt Zielona Strefa Nauki stwarza trwały fundament dla rozwoju zrównoważonego i zdrowego miasta, w którym nauka i natura współistnieją w przestrzeni otwartej na innowacje. Wszystkie te działania są świadectwem skutecznego wykorzystania środków, które przyczyniają się do realnych zmian na terenie Katowic, oferując mieszkańcom i społeczności akademickiej przestrzeń do kreatywnej pracy, odpoczynku i integracji.

VIII) PRZEKAZANIE BUDYNKÓW UNIWERSYTECKICH

W 2024 roku Uniwersytet Śląski procedował sprzedaż obiektu położonego w Sosnowcu przy ul. Pułaskiego 6A, a 31 marca 2025 roku protokolarnie przekazano nabywcy obiekt – kwota transakcji to 520 tys. złotych.

IX) NOWE PRZESTRZENIE UNIWERSYTETU – INWESTYCJE Z FUNDUSZU SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

Od kilku dekad kolejne władze Uniwersytetu Śląskiego bezskutecznie starały się zdobyć środki na nowe inwestycje dla badań i kształcenia w obszarze nauk chemicznych i przyrodniczych. Dzięki intensywnej i wpływowej obecności Uniwersytetu Śląskiego w przestrzeni publicznej (m.in. poprzez kolejne edycje Śląskiego Festiwalu Nauki oraz skuteczną aplikację o tytuł Europejskiego Miasta Nauki), a przede wszystkim uporczywemu i skutecznemu przekonywaniu decydentów w regionie o kluczowej dla przyszłości województwa śląskiego roli nauki i edukacji wyższej, udało się pozyskać bezprecedensową kwotę na inwestycje dla Uniwersytetu Śląskiego.

W programie regionalnym „Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021–2027” (FE SL), zatwierdzonym przez Komisję Europejską, znajdują się trzy projekty inwestycyjne Uniwersytetu Śląskiego:

- [Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii \(ŚICCh\)](#),
- Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności,
- SPIN-ART – Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej UŚ.

Inwestycje te zostały umieszczone na opublikowanej w ramach programu liście planowanych operacji o znaczeniu strategicznym, a łączna wartość ich dofinansowania wynosi blisko **395,5 mln złotych**.

W 2024 roku podpisano umowę na dofinansowanie dwóch spośród ww. projektów dotyczących budowy kluczowej infrastruktury edukacyjnej, tj.: Budowa Śląskiego Interdyscyplinarnego Centrum Chemii, Budowa Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności. Obie inwestycje są dofinansowane ze środków Funduszy Europejskich dla Śląskiego na lata 2021–2027, Działanie 10.13 Infrastruktura szkolnictwa wyższego na potrzeby transformacji. Łączna wartość inwestycji to ponad 528 mln złotych, w tym dofinansowanie UE 374 mln złotych.

Oba centra to z założenia nowoczesne obiekty wyposażone w laboratoria, pracownie badawcze i dydaktyczne.. Kluczowym celem Centrów jest wsparcie transformacji regionu, poprzez rozwijanie i umacnianie kierunków studiów związanych z zieloną gospodarką, a tym samym wsparcie transformacji regionu z przemysłowego na bardziej zrównoważony. Oba centra umożliwią kształcenie specjalistów w zakresie zielonych technologii, będą wspierać innowacyjność regionu, a także umożliwią realizację interdyscyplinarnych projektów.

Rok 2024 był niezwykle istotnym etapem przedsięwzięcia pt. **budowa Śląskiego Interdyscyplinarnego Centrum Chemii**.

21 marca 2024 roku podpisano umowę o dofinansowanie projektu z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego. W lipcu 2024 roku odebrano projekt wykonawczy obejmujący zarówno budynek, jak i zagospodarowanie terenu oraz ogłoszono przetarg na wybór wykonawcy robót budowlanych. Planowana inwestycja obejmuje budynek liczący 7 kondygnacji

nadziemnych i 1 kondygnację podziemną, gdzie zlokalizowany zostanie garaż. Budynek oprócz elementów proekologicznych (panele fotowoltaiczne, pompy ciepła) wpisujących się w Zielony Ład, wyposażony zostanie w szereg nowoczesnych rozwiązań a także w pełni dostosowany zostanie do wymogów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto planowane jest zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej, w tym realizacja dodatkowych nasadzeń, ogrodów deszczowych oraz zielonego dachu na jego części nietechnicznej oraz systemu retencji i wykorzystywanie wody deszczowej. Planowane zakończenie inwestycji to koniec 2027 roku.

Z kolei w przypadku przedsięwzięcia pt. budowa **Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności** umowa o dofinansowanie została podpisana 2 grudnia 2024 roku. W 2024 roku zatwierdzono także

koncepcję programowo-przestrzenną na opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej dla niniejszego zadania inwestycyjnego. Planowana inwestycja obejmuje budowę 7-kondygnacyjnego budynku, w tym 1 kondygnacji podziemnej, gdzie zlokalizowany zostanie garaż oraz budowę wielopoziomowego garażu usytuowanego pomiędzy Drogową Trasa Średnicową a nowym budynkiem. Budynek oprócz elementów proekologicznych (panele fotowoltaiczne, pompy ciepła, retencji wody) wyposażony zostanie w szereg nowoczesnych rozwiązań, a także w pełni dostosowany zostanie do wymogów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zakończenie robót budowlanych i całości inwestycji zaplanowano na koniec 2029 roku.

Ponadto pod koniec 2024 roku Uniwersytet Śląski złożył do Urzędu Marszałkowskiego trzeci projekt z tego samego działania, a mianowicie projekt pt. „**SPIN-ART – Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej UŚ**”, w ramach którego Uniwersytet ubiega się o dofinansowanie w wysokości 22 mln złotych. Projekt będzie dotyczył przebudowy, remontu i wyposażenia

budynku auli przy ul. Paderewskiego w Cieszynie. W roku 2024 rozpoczęto opracowywanie dokumentacji projektowej, na rok 2025 planowane jest ogłoszenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy robót budowlano-instalacyjnych. Realizacja przedsięwzięcia planowana jest na lata 2025–2027.

W roku 2024 przeprowadzono inwestycję w Cieszynie pn. Przebudowa i termomodernizacja oraz dostosowanie ppoż. budynku Instytutu Sztuk Muzycznych przy ul. Niemcewicza 2. W ramach prac oprócz termomodernizacji i dostosowania do warunków przeciwpożarowych wymieniono pokrycie dachowe, stolarkę drzwiową, okienną, odnowiono klatki schodowe i wszystkie pomieszczenia, wymieniono instalację sanitarną i elektryczną a także w dolnej kondygnacji utworzono pomieszczenia przeznaczone na studio nagrań. Koszt inwestycji wyniósł 4 794 352 złotych. Zadanie otrzymało dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na kwotę 3 455 500 złotych.

Do innych zadań zrealizowanych w roku 2024 zaliczyć należy remont sali gimnastycznej w budynku Wydziału Nauk Społecznych przy ul. Grażyńskiego w Katowicach. W ramach zadania odnowiono ściany, wymieniono posadzkę oraz całkowicie wyremontowano szatnie wraz z pomieszczeniami sanitarnymi przy sali. Koszt remontu wyniósł 407 759 złotych.

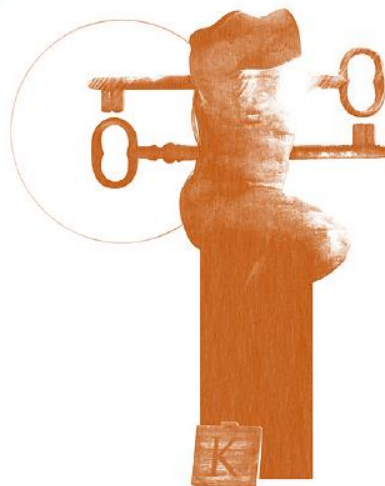
X) SPRAWY DOTYCZĄCE NIERUCHOMOŚCI W ROKU 2024

Rada Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach uchwałą nr 122 z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie nabycia nieruchomości, której wartość przekracza kwotę 2 000 000 złotych wyraziła zgodę na przyjęcie w formie darowizny od Miasta Katowice na rzecz Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nieruchomości o łącznej powierzchni 5 495 m², położonych w Katowicach przy ul. Wodnej i ul. Górniczej, stanowiących działki: nr 147, nr

148, nr 149/1, nr 149/2, nr 150, nr 151, nr 152, nr 161, nr 162, nr 164, nr 165/2, nr 166, z przeznaczeniem na realizację celu publicznego w rozumieniu art. 6 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami tj. budowę i utrzymanie pomieszczeń dla uczelni publicznych z przeznaczeniem na budowę Domów Studentów i Doktorantów.

Najważniejsze działania w zakresie
budowania wpływu społecznego,
wzmocnienia widzialności,
podtrzymywania tradycji akademickich oraz
współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Obszar:
TRZECIA MISJA
UNIwersYTETU

Miniony rok obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 był prawdopodobnie najbardziej intensywnym okresem rozwijania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w historii naszej Uczelni. O inicjatywach zrealizowanych w ramach obchodów informujemy na wstępie niniejszego podsumowania, w szczególności w [publikacji podsumowującej EMNK 2024](#) oraz na stronie www.miastonauki.pl.

I) WPŁYW SPOŁECZNY BADAŃ FINANSOWANYCH Z IDB

Badania prowadzone w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej niejednokrotnie mają charakter aplikacyjny, realnie wpływają na codzienne życie człowieka i determinują korzystne zmiany w społeczeństwie. Wnioski wyciągane podczas badań znajdują zastosowanie poza murami uczelni, przyczyniając się do poprawy jakości życia, zmniejszenia negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko naturalne, a także wpływając na poprawę kondycji psychofizycznej ludzi.

Przykładem tego kierunku działalności naukowej są realizowane w ramach konkursu Swoboda badań prace dr inż. Patrycji Osak (WNŚiT), która podjęła się stworzenia

implantów stomatologicznych zdolnych do kontrolowanego uwalniania substancji wspierających leczenie pacjenta ([SPN | Implanty, które leczą | Dr inż. Patrycja Osak | Uniwersytet Śląski w Katowicach](#)).

Od pomiarów stężenia wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) przez analizę ilości waniliny w produktach żywnościowych po badanie paragonów i plastikowych opakowań – dr inż. Paweł Świt (WNSiT) wraz z zespołem chemików analitycznych badają nasze otoczenie w poszukiwaniu obecności określonych substancji. Dzięki ich badaniom można stwierdzić m.in., czy rzeczywiście jemy to, co producent zawarł w opisie na opakowaniu, i czy rzeka płynąca w centrum miasta nie rozlewa zawartych w niej szkodliwych substancji ([„No Limits” | Wszyscy jesteśmy równi | Uniwersytet Śląski w Katowicach](#)).

Na codzienne problemy osób z niepełnosprawnościami w swojej pracy badawczej zwraca uwagę dr Dorota Prysak z Instytutu Pedagogiki (WSiNoE), łącząca dydaktykę akademicką z nauczaniem w szkole specjalnej. W Polsce odsetek osób z niepełnosprawnościami stanowi 16% całej populacji. Liczby te w skali globalnej nieustająco rosną, dlatego istotne jest wspieranie osób z niepełnosprawnościami, podnoszenie jakości ich życia, a także edukowanie społeczeństwa, w tym przyszłych nauczycieli. Pod okiem specjalistów powstaje m.in. aplikacja w celu przygotowania nauczycieli do pracy w grupie zróżnicowanej (us.edu.pl/idb/swoboda-badan-sledztwa-chemiczne-w-codziennym-zyciu/).

II) WIDZIALNOŚĆ

• Pierwszy rocznik śląskiej nauki – 50 wybitnych osiągnięć

Z okazji Dnia Nauki Polskiej w 2024 przygotowana została **wyjątkowa publikacja – 50 wybitnych osiągnięć śląskiej nauki**, stanowiąca przegląd badań naukowych oraz inicjatyw z przestrzeni sztuki realizowanych przez pracowników i pracowniczkę Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki w ciągu ostatnich dziesięciu lat.

Publikacja współtworzona jest przez 7 publicznych uczelni województwa śląskiego z siedzibą w Katowicach. Przedstawiony przegląd ukazuje niewielki wycinek istotnej tematyki podejmowanej na śląskich uczelniach oraz ich znaczenie w transformacji regionu w zakresie klimatu i środowiska, zdrowia i jakości życia, przemysłów przyszłości, innowacji społecznych, dziedzictwa przemysłowego i kulturowego oraz kreacji i krytyki.

Publikacja zapoczątkowała serię „Rocznik Śląskiej Nauki”, która co roku będzie wydawana przez Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki. Doroczna seria będzie dotyczyć osiągnięć z minionego roku.

Publikacje są wydawane w wersji dwujęzycznej (polskiej i angielskiej). Można się z nimi zapoznać w wersji online za pośrednictwem [platformy ISSUU](#):

- [50 wybitnych osiągnięć śląskiej nauki](#)
- [Rocznik Śląskiej Nauki 2024](#)

Wersje papierowe są dostępne w rektoracie. Zachęcamy do korzystania z publikacji w celach promocyjnych oraz działaniach uświadamiających.

- **Silesian Hall of Fame – scena wybitnych**

W 2024 roku – już po raz drugi – w programie Śląskiego Festiwalu Nauki Katowice znalazła się scena Silesian Hall of Fame. Do grona prelegentów zapraszano przedstawicielki i przedstawicieli naszej społeczności, których dorobek badawczy jest nieprzeciętny, a tematyka badawcza blisko związana z problemami regionu. Scena prowadzona była pod patronatem Radia Katowice, rozmowy z naukowcami prowadzili dziennikarze naukowcy radia, a nagrania powielano następnie w eterze. Dodatkowo pierwszego dnia Festiwalu Silesian Hall of Fame odbywało się pod patronatem Programu Fulbrighta. Tego dnia występowali na niej stypendyści programu reprezentujący Uniwersytet Śląski.

- **Dzień Nauki Polskiej w Parlamencie Europejskim**

Z okazji obchodów Miasta Nauki przedstawiciele Uniwersytetu Śląskiego i Konsorcjum Akademickiego zostali zaproszeni do organizacji obchodów Dnia Nauki Polskiej w budynku Parlamentu Europejskiego. Podczas wizyty zorganizowano dwie międzynarodowe debaty dotyczące transformacji Śląska oraz zaprezentowano wspólną wystawę Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki zatytułowaną *Where The Mountains Are Upside Down and Inside Out*. Prezentowano również etudy filmowe studentów Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego.

III) ŚLĄSKA NAGRODA NAUKOWA 2024

Śląska Nagroda Naukowa (ŚNN) przyznawana jest od 2017 roku. Gala wręczenia nagrody odbyła się 8 grudnia 2024 roku w Międzynarodowym Centrum Kongresowym. Gala wręczenia Śląskiej Nagrody Naukowej 2024, przyznana w ramach 8. Śląskiego Festiwalu Nauki KATOWICE. Podczas gali poznaliśmy laureatów w kategorii Doktoranci oraz Pracownicy, a także nagród specjalnych – Nagrody Specjalnej Prezydenta Miasta Katowice oraz Nagrody Specjalnej „Zasłużony dla nauki śląskiej”.

Z ramienia Uniwersytetu Śląskiego nominowani zostali: prof. dr hab. Miron Lakomy z Wydziału Nauk Społecznych; dr hab. Seweryn Kowalski, prof. UŚ z Wydziału Nauk Ścisłych i Technicznych; dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ z Wydziału Nauk Społecznych oraz prof. dr hab. Mariusz Salamon z Wydziału Nauk Przyrodniczych. Laureatem Śląskiej Nagrody Naukowej 2024 z Uniwersytetu Śląskiego został prof. dr hab. Miron Lakomy, badacz z Instytutu Nauk Politycznych, non-resident fellow w centrum badawczym ITSTIME (Italian Team for Security, Terroristic Issues & Managing Emergencies) w Mediolanie. Był dwukrotnym stypendystą University of Cambridge. Prowadził badania naukowe na takich uczelniach, jak University of Toronto, King's College London oraz Middle East Media Research Institute w Waszyngtonie. Jego zainteresowania esofbadawcze koncentrują się

na zagadnieniach związanych z działalnością organizacji terrorystycznych w internecie, wojną informacyjną, bezpieczeństwem teleinformatycznym, a także uwarunkowaniami i implikacjami konfliktów zbrojnych.

W kategorii Doktoranci nominowana z ramienia Uniwersytetu Śląskiego została mgr Justyna Lipka – doktorantka Szkoły Doktorskiej, zatrudniona w Instytucie Psychologii UŚ. Laureatem w tej kategorii został jednak naukowiec z Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, mgr inż. Adam Kaczmarek.

Nagroda Specjalna Prezydenta Miasta Katowice powędrowała do dr hab. inż. Grzegorza Wojnara, prof. PŚ z Politechniki Śląskiej. Z kolei Nagrodą Specjalną „Zasłużony dla nauki śląskiej” uhonorowani zostali dr inż. Marcin Krupa, prezydent Miasta Katowice oraz Kazimierz Karolczak, przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Laureatów wybiera Kapituła Nagrody. W jej skład wchodzi reprezentanci uczelni współorganizujących ŚFN. Pracami Kapituły w 2024 roku kierował prof. dr hab. Maciej Nowak z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

IV) UROCZYSTOŚCI NADANIA TYTUŁÓW DOKTORA *HONORIS CAUSA*

W 2024 roku na Uniwersytecie Śląskim dwukrotnie przyznano najwyższą godność akademicką – tytuł Doktora *honoris causa*.

Pierwsza uroczystość odbyła się 25 czerwca 2024 roku. Wówczas tytuł Doktora *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego został przyznany profesorowi Jerzemu Nikitorowiczowi uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego z 19 marca 2024 roku. Prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz jest wybitnym współczesnym pedagogiem o uznanym międzynarodowym autorytecie, twórcą szkoły naukowej – pedagogiki międzykulturowej oraz idei Uniwersytetu Pogranicza. Ceniony autor licznych publikacji i kreator współczesnych orientacji teoretycznych i metodologicznych w naukach pedagogicznych. Promotorem w przewodzie o nadanie godności doktora honorowego byli prof. dr hab. Ewa Jarosz, a recenzentami: prof. dr hab. Tadeusz Lewowicki, prof. dr hab. Ewa Ogrodzka-Mazur i prof. dr hab. Zenon Jasiński. Uroczystości nadania prof. Jerzemu Nikitorowiczowi tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach towarzyszyła międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Pedagogika wobec wartości i norm ładu społecznego: idee – dyskursy – badania”.

20 listopada 2024 roku na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. dr. hab. Markowi Safjanowi. Tytuł ten został przyznany uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego z 10 września 2024 roku.

Promotorem w przewodzie o nadanie godności doktora honorowego został prof. dr hab. Maksymilian Pazdan, a recenzentami: prof. dr hab. Maciej Szpunar, dr hab. Mirosław Wyrzykowski, prof. dr hab. Jerzy Zajadło.

Prof. Marek Safjan to uznany prawnik i autorytet w dziedzinie prawa cywilnego, medycznego, europejskiego oraz konstytucyjnego. Przez wiele lat był wykładowcą na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie pełnił również funkcję prorektora. Od 1997 roku był

sędzią, a w latach 1998–2006 Prezesem Trybunału Konstytucyjnego. W 2009 roku został sędzią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE).

W ramach uroczystości na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbył się Zjazd Katedr Prawa Prywatnego Międzynarodowego, gdzie prof. Marek Safjan wziął udział w panelu wprowadzającym. Obrady odbywały się pod hasłem: „Wpływ orzecznictwa sądów międzynarodowych na prawo prywatne międzynarodowe”.

V) WSPÓŁPRACA REGIONALNA I PONADREGIONALNA

CZŁONKOSTWO W OBSERWATORIACH

Uniwersytet Śląski realizował w minionym roku pracę w ramach 2 obserwatoriów:

1. [Obserwatorium Procesów Miejskich i Metropolitalnych](#) – w 2024 roku zespół Obserwatorium konsekwentnie rozwijał badania nad zagadnieniem współrzędzenia metropolitalnego (*metropolitan governance*) i praktykami służącymi zrównoważonemu rozwojowi miejskiemu. Kontynuował także współpracę z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, oferując doradztwo eksperckie i realizując badania zlecone. Ponadto aktywnie angażował się na rzecz współpracy międzynarodowej.

Najważniejsze osiągnięcia objęły działania w następujących obszarach:

A. Realizacja międzynarodowego projektu MECOG-CE w ramach programu Interreg Europa Środkowa 2021–2027 i upowszechnianie wyników projektu

Rok 2024 przypieczętował okres wyjątkowej pracy zespołu Obserwatorium UŚ (w składzie dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ – Kierownik, dr hab. Krzysztof Bierwiaczonek, prof. UŚ, dr Zuzanna Neuve-Église oraz dr hab. Małgorzata Suchacka, prof. UŚ) nad analizą dobrych praktyk wzmacniających współpracę metropolitalną oraz współrzędzenie w Europie. Jednocześnie rozpoczął się kolejny etap projektu, w którym wybrane narzędzia i praktyki były testowane i adaptowane do nowych warunków w specjalnie stworzonych klastrach, łączących wiedzę i doświadczenie partnerów projektu reprezentujących środowisko naukowe i praktyków z siedmiu środkowoeuropejskich obszarów metropolitalnych.

W ramach pierwszego pakietu prac (WP1) Zespół UŚ zebrał blisko 80 najlepszych praktyk i narzędzi wspierających współpracę metropolitalną w Europie, jako odpowiedź na zróżnicowane i złożone wyzwania obszarów miejskich. Wnioski z badań przedstawiono w czterech raportach. Dodatkowo we współpracy ze wszystkimi partnerami konsorcjum MECOG-CE opracowano Wspólną Metropolitalną Wizję (*Common metropolitan Vision*). Wizja ma na celu wzmocnienie i promocję wymiaru metropolitalnego w realizacji celów polityki krajowej i europejskiej, a także lokalnych i regionalnych priorytetów politycznych. Dokument ten został oficjalnie przyjęty przez władze reprezentujące sześć partnerskich

obszarów metropolitalnych projektu (Berlin-Brandenburg, Brno, Ostrawę, Stuttgart, Turyn i Warszawę).

- [Raporty i opracowania dostępne na stronie projektu](#)
- [Interaktywne Storymaps prezentujące wyniki projektu](#)

W 2024 roku Obserwatorium szeroko promowało wyniki projektu, m.in. podczas:

- seminariów i wystąpień międzynarodowych – seminarium i debata [„Jak działają metropolie i obszary metropolitalne w Europie Środkowej?”](#) zorganizowane w ramach Tygodnia Miasta Europejskiego Miasta Nauki 2024 (20 marca), seminarium [Banku Światowego „Knowledge Exchange Activity on Functional Governance Models”](#) (19 kwietnia, online);
- wydarzeń krajowych i regionalnych – [Metropolitalny Szczyt Innowacji](#) (od 7 do 9 maja, EEC 2024), towarzyszący 16. edycji Europejskiego Kongresu Gospodarczego. W ramach głównego programu wydarzenia dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ miał sposobność wygłosić prelekcję na temat swoich badań miejsc innowacyjnych w Lyonie we Francji oraz dzielił się refleksjami w panelu dyskusyjnym m.in. ze światowej sławy ekspertem od miast kreatywnych, Charlesem Landrym. Reprezentanci Obserwatorium uczestniczyli także w wizycie studyjnej i warsztatach Metropolitalnej Szkoły Prototypowania Metropolii GZM z delegacjami z Czech, Niemiec, Rumunii, Węgier i Polski, w czasie których pokazano rezultaty prototypowania w kampusie UŚ i potencjał współpracy w regionie ze start-upami *deep tech* o wysokim stopniu innowacyjności; seminarium Interreg w Katowicach (23 września) – prezentacja wyników projektu MECOG-CE wśród samorządów województwa śląskiego i opolskiego.

Wszystkie te działania przyczyniły się do utrwalenia sieci partnerstw metropolii europejskich i pozytywnie wpłynęły na zwiększenie zasięgu odbiorców projektu.

B. Nowe inicjatywy grantowe i projektowe

- Grant badawczy „Visiting Researchers Program – Europe” (Uniwersytet w Ottawie) uzyskany przez dra hab. Roberta Pykę, prof. UŚ, tytuł projektu: „Social innovation and Alternative Urban Models Through the Lens of Metropolitan Governance in central Europe and Canada”; badania w ramach grantu zostały przeprowadzone w Ottawie w kwietniu 2025 roku;
- Wsparcie rozwoju młodych naukowców – uzyskanie przez dr Zuzannę Neuve-Église dofinansowania w konkursie „Swoboda badań – IV edycja” w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej na realizację wizyty badawczej we Francji (Nantes Métropole), tytuł projektu: „Na tropach *success stories* współpracy metropolitalnej w Nantes Métropole – perły Loary i modelowego europejskiego zielonego miasta” (wrzesień 2024).

C. Badania i ekspertyzy na zlecenie

- Opracowanie Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie mikołowskim na lata 2024 – 2033 wraz z diagnozą lokalnych zagrożeń, Kierownik projektu: dr Agata Zygmunt-Ziemianek, członkowie zespołu badawczego: dr Agata Zygmunt-Ziemianek, dr Ewa Leśniak-Berek, dr Witold Mandrysz, Zleceniodawca: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rybniku;
- Organizacja i animacja wymiany doświadczeń między zainteresowanymi beneficjentami katowickiego programu „Lokal na Kulturę” a partnerami z miasta Saint-Étienne we Francji, Kierownik projektu: dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ, Zleceniodawca: Urząd Miasta Katowice;
- Opracowanie koncepcji Śląskiego Instytutu Studiów Zaawansowanych (SISZ) na zlecenie rektora UŚ – opracowanie modelu funkcjonowania tej jednostki jako przestrzeni łączącej dynamiczne środowisko naukowe uczelni publicznych z województwa śląskiego i wybitnych naukowców z całego świata przybywających do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, aby na miejscu prowadzić innowacyjne badania w ścisłej współpracy z badaczami śląskich uczelni należących do konsorcjum Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024.

D. Rozwój sieci współpracy oraz działania eksperckie i popularyzujące naukę

Kluczowe działania współtworzone przez członków Obserwatorium objęły:

- wykład prof. Pyki dot. śląskiego ekosystemu innowacyjnego oraz uwarunkowań funkcjonowania przestrzeni kreatywności i innowacji z okazji inauguracji Centrum kreatywności i coworkingu spinPLACE (27 lutego);
- udział w pracach nad koncepcją Wspólnej Strefy Nauki oraz regeneracją rzeki Rawy, koordynacja przez przewodniczącego Obserwatorium (dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ) obszaru „Współpraca z samorządem – rekomendacje i wymiana wiedzy”;
- współorganizację międzynarodowego seminarium online SHE Academy 2024 pn. „Research at and with schools” (3 I 4 czerwca) wraz z Siecią Szkół dla Zdrowia w Europie (*Schools for Health in Europe Network*). Uniwersytet Śląski w Katowicach miał zaszczyt być gospodarzem tegorocznej edycji seminarium SHE Academy 2024. Z ramienia Uniwersytetu organizację wydarzenia koordynowali: dr hab. Karina Leksy (główny koordynator, Instytut Pedagogiki WNS UŚ) oraz członkowie Obserwatorium dr hab. Grzegorz Gawron (Instytut Socjologii WNS UŚ) i dr Zuzanna Neuve-Église (Instytut Socjologii WNS UŚ). Obserwatorium znalazło się w zaszczytnym gronie partnerów tegorocznego wydarzenia, a eksperci Obserwatorium zaangażowani byli także w moderację poszczególnych sesji;
- kontynuację współpracy z Centrum Badań nad Governance (*Centre d'études en gouvernance*) na Uniwersytecie w Ottawie (Kanada) z prof.

Ericiem Champagne, dyrektorem Centrum, a w tym organizacja wspólnej sesji naukowej « L'agilité métropolitaine » (OPMIM / Centrum Badań nad Governance) podczas 22. Światowego Kongresu Socjologów Języka Francuskiego (AISLF) (od 8 do 12 lipca) na Uniwersytecie w Ottawie;

- współorganizację seminarium Sieci Francuskich Agencji Urbanistycznych FNAU – w ramach seminarium pn. „Les partages d'expériences”, dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ wygłosił wystąpienie „Partage d'expérience européen. Les coopérations territoriales en Pologne : émergence et perspectives” (26 września);
- czynny udział dr. hab. Roberta Pyki, prof. UŚ w ogólnopolskiej konferencji „Eko-miasto. W kierunku miejskiej rezyliencji” (panel dyskusyjny pn. „Porozmawiajmy o społeczno-ekonomicznej rezyliencji miast”) zorganizowanej przez Ambasadę Francji oraz władze RP;
- prezentację dr. hab. Krzysztofa Bierwiazconka, prof. UŚ wyników badań socjologicznych dot. postrzegania przez mieszkańców Katowic rzeki Rawy i jej otoczenia w czasie seminarium pn. „Rawa – wczoraj, dziś, jutro” organizowanego w ramach realizacji projektu [„Zielona Strefa Nauki” konsorcjum Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024](#) (22 października), badania pod kierownictwem prof. Bierwiazconka zostały zrealizowane na zlecenie Urzędu Miasta Katowice w 2022 roku. W skład interdyscyplinarnego zespołu badawczego weszli socjolodzy: dr Witold Mandrysz, dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ, dr Agata Zygmunt-Ziemianek oraz biolodzy, specjaliści w dziedzinie biochemii i ochrony środowiska: dr hab. Edyta Sierka, prof. UŚ i dr hab. Andrzej Woźnica, prof. UŚ;
- organizację wizyty studyjnej do Saint-Étienne (Francja) dla przedstawicieli Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dot. wymiany doświadczeń w obszarze przemysłowych rzek i ich regeneracji (6–8 listopada 2024) oraz udział w seminarium pt. „Rawa et Furan. Deux cours d'eau industriels qui réapparaissent”, a także rozwój współpracy naukowej z partnerami z Uniwersytetu Jean-Monnet w Saint-Étienne w ramach sojuszu „Transform4Europe” w perspektywie organizacji interdyscyplinarnej, międzynarodowej konferencji naukowej w 2025 roku;
- zaangażowanie w 8. edycję Śląskiego Festiwalu Nauki oraz nawiązanie współpracy z *La Rotonde*, jedną z wiodących instytucji upowszechniania nauki zlokalizowaną w Saint-Étienne, której przedstawiciele wzięli udział w tegorocznej edycji festiwalu, przygotowując ofertę warsztatów popularyzujących naukę;
- kontynuację współpracy z Uniwersytetem w Lyonie – realizacja wspólnych badań i opracowanie publikacji oraz wykłady dr. hab. Roberta Pyki, prof. UŚ w Lyonie (listopad 2024);
- prelekcje i wystąpienia dla szerokiego grona odbiorców w regionie – wystąpienie dr Zuzanny Neuve-Église w cyklu SocjoKATO (współpraca z Polskim Towarzystwem Socjologicznym – Oddział Katowicki, prezentacja pn. „Konstruowanie metropolii. Pomiędzy instytucją

a przestrzenią społecznej narracji – przypadek Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii”, 10 maja) oraz w ramach spotkania popularyzującego naukę w paśmie Miasto-Region-Akademia EMNK 2024 (prelekcja pn. „Przystanek Francja: zrównoważony rozwój à la française”, 3 września), referat dra hab. Robert Pyki, prof. UŚ na konferencji pn. „Wokół Nauk Społecznych – Zmiana” (wykład pn. „Jak powinny zmieniać się nasze miasta i skąd brać na to najlepsze pomysły?

- O innowacjach społecznych w mieście i metropolii na przykładzie badań we Francji”, 10 grudnia).

W 2024 roku pełnomocnik rektora ds. Obserwatorium dr hab. Robert Pyka, prof. UŚ objął także prestiżowe funkcje eksperta i recenzenta w międzynarodowych i krajowych organizacjach finansujących działalność naukową, w tym we Francuskiej Narodowej Agencji ds. Badań Naukowych (ANR), kapitule jury konkursu Grand Prix Urbanistyki 2024 francuskiego Ministerstwa Transformacji Ekologicznej i Spójności Terytorialnej oraz Komisji Europejskiej (program CERV). Ponadto został członkiem [Rady Naukowej Domu Nauk o Człowieku w Lyonie](#) (Francja) i Zespołu Doradczego ds. projektów „Nauka dla Społeczeństwa” w polskim Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Został także powołany do zarządu [Międzynarodowego Towarzystwa Socjologów Języka Francuskiego](#) (AISLF). W ramach Zarządu AISLF prof. Pyka objął przewodnictwo Komisji ds. współrzędzenia i demokracji.

W roku 2024 prof. Pyka uzyskał nominację do tegorocznej Śląskiej Nagrody Naukowej – prestiżowego wyróżnienia przyznawanego osobom, które w znaczący sposób przyczyniają się do rozwoju nauki, prezentują wybitne osiągnięcia artystyczne i promują śląską naukę na forum krajowym oraz międzynarodowym. Tego samego roku został także uhonorowany orderem Kawalera Palm Akademickich, jednym z najwyższych odznaczeń przyznawanych przez premiera Republiki Francuskiej. To wyróżnienie stanowi uznanie dla jego ponad 20-letniej pracy naukowej i działalności społecznej, które w znaczący sposób przyczyniają się do pogłębiania współpracy między Polską i Francją.

2. [Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów](#)

Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów, którego liderem jest Uniwersytet Śląski w Katowicach, realizuje obecnie projekt pt. **„PPO WSL 2030. Utworzenie Regionalnego Obserwatorium Innowacji”**. Głównym celem projektu jest wsparcie oraz usprawnienie zarządzania rozwojem regionu w zakresie potencjału innowacyjnego i naukowo-technologicznego w ramach *prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania* (PPO) w województwie śląskim.

Aktualnie w ramach projektu, realizowane jest zadanie polegające na opracowaniu dokumentu ***Foresight technologiczny województwa śląskiego 2050***. Obserwatorium odpowiada za opracowanie części dotyczącej nanotechnologii i nanomateriałów. W ramach prac nad foresightem prowadzone są działania

mające na celu sformułowanie wizji rozwoju tego obszaru technologicznego, obejmujące analizę danych zastanych, warsztaty i panele eksperckie, badania IDI (Individual In-Depth Interviews).

Efektem dotychczasowych działań jest powstanie dokumentu pt. **Identyfikacja priorytetowych technologii województwa śląskiego dla obszaru nanotechnologii i nanomateriałów**. W kolejnych etapach Obserwatorium będzie kontynuować prace, które zakończą się opracowaniem dokumentu *Foresight technologiczny województwa śląskiego 2050*. Dokument ten wyznaczy strategiczne kierunki rozwoju dla zdefiniowanych obszarów technologicznych w regionie i umożliwi planowanie odpowiednich działań w zakresie polityki publicznej, legislacji i finansowania innowacji.

Ponadto Obserwatorium realizuje inne inicjatywy, takie jak coroczna konferencja **InterNanoPoland**, której współorganizatorem jest Uniwersytet Śląski. Na jesień bieżącego roku planowana jest również kolejna edycja **Forum Biznes–Nauka**, podczas którego eksperci będą debatować na temat kluczowych zagadnień związanych z nanotechnologią.

CZŁONKOSTWO W KLASTRACH

W 2024 roku Uniwersytet Śląski był członkiem 11 klastrów. Szczegóły dostępne na stronie: us.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-biznesem/klastry-sieci-wspolpracy-obszerwatoria/partnerzy-klastry/.

Aż trzy spośród tych klastrów mają status Krajowego Klastra Kluczowego:

- Klaster MedSilesia Śląska Sieć Wyrobów Medycznych,
- Śląski Klaster Nano,
- Silesia Automotive & Advanced Manufacturing.

Uniwersytet Śląski, za pośrednictwem Biura Współpracy z Gospodarką, jest członkiem [Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii \(PACTT\)](#).

UŚ W CZOŁÓWCE POD WZGLĘDEM PATENTÓW

Nasza uczelnia od wielu lat znajduje się w czołówce niotechnicznych uczelni w Polsce pod względem liczby zgłoszeń patentowych oraz udzielanych praw własności przemysłowej – głównie patentów na wynalazki. Naukowcy związani z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach są twórcami i współtwórcami ponad 700 przedmiotów własności przemysłowej: wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i znaków towarowych. W ścisłej współpracy z Biurem Rzeczników Patentowych Uniwersytetu Śląskiego każdego roku zgłaszają do ochrony w kraju i za granicą wiele nowatorskich rozwiązań technicznych, co przyczynia się do budowania wizerunku Uniwersytetu jako uczelni innowacyjnej.

Raporty Urzędu Patentowego RP (UPRP) znajdują się na [stronie UPRP](#). Z kolei na [stronie głównej](#) można znaleźć artykuły poświęcone patentom Uniwersytetu Śląskiego.

W roku 2024 Uniwersytet Śląski dokonał 22 zgłoszeń przedmiotów własności przemysłowej, w tym:

- 17 zgłoszeń wynalazków do UPRP,
- 2 zgłoszenia znaków towarowych w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO),
- 2 zgłoszenia wynalazków w Europejskim Urzędzie Patentowym (EPO),
- 1 zgłoszenie w procedurze międzynarodowej PCT.

W roku 2024 na rzecz Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach udzielono 44 prawa własności przemysłowej, w tym:

- 42 patenty na wynalazki udzielone przez UPRP,
- 1 prawo ochronne na znak towarowy udzielone przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO),
- 1 patent na wynalazek udzielony przez Urząd Własności Przemysłowej Republiki Czeskiej.

PRACE BADAWCZE REALIZOWANE NA ZLECENIE

W 2024 roku naukowcy UŚ realizowali zlecone badania naukowe na łączną wartość 893 767,32 złotych. Zestawienie prac badawczych (podjętych w 2024, z wyłączeniem kontynuowanych z lat poprzednich):

1. Wykonanie usługi badawczej dotyczącej opracowania i wdrożenia metody kultur izolowanych mikrospor jęczmienia ozimego – kierownik pracy: dr Monika Gajeczka (WNP) dla Poznańskiej Hodowli Roślin;
2. Wykonanie usługi badawczej dotyczącej analizy ekspresji genów związanych z tolerancją na suszę roślin jęczmienia jarego – kierownik pracy: dr hab. Marek Marzec, prof. UŚ (WNP) dla Poznańskiej Hodowli Roślin;
3. Ocena żywotności bakterii po bezpośrednim kontakcie z powłokami miedzianymi i kompozytowymi na osnowie miedzi – kierownik pracy: dr Katarzyna Kasperkiewicz (WNP) dla Instytutu Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. A. Krupkowskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie;
4. Wykonanie badań monitoringowych na nieczynnym składowisku odpadów komunalnych w Tychach–Urbanowicach (2024 rok) – kierownik pracy: prof. dr hab. Andrzej Witkowski (WNP) dla Gminy Miasta Tychy;
5. Analizy skuteczności aktywności chemicznej warstwy katalitycznej – kierownik pracy: dr Maciej Kapkowski (WNŚiT) dla firmy Ad Moto;

6. Program certyfikacji biopaliw stałych „PL-US BIO” – kierownik pracy: dr hab. Iwona Jelonek, prof. UŚ (Centre for Biomass Energy Research and Education) dla JAWOR PELLET DOMINIK PAWŁOWSKI;
7. Opinie o innowacyjności kilku rozwiązań w obszarze IT – kierownik prac: dr hab. inż. Rafał Doroz, prof. UŚ (WNŚiT);
8. Wykonanie analiz biomarkerów 40 próbek skał osadowych na chromatografie gazowym sprzężonym ze spektrometrem mas – kierownik pracy: dr Justyna Smolarek-Łach (WNP) dla Nature Research Centre;
9. Wdrożenie do twórczej hodowli roślin uprawnych narzędzi genetycznych w celu wprowadzenia nowoczesnych odmian dostosowanych do zmian klimatycznych, warunków rynkowych oraz zasad Europejskiego Nowego Ładu – kierownik pracy: dr Monika Gajecka (WNP) dla Hodowli Roślin Strzelce Opolskie Sp. z o.o.;
10. Przeprowadzenie analiz 53 próbek triasowych i jurajskich skał, drewna i węgla drzewnych metodą GC-MS – kierownik pracy: prof. dr hab. Leszek Marynowski (WNP) dla Instytutu Botaniki im. Władysława Szafera PAN.

WYRÓŻNIENIA ZE STRONY OTOCZENIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

1. Nagrody przyznane przez Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów w ramach Międzynarodowej Warszawskiej Wystawy Wynalazków IWIS 2024

Złoty medal (Gold Medal):

- dr Anna Dzionek, dr Agnieszka Nowak, dr hab. Danuta Wojcieszńska, prof. UŚ, dr hab. Urszula Guzik, prof. UŚ (Wydział Nauk Przyrodniczych, Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska) za wynalazek: BIO-GĄBKĄ NIEZASTĄPIONĄ W USUWANIU LEKÓW I FENOLU W OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW („Bio-sponge: The best support in eliminating drugs and phenol in wastewater treatment plants”);
- dr inż. Karolina Jurkiewicz, prof. UŚ, dr Barbara Liszka, dr Dorota Zygadło (Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych, Instytut Fizyki im. Augusta Chełkowskiego), dr Paweł Gancarz, mgr Szymon Smykała, prof. dr hab. Ewa Talik, Jakub Kawala, mgr inż. Daniel Szlacheta za wynalazek: GRAFITY Z CUKRÓW („Graphites from sugars”).

Srebrny medal (Silver Medal):

- dr inż. Sylwia Golba (Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych, Instytut Inżynierii Materiałowej), mgr Sara Kulik, dr hab. inż. Ewa Stodolak-Zych, prof. AGH, mgr inż. Roksana Kurpanik za wynalazek: NEUROPOL – NEUROPROTEKCYJNA POWŁOKA POLIMEROWA WSPOMAGAJĄCA TERAPIĘ CHOROBY ALZHEIMERA („Polypyrrole-based polymer

composite implant as a neuroprotective functional coating for controlled release of the therapeutic substance (memantine)");

- dr hab. Ryszard Tomaszewski, prof. UŚ (Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych, Instytut Inżynierii Biomedycznej), dr hab. Agata Chmielarz, prof. ASP, mgr Joanna Pastusińska za wynalazek: URZĄDZENIE DO POZYCJONOWANIA OSOBY LEŻĄCEJ NA PLECACH („Positioning device for the supine patient”);
- dr Maciej Kapkowski (Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych, Instytut Chemii), dr Michał Ludynia (Wydział Nauk Przyrodniczych, Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska) za wynalazek: ADIUWANTY – KOMPOZYCJE POPRAWIAJĄCE PENETRACJĘ HERBICYDU PRZEZ POWIERZCHNIE CZĘŚCI NADZIEMNYCH ORGANÓW ROŚLINNYCH („The compositions improve the penetration of herbicides through the surfaces of above-ground parts of plant organs”).

Brązowy medal (Bronze Medal):

- dr Artur Taszakowski, dr Ariel Marchlewicz (Wydział Nauk Przyrodniczych, Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska) za wynalazek: Uchwyty do SEM wyposażone w adapter na szpilkę entomologiczną („Scanning electron microscope manual rotary holder with entomological pin adapter”).

Nagroda Polskiej Izby Rzeczników Patentowych:

- dr Anna Dzionek, dr Agnieszka Nowak, dr hab. Danuta Wojcieszewska, prof. UŚ, dr hab. Urszula Guzik, prof. UŚ (Wydział Nauk Przyrodniczych, Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska) za wynalazek: BIO-GĄBKA NIEZASTĄPIONA W USUWANIU LEKÓW I FENOLU W OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW („Bio-sponge: The best support in eliminating drugs and phenol in wastewater treatment plants”).

2. Wynalazek UŚ „Bio-Gąbka - niezastąpiona w usuwaniu leków i fenolu z oczyszczalni ścieków”, prezentowany w roku 2023 podczas Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG, w roku 2024 został wyróżniony dyplomem Ministra Nauki.

3. Nagroda za uzyskanie trzeciego miejsca w Konkursie Lider Innowacyjności Europejskiego Miasta Nauki 2024:

- dr hab. Katarzyna Ślebarska, prof. UŚ (Wydział Nauk Społecznych), mgr Dominik Adamek za rozwiązanie „On-Boarding PRO”.

PROJEKTY REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI NAUKI

Program Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Społeczna odpowiedzialność nauki” (SON) to inicjatywa, która ma na celu wspieranie działań w zakresie odpowiedzialności społecznej środowiska naukowego w Polsce. Program ten promuje inicjatywy, które angażują środowisko naukowe w działania mające poprawić jakość życia obywateli, rozwiązywać problemy społeczne i przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju.

Program określa limit liczby złożonych wniosków do trzech w ramach modułu. W 2024 roku nowymi realizowanym projektami były wnioski złożone przez pracowników Wydziałów: Humanistycznego, Nauk Społecznych oraz CINIb-y i administracji ogólnouczelnianej, tj.:

1. **„Promocja badań zespołu Geo-Eko-Humanistyka”** – projekt wychodzi naprzeciw obserwowanym trendom i w sposób odpowiedzialny próbuje wykorzystać badania naukowe na rzecz umacniania społeczeństwa. Jest to ważny aspekt społecznej odpowiedzialności nauki i badaczy, którzy nie mogą być obojętni wobec zjawisk społecznych będących wyzwaniami współczesności. Kierownikiem projektu jest dr hab. Lucyna Sadzikowska, prof. UŚ z Wydziału Humanistycznego.
2. **„Kształtowanie kompetencji obywatelskich jako wyzwanie dla współczesnych politologów”** – celem projektu jest popularyzacja osiągnięć badawczych z zakresu nauki o polityce i administracji oraz ukazanie przydatności wiedzy politologicznej w codziennym funkcjonowaniu obywateli. Nastąpi to poprzez zaangażowanie przedstawicieli tej dyscypliny nauki w kształtowanie kompetencji obywatelskich, które odnoszą się do zdolności działania ludzi jako świadomych i odpowiedzialnych członków wspólnot (narodowych, samorządowych). Im bardziej rozwinięte kompetencje, oparte na precyzyjnym rozumieniu pojęć, struktur czy faktów społecznych, tym większe prawdopodobieństwo pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. To z kolei przekłada się na proces budowania społeczeństwa obywatelskiego – aktywnego, nastawionego na działanie i współpracującego z organami władzy publicznej w rozwiązywaniu podstawowych problemów społecznych. Koordynatorem projektu jest dr hab. Rafał Głajcar, prof. UŚ z Wydziału Nauk Społecznych.
3. **„Digitalizacja i udostępnienie artykułów naukowych z lat 2005–2019 z czasopism Uniwersytetu Śląskiego”** – głównymi celami projektu będą:
 - wprowadzenie ponownie do obiegu nauki ponad 2300 artykułów naukowych reprezentujących dyscypliny humanistyki i nauk społecznych;
 - podniesienie ich standardów w kontekście czytelności i interoperacyjności za sprawą korekty cyfrowej oraz uzupełnionych metadanych,
 - realizacja działań związanych z poprawą ich indeksowalności i cytowalności
 - poprawa widzialności działań naukowych i zasobów Uniwersytetu Śląskiego;

- zwiększenie dostępności wyników badań ogłoszonych w wybranych czasopismach w latach 2005–2019 nie tylko dla odbiorców krajowych, ale także zagranicznych (przez widoczność artykułów w międzynarodowych bazach danych oraz opatrzenie każdej publikacji abstraktem w języku angielskim);
- udostępnienie ww. artykułów osobom z dysfunkcjami wzroku za sprawą OCR.

Koordynatorem projektu jest dr Aneta Drabek z Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej.

VI) WYDARZENIA AKADEMICKIE – PRZEGLĄD

W 2024 roku w Biurze Wydarzeń Akademickich zarejestrowano 199 wydarzeń organizowanych przez pracowników poszczególnych wydziałów. Liczba ta nie obejmuje wydarzeń organizowanych przez BWA oraz inne jednostki administracji centralnej całej uczelni. Przedstawiamy rozkład tych inicjatyw w podziale na organizatorów. Część z wydarzeń organizowana była w ramach całorocznego programu Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024, m.in. w paśmie Miasto-Region-Akademia.

Spośród 199 wydarzeń 69 zorganizowano na Wydziale Humanistycznym, 37 – na Wydziale Nauk Społecznych, 29 – na Wydziale Przyrodniczych, 22 – na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych, 13 – na Wydziale Prawa i Administracji, 12 – na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji oraz po 4 – na Wydziale Teologicznym i w Szkole Filmowej. 9 wydarzeń z kolei zorganizowało Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych.

MIĘDZYUCZELNIANA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025 – ROK NAUKI W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

27 września 2024 roku w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR) odbyła się druga Międzyuczelniana Inauguracja Roku Akademickiego.

Celem wydarzenia było wspólne zainaugurowanie nowego roku akademickiego przez siedem śląskich uczelni publicznych zrzeszonych w Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki, podkreślające współpracę i jedność środowiska akademickiego regionu.

Obchody rozpoczęły się o godzinie 11:00 w Klubie Rawa, gdzie odbył się „Koncert życzeń” – specjalne wydanie audycji Radia Nowy Świat, prowadzonej przez Joannę Kołaczkowską oraz prof. Ryszarda Koziółka, rektora Uniwersytetu Śląskiego. W tym czasie na Rynku w Katowicach funkcjonowało miasteczko naukowe EMNK, oferujące warsztaty i pokazy naukowe przygotowane przez naukowców i studentów.

Po południu ulicami Katowic przeszedł liczący ponad 200 uczestników orszak rektorski. W wydarzeniu wzięło udział blisko 80 rektorów z całej Polski, a także minister nauki Dariusz Wieczorek i minister przemysłu Marzena Czarnecka. W programie inauguracji,

obok immatrykulacji i ślubowania, znalazł się wykład prof. Normana Daviesa pt. „Wiedza i niewiedza: czy Zachód rozumie wszystko?”, skłaniający do refleksji nad granicami powszechnej wiedzy i zdolnością do pełnego zrozumienia globalnych procesów.

Oprawę artystyczną zapewniły: Cieszyńska Orkiestra Dęta Uniwersytetu Śląskiego, Chór Uniwersytetu Śląskiego „Harmonia”, Akademicki Chór Politechniki Śląskiej, Chór Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach oraz Chór Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Uroczystość zwieńczył koncert w wykonaniu Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, podczas którego wykonano m.in. muzykę baletową z opery *Hrabina* Stanisława Moniuszki oraz *Tańce słowiańskie* Antonína Dvořáka.

XXVIII UROCZYSTY KONCERT AKADEMICKI Z OKAZJI ŚWIĘTA UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

Z okazji 56. rocznicy powstania Uniwersytetu Śląskiego rektor uczelni, prof. dr hab. Ryszard Koziołek, zaprosił na uroczysty koncert akademicki połączony z jubileuszem 55-lecia Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice”. Wydarzenie odbyło się w piątek, 24 maja 2024 roku o godz. 18.00 na Dużej Scenie Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach.

Koncert stał się muzyczną podróżą po tańcach i pieśniach różnych regionów Polski, w wykonaniu członków Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice” Uniwersytetu Śląskiego. Podczas wydarzenia premierę miała także nowa suita tańców śląskich przygotowana z okazji 55-lecia zespołu.

Wyjątkowymi momentami programu były również: wręczenie nagrody Pro Scientia et Arte prof. dr. hab. Robertowi Hasterokowi i prof. dr. hab. Wojciechowi Popiołkowi oraz uhonorowanie tytułem profesora honorowego Uniwersytetu Śląskiego Ewy Borkowskiej i Danuty Opackiej-Walasek.

Wykład wygłosił prof. dr hab. Wojciech Popiołek z Wydziału Prawa i Administracji UŚ.

GALA NAGRODY IM. PROF. JÓZEFA PIETERA

Podczas uroczystej gali, która odbyła się 14 października 2024 roku w Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach, poznaliśmy laureata Nagrody im. prof. Józefa Pietera.

Wyróżnienie otrzymał Pan Grzegorz Rzeszutek – nauczyciel w I Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Smolenia w Bytomiu, wybitny, zaangażowany, oddany pedagog szkolny, tyflopedagog, doradca zawodowy i informatyk z 25-letnim stażem pracy. Laureatowi wręczono statuetkę oraz nagrodę pieniężną Fundacji im. prof. Józefa Pietera.

Nagroda im. prof. Józefa Pietera honoruje co roku wybitną nauczycielkę bądź wybitnego nauczyciela, którzy pracują w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej

w województwie śląskim. Jest przyznawana osobom, których praca wykazuje fundamentalne znaczenie edukacji dla rozwoju dzieci i młodzieży; którzy skutecznie dzielą się swoją miłością do wiedzy; łączą cechy i umiejętności wybitnych nauczycieli przedmiotu oraz zaangażowanych pedagogów; są otwarci, tolerancyjni i sprawiedliwi.

Organizatorami konkursu są Uniwersytet Śląski w Katowicach, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Fundacja im. Profesora Józefa Pietera.

Szczegółowe informacje o nagrodzie znajdują się na [stronie internetowej](#) poświęconej Nagrodzie im. Profesora Józefa Pietera.

- [Fotorelacja](#)

FINAŁ KONKURSU FAMELAB POLAND

FameLab to największy na świecie konkurs w zakresie komunikacji naukowej, który 4 czerwca 2024 roku zagościł po raz pierwszy na Uniwersytecie Śląskim jako wydarzenie wpisane w ramy obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024. Wydarzenie jest skierowane do młodych naukowców i doktorantów (do 35. roku życia).

Ideą konkursu jest popularyzowanie nauki oraz przedstawianie skomplikowanych zagadnień naukowych w zrozumiały sposób. Zadanie finalistów konkursu polega na zaprezentowaniu jurorom oraz publiczności wybranego przez siebie tematu naukowego w ciągu trzech minut. Używanie prezentacji multimedialnej jest zakazane – na scenie FameLabu liczy się tylko uczestnik i jego umiejętność zafascynowania innych swoją naukową pasją.

W finale polskiej edycji udział wzięła dwunastka uczestników z całej Polski, którzy przebrnęli wcześniej przez zmagania półfinałowe.

Decyzją jury laureatami konkursu zostali:

- I miejsce: dr inż. Marcelina Jureczko (Politechnika Śląska),
- II miejsce: mgr Emilie Sz wajnoch (Uniwersytet Śląski w Katowicach),
- III miejsce: mgr Bartosz Szóstak (Uniwersytet Śląski w Katowicach).

Laureaci finału krajowego otrzymali nagrody finansowe w wysokości 6000 złotych (1. miejsce), 4000 złotych (2. miejsce) oraz 2000 złotych (3. miejsce).

Zwycięzcy polskiej edycji konkursu, dr inż. Marcelina Jureczko, reprezentowała później nasz kraj w międzynarodowym finale FameLab, podczas którego zmierzyła się z najlepszymi młodymi popularyzatorami nauki z różnych zakątków globu. W swoim wystąpieniu opowiedziała o grzybach, które mogą zwalczać komórki nowotworowe oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

- [Więcej informacji FameLab 2024](#)
- [Fotorelacja](#)

VI) DZIAŁALNOŚĆ UNIwersYTETU OTWARTEGO (uzupełnienie)

Uniwersytet Otwarty UŚ w roku 2024 pozyskał **ponad milion złotych** środków zewnętrznych na swoją działalność.

Wybrane informacje o działalności Uniwersytetu Otwartego w 2024 roku:

- **Uniwersytet Śląski Dzieci:**

- 140 najmłodszych studentów zgrupowanych w czterech programach (Poszukiwacze, Odkrywczy, Młodzi Naukowcy, Eksperci);
- wykłady i laboratoria dla szkół na zamówienie, z których skorzystało ponad 1 800 uczniów i prawie 180 nauczycieli;

- **Uniwersytet Śląski Młodzieży:**

- prawie 50 uczennic i uczniów uczestniczących w Kursie ósmoklasisty z matematyki i języka polskiego;
- semestralne zajęcia w ramach dwóch sekcji: społeczno-prawnej i eksperymentalnej.
- naukowe warsztaty wakacyjne „FizjoQuest” zorganizowane w sierpniu 2024;

- **Uniwersytet Śląski Maturzystów:**

- ponad 1700 osób w grupach zajęciowych – intensywne powtórki maturalne (prowadzonych w trybie sześciomiesięcznym i trzymiesięcznym), szybkie powtórki maturalne w formie wykładów, w tym:
 - uruchomienie 2 grup trzymiesięcznych powtórek maturalnych i 7 sześciomiesięcznych kursów maturalnych;
 - organizacja we współpracy z Kinem Kosmos 6 wykładów dla ponad 1600 osób, połączonych z projekcją filmu w ramach „Filmowych Powtórek Maturalnych”;
 - organizacja Szybkich Powtórek Maturalnych oraz Nocnych Powtórek Maturalnych;
 - udział w Dniach Otwartych UŚ – we współpracy z Biurem Kandydata;

- **Uniwersytet Trzeciego Wieku:**

- ponad 900 słuchaczy uczestniczących w zajęciach regularnych UTW (zajęcia z języków angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego i włoskiego, zajęcia ruchowe, zajęcia komputerowe, warsztaty literackie, warsztaty teatralne, zajęcia malarskie, zajęcia z decoupage’u, zajęcia fotograficzne oraz szachy i brydż);

- **Blok Kształcenia Nauczycielskiego:**

- 113 osób 5 grup, w tym 3 grupy kontynuujące zajęcia: 1 grupa edycji międzykierunkowej 18 osób (studenci z kierunków: biologia, chemia, fizyka medyczna, filozofia, informacja naukowa i bibliotekoznawstwo), 2 grupy kontynuujące z edycji psychologicznej (47 osób, w tym 35 ze studiów stacjonarnych, 12 ze studiów niestacjonarnych), 2 grupy z edycji psychologicznej rozpoczynające program 48 studentów psychologii (15 studentów niestacjonarnych i 33 studentów stacjonarnych);
- W roku 2024/25 program BKN kontynuują 114 osoby, w tym dwie grupy edycji psychologicznej zrekrutowanej w roku 2023/24 (48 osób) i 66 osób zrekrutowanych w semestrze zimowym 2024/25;
- **Otwarte kursy:**
 - w roku 2024 organizowano łącznie 10 grup dla ponad 170 osób;
- **Uniwersyteckie Miasteczko Naukowe:**
 - we wrześniu 2024 roku na terenie katowickiego i cieszyńskiego kampusu UŚ zorganizowano 6 przystanków naukowych dla dzieci i młodzieży: „Osobliwości Świata Fizyki”, „Wyobraźnia”, „Biostrefa”, „HogwartUŚ University”, „Magiczna i praktyczna chemia” oraz „Prehistoria”, które zgromadziły ponad 10 000 uczniów i uczennic oraz ponad 600 nauczycieli i nauczycielek;
- **Program Executive Master Of Business Administration** (realizowany jest we współpracy z Gdańską Fundacją Kształcenia Menedżerów i ma charakter międzynarodowy w wymiarze certyfikacji):
 - w roku 2024 działały łącznie trzy programy MBA:
 - edycja XIV – zakończyła w czerwcu 2024;
 - edycja XV – kontynuacja;
 - edycja XVI – uruchomiona w ramach projektu z Urzędem Marszałkowskim;
- **Katowicki Diament Edukacyjny:**
 - w roku 2024 ponownie przyznane zostały nagrody Prezydenta Katowic i JM Rektora UŚ dla najzdolniejszych uczniów i uczennic „Katowicki Diament Edukacyjny”. Konkurs skierowany był do wszystkich uczniów i uczennic z katowickich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Spośród wszystkich nadesłanych zgłoszeń komisja konkursowa wybrała 155 najzdolniejszych uczniów i uczennic;
- **Uniwersytet Najlepszych:**
 - w 2024 roku odbyła się szósta edycja programu Uniwersytet Najlepszych, prowadzonego we współpracy z Miastem Katowice i Miastem Sosnowiec – wzięło w nim udział 17 uczniów i uczennic objętych przez cały rok edukacją

spersonalizowaną. Dodatkowo zorganizowane zostały wykłady dla szkół, z których skorzystało ponad 300 uczniów i uczennic;

- **Projekt „Nauczyciele między kulturami”:**

- projekt prowadzony wraz z Miastem Katowice i Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci – UNICEF, w ramach którego zorganizowano m.in.:
 - kilkadziesiąt szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i nauczycielek szkolnych;
 - Kongres Oświaty;
 - cykl warsztatów i pokazów naukowych dla Dzieci pn. „Nauka łączy”;
 - cykl spotkań pn. „Duety Mocy”;
 - 4 edukatoria tematyczne: historyczno-społeczne, regionalne, wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, klimatyczne.

I) UNIwersytet ŚlĄski JAKO UCZESTNIK UNIwersytetu Europejskiego TRANSFORM4EUROPE

- Od 21 do 25 października 2024 roku na Uniwersytecie ŚlĄskim odbył się Transform4Europe Week w Katowicach i Cieszynie – sztandarowe wydarzenie T4EU, umożliwiające studentkom i studentom sojuszu Transform4Europe cykliczne spotkania na jednej z uczelni partnerskich, by skorzystać z atrakcyjnej oferty edukacyjnej.

Uniwersytet ŚlĄski zaproponował siedem kursów: *English Communication Skills for STEM*, *Negotiation Ninja: Skills for Business and Personal Triumphs*, *Who, where, what, why, why not: understanding cultures in an incomprehensible world*, *Individualized Education Program (IEP) for Students With Disabilities*, *Gender Equality in Society – a Socio-cultural Perspective*, *Challenges and Choices of the Anthropocene Epoch* oraz *Fundamentals of Cybersecurity – Transdisciplinary Approach*. Za ukończenie wybranego kursu osoby studenckie otrzymały certyfikat T4EU oraz 3 punkty ECTS.

Pięciodniowy T4EU Week został wzbogacony o liczne wydarzenia towarzyszące, które stanowiły integralną część programu. Inauguracja odbyła się podczas T4EU Kick-off Party, zorganizowanej na terenie kampusu w Katowicach. Była to doskonała okazja do integracji i budowania więzi międzyuczelnianych. Uczestnicy mieli możliwość udziału w warsztatach kulinarnych, spotkaniach dotyczących zdrowia psychicznego oraz wycieczkach, które pozwoliły lepiej poznać historię ŚlĄska i Katowic. Dodatkowo w ramach programu odbyła się inicjatywa „Languages for Lunch”, w której uczestnicy mieli okazję poznać podstawy języka polskiego.

W wydarzeniu uczestniczyło 133 osoby studenckie oraz 5 osób doktoranckich z 11 krajów Europy, a hasłem przewodnim było „Communication for a Better Future!”.

- Równolegle z Transform4Europe Week, od 21 do 24 października, odbyło się Strategic Assembly – kluczowe coroczne spotkanie społeczności akademickiej T4EU, podczas którego omawiano przyszłe inicjatywy oraz podsumowywano dotychczasowe działania sojuszu.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele ciał zarządczych T4EU: Executive Board, Steering Committee, Management Board oraz Student Council. W Strategic Assembly wzięło udział łącznie 84 pracowników naukowych i administracyjnych T4EU.

Jednym z najważniejszych momentów Strategic Assembly było symboliczne przekazanie prezydencji T4EU. Uniwersytet ŚlĄski w Katowicach, który sprawował tę funkcję w latach

2023–2024, przekazał ją Uniwersytetowi im. Witolda Wielkiego w Kownie na Litwie. Aktu przekazania dokonał rektor UŚ, prof. Ryszard Koziółek, na ręce rektora VMU prof. Juozasa Augutisa.

22 października odbyły się także dwa istotne wydarzenia: Global Partnership Forum pod hasłem „Water: A Catalyst for Global Partnerships and Sustainable Development”, które poruszało znaczenie wody jako zasobu strategicznego, oraz *Policy Conference*, zorganizowana w ramach Strategic Assembly, poświęcona wyzwaniom stojącym przed Europejskim Obszarem Edukacyjnym. W debacie „Diplomacy of Universities” uczestniczyli eksperci z sojuszu, a główną prelegentką była Pani Ambasador Anna Pieńkosz, zastępczyni dyrektora Departamentu Ameryki w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP.

• W ramach prezydencji Uniwersytetu Śląskiego w sojuszu Transform4Europe, trwającej od 1 listopada 2023 roku do 31 października 2024 roku, uczelnia koordynowała działania zarządu sojuszu, przewodniczyła spotkaniom oraz reprezentowała T4EU w działaniach promocyjnych i informacyjnych.

Ważnym elementem kadencji było zainicjowanie przez Uniwersytet Śląski spotkań Transform4Europe w Brukseli 21 i 22 lutego 2024 roku, które miały na celu zacieśnianie współpracy w obszarach edukacji doktoranckiej, kwestii prawnych oraz współpracy społeczno-ekonomicznej, w tym w budowaniu T4EU Alumni Network. Przedstawiciele sojuszu uczestniczyli również w spotkaniach zorganizowanych w Stałych Przedstawicielstwach Polski, Francji i Portugalii w UE oraz w Parlamencie Europejskim.

W ramach działań promocyjnych i informacyjnych, Uniwersytet Śląski jako lider WP9 zorganizował stoisko Transform4Europe na dorocznej konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Edukacji Międzynarodowej (EAIE), która odbyła się w Tuluzie we Francji od 17 do 20 września 2024 roku.

• Społeczność Uniwersytetu Śląskiego aktywnie uczestniczyła również w szeregu innych wydarzeń i inicjatywach organizowanych w ramach Transform4Europe:

- Od 20 do 24 maja 2024 roku 15 studentek i studentów oraz grupa pracowników UŚ wzięła udział w Transform4Europe Week w Koprze (Słowenia) i Trieście (Włochy), odbywającym się pod hasłem „Beyond Borders”. Uczestnicy brali udział w kursach zakończonych certyfikatami i przyznaniem punktów ECTS.
- Od 9 do 13 kwietnia 2024 roku pięciu studentów UŚ uczestniczyło w European Student Assembly w Strasburgu (Francja), zrzeszającym studentów z uniwersytetów europejskich.
- Od 23 do 30 czerwca 2024 roku troje doktorantów i jeden pracownik UŚ wzięli udział w Lisbon Summer School for the Study of Culture (Portugalia) – pierwszej letniej szkole T4EU organizowanej w ramach WP5.

- Od 26 do 30 sierpnia 2024 roku odbył się w Kownie (Litwa) T4EU Summer Course: „(Co)Happiness Laboratory – hackathon” poświęcony interdyscyplinarnym badaniom nad pojęciem szczęścia z perspektywy psychologii, filozofii, ekonomii i neuronauki, w którym wzięły udział trzy studentki UŚ.
- Kolejnym wydarzeniem był First T4EU Bootcamp, które miało miejsce od 10 do 12 września 2024 roku w Burgas (Bułgaria), na Uniwersytecie Sofijskim „Św. Klemensa z Ochrydy”. Trzy studentki UŚ uczestniczyły w warsztatach poświęconych zrównoważonemu rozwojowi, transformacji środowiskowej oraz innowacyjnym strategiom adaptacji do zmian klimatycznych.
- Od 31 sierpnia do 6 września trzy studentki i student UŚ uczestniczyli w warsztacie „How to Reframe Monuments: Case Studies for Thinking Through Dissonant Heritage” w miejscowości Narva (Estonia).
- W ramach inicjatywy Bachelor Track studentki i studenci uniwersytetów należących do Transform4Europe mieli możliwość skorzystania z szerokiej oferty przygotowanej przez uczelnie partnerskie sojuszu.

• **Podczas ceremonii wręczenia nagród EUCYS, która odbyła się 13 września 2024 roku w Katowicach, wręczono również specjalne wyróżnienia Transform4Europe. Wśród laureatów znaleźli się:**

- Nora Lara Artico ze Szwajcarii za projekt „Bacteriophages: a glimmer of hope in medicine – when antibiotics fail to treat bacterial infections”;
- Annika Moppel z Estonii za projekt „Russia’s Propaganda in the Information War: The Examples of the First Crimean Bridge Explosion and Propaganda Used by Rossiyskaya Gazeta”;
- Nicolas Dominic Huber ze Szwajcarii za projekt „Pushing the Limits – Active Safety in Paragliding”.

Laureaci, w ramach realizacji nagrody, wzięli udział w Transform4Europe Week oraz w wydarzeniu *T4EU Silent Science & Disco*, podczas którego przedstawili swoje projekty badawcze społeczności T4EU.

Rok akademicki 2023/2024 upłynął pod znakiem aktywnej realizacji prezydencji w Transform4Europe, gdzie Uniwersytet Śląski koordynował działania zarządcze oraz organizował kluczowe wydarzenia akademickie i naukowe. Więcej bieżących informacji na temat T4EU można znaleźć na stronie: transform4europe.eu

II) WYBRANE DZIAŁANIA Z ZAKRESU ROZWOJU WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

POWOŁANIE RADY DS. WSPÓŁPRACY Z AZJĄ

Rada Programowa ds. Współpracy z Azją złożona z 21 pracowników naukowo-dydaktycznych została powołana przez rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach 18 marca 2024 roku. Rada jest organem doradczo-opiniotwórczym prorektora właściwego ds. współpracy międzynarodowej. Jej zadaniem jest koordynacja merytoryczna i programowa współpracy dydaktycznej i badawczej z uczelniami i instytucjami Chin, Japonii, Korei, Tajlandii i pozostałych krajów Azji Wschodniej.

POZYSKANIE FINANSOWANIA NA PROJEKTY WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

W 2024 roku pozyskano fundusze na 3 ogólnouczelniane projekty z zakresu umiędzynarodowienia:

- 1) „PROM – Krótkookresowa wymiana akademicka” – zakres projektu: aktywny udział w konferencjach i konkursach międzynarodowych, wizyty studyjne, badania, kwerendy, udział w szkoleniach, w tym językowych. W projekcie weźmie udział 187 osób (w tym studenci, doktoranci, nauczyciele akademicki i pracownicy administracyjni). Budżet projektu to 1 591 100 złotych (czas realizacji: od 1 października 2024 do 30 września 2025);
- 2) „Rozwój Umiędzynarodowienia UŚ poprzez sojusz Transform4Europe” – zakres projektu: udział w szkoleniach T4EU, wizyty studyjne u partnerów, szkoły letnie/zimowe dla studentów i nauczycieli akademickich, międzynarodowe zespoły dydaktyczne, konferencje międzynarodowe. W projekcie weźmie udział 192 osób (w tym studenci, doktoranci, nauczyciele akademicki i pracownicy administracyjni). Budżet projektu to 1 748 793,64 złotych (czas realizacji: od 1 października 2024 do 30 września 2026);
- 3) „Udział UŚ w Wystawie Światowej w Japonii – OSAKA 2025” – zakres projektu: Zakres projektu: organizacja wydarzeń promujących ofertę dydaktyczną i badawczą UŚ w ramach pawilonu polskiego (promocja Śląskiego Festiwalu Nauki, Zielonej Strefy Nauki, Centrum Języka i Kultury Polskiej oraz projektów ERASMUS MUNDUS). W projekcie udział weźmie 16 osób. Budżet projektu to 311 101,92 złotych (czas realizacji: od 1 marca 2025 do 31 października 2025).

WSPIERANIE PAŃSTWOWEGO UNIWERSYTETU W MARIUPOLU

24 października 2024 roku, korzystając z obecności przedstawicieli uczelni partnerskich sojuszu Transform4Europe, zorganizowano uroczyste otwarcie Centrum Państwowego Uniwersytetu w Mariupolu przy Uniwersytecie Śląskim. Zadaniem Centrum jest integracja społeczności ukraińskiej miasta i regionu, a także koncentracja oferty edukacyjno-naukowej skierowanej do obywateli Ukrainy.

Uniwersytet Śląski realizował projekt „All4One – Bridge to the Future” ze środków programu „Solidarni z Ukrainą” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (800 000 złotych na działania wspierające społeczność akademicką PUM), a także zaangażował się we wspólny projekt z Vytautas Magnus University z Kowna (litewski uniwersytet zreszony

w T4EU) na rzecz wsparcia społeczności ukraińskiej w ramach konkursu Social Innovation Initiative.

OTWARCIE INSTYTUTU KRÓLA SEJONGA PRZY UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM

8 października 2024 roku uroczyście otwarto na UŚ Instytut Króla Sejong, jednostkę upowszechniającą język i kulturę koreańską. Fundacja Instytut Króla Sejong jest organem Ministerstwa Kultury, Sportu i Turystyki Republiki Korei, a prowadzone przez nią instytuty są obecne w 88 krajach świata. Celem Instytutu Króla Sejong w Katowicach, który jest prowadzony przez Uniwersytet Śląski oraz Sungshin Women's University w Seulu, jest promocja języka koreańskiego przybliżenie specyfiki kultury koreańskiej wśród Polaków. Będzie to także podłoże dla zacieśnienia relacji kulturalnych, a także społeczno-gospodarczych pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Korei. Otwarcie Instytutu było możliwe dzięki owocnej współpracy z Sungshin Women's University.

III) WYMIANA EDUKACYJNA W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+

W ramach projektu wymiany edukacyjnej, stanowiącego jeden z komponentów programu Erasmus+ w roku akademickim 2023/2024 oraz w roku akademickim 2024/2025 do końca kwietnia zrealizowano lub rozpoczęto realizację:

- wyjazdy studentów:
 - 2023/2024: 258 wyjazdów stypendialnych studentów i doktorantów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach do 98 uczelni oraz innych instytucji partnerskich w 20 krajach;
 - 2024/2025: 331 wyjazdów stypendialnych studentów i doktorantów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach do 125 uczelni oraz innych instytucji partnerskich w 24 krajach;
- przyjazdy studentów:
 - 2023/2024: 211 przyjazdów stypendialnych studentów i doktorantów 93 uczelni partnerskich w 16 krajach.;
 - 2024/2025: 385 przyjazdów stypendialnych studentów i doktorantów 97 uczelni partnerskich w 17 krajach.;
- wyjazdy pracowników:
 - 2023/2024: 774 wyjazdy pracowników Uniwersytetu Śląskiego w celu realizacji zajęć dydaktycznych w zagranicznych uczelniach partnerskich lub odbycia szkolenia.;
 - 2024/2025: 283 wyjazdy pracowników Uniwersytetu Śląskiego w celu realizacji zajęć dydaktycznych w zagranicznych uczelniach partnerskich lub odbycia szkolenia (projekt zakładał finansowanie 257 wyjazdów).

W roku akademickim 2024/2025 zdecydowanie zmniejszyły się możliwości pozyskania dodatkowych środków na wyjazdy w tej kategorii z puli środków niewykorzystanych w poprzednich latach z powodu pandemii Covid-19.

- Środki pozyskane i wydatkowane w ramach ostatniego, zakończonego i rozliczonego projektu (Erasmus+ KA1HED 2022 na lata 2022–2024): 1 666 162 euro (7 mln złotych).
- Środki pozyskane i wydatkowane w ramach trwających projektów:
 - Erasmus+ KA1HED 2023 na lata 2023–2025: 1 761 638 euro (7,5 mln złotych),
 - Erasmus+ KA1HED 2024 na lata 2024–2026: 1 695 180 euro (7,2 mln złotych).

IV) MOBILNOŚCI MIĘDZYNARODOWE – WYJAZDY ZAGRANICZNE

W 2024 roku zanotowano łącznie 2989 wyjazdów za granicę do 69 krajów.

Obserwujemy utrzymujący się poziom mobilności międzynarodowych w porównaniu z rokiem poprzednim.

Najpopularniejszymi kierunkami wyjazdów zagranicznych w Europie były: Czechy, Niemcy, Słowacja, Francja, Portugalia, Hiszpania, Włochy natomiast poza Europą: Stany Zjednoczone, Chiny, Brazylia.

V) MOBILNOŚCI MIĘDZYNARODOWE – PRZYJAZDY Z ZAGRANICY

W 2024 roku nastąpił znaczny wzrost liczby przyjazdów, co miało związek z realizacją mobilności w ramach obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024.

Mobilności w ramach wydarzeń: międzynarodowego finału konkursu European Union Contest for Young Scientists w ramach projektu „EUCYS 2024 – European Union Contest for Young Scientists” oraz wydarzenia naukowego w ramach projektu „EU TalentOn Katowice 2024 – European Union Contest for early-career researchers” stanowiły przeszło 50% wszystkich przyjazdów z zagranicy. Zrealizowano mobilności z Europy jak i również Ameryki Północnej, Afryki, Azji.

VI) DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ UNWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

W roku akademickim 2024/2025 przypada jubileusz 35-lecia działalności Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ (SJiKP). Jednostka prowadzi różnego rodzaju kursy języka polskiego, seminaria z zakresu języka i kultury polskiej dla nauczycieli i lektorów uczących języka polskiego za granicą wśród Polonii i cudzoziemców, Podyplomowe Studia Kwalifikacyjne Nauczania Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego, seminaria

i konferencje poświęcone językowi i kulturze polskiej, nauczaniu języka polskiego jako drugiego oraz tłumaczeniom.

Szkoła jest jednostką uprawnioną do przeprowadzania egzaminów państwowych (certyfikatowych) z języka polskiego jako obcego – w roku 2024 do tych egzaminów przystąpiło ok. 600 osób, egzaminy odbyły się we wszystkich terminach oferowanych przez NAWA. Wykładowcy UŚ są członkami Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, są koordynatorami grup układających zadania na poszczególne poziomy, kilkanaście osób jest wpisanych na ministerialną listę egzaminatorów uprawnionych do bycia przewodniczącymi komisji egzaminacyjnych. Od roku 2024 Szkoła Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego jest również w sieci TELC (The European Language Center) i prowadzi egzaminy na poziomach B1 i B2.

Szkoła uzyskała na lata 2023–2026 akredytację Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej do prowadzenia zdalnych i stacjonarnych letnich szkół, kursu przygotowawczego do podjęcia studiów w języku polskim oraz kursu metodycznego dla zagranicznych lektorów w trybie stacjonarnym oraz online. Kursy te są prowadzone w czasie roku akademickiego oraz w okresie wakacyjnym – w roku 2024 wzięło w nich udział łącznie ponad 400 osób.

SJiKP UŚ prowadzi także studia podyplomowe z języka polskiego jako obcego w trzech nowych odsłonach (dwu- i trysemestralnych): doskonalące, kwalifikacyjne oraz do nauczania drugiego przedmiotu – kultury polskiej i języka polskiego jako obcego – cieszą się one niesłabnącym zainteresowaniem kandydatów. Jednostka z sukcesami stara się o dofinansowanie projektów promujących język polski i Polskę w świecie w ramach programów Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. W 2024 roku był to projekt: „Zagrajmy w Polskę. Wiedza o Polsce i języku polskim dla wszystkich”, w roku 2025: „Lektura jest dobra na wszystko” oraz „W Szwecji po polsku – nauczanie przez nowe media i media społecznościowe języka polskiego studentów szwedzkojęzycznych”.

I) SPRAWOZDANIA FINANSOWE

Zgodnie z art. 70 Ustawy o rachunkowości zatwierdzone sprawozdania finansowe podlegają ogłoszeniu w [„Monitorze Sądowym i Gospodarczym”](#) publikowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości RP.

Prezentujemy zestawienie Monitorów Sądowych i Gospodarczych, w których opublikowane są zatwierdzone sprawozdania Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za lata 2019–2024.

Rok	Numer monitora	Data publikacji	Pozycja	Strona
Sprawozdanie finansowe za 2019 rok	125/2020	30.06.2020	31368	120
Sprawozdanie finansowe za 2020 rok	124/2021	30.06.2021	42304	85
Sprawozdanie finansowe za 2021 rok	106/2022	02.06.2022	29992	139
Sprawozdanie finansowe za 2022 rok	110/2023	09.06.2023	28795	62
Sprawozdanie finansowe za 2023 rok	103/2024	28.05.2024	26507	191
Sprawozdanie finansowe za 2024 rok	108/2025	05.06.2025	29216	196

Roczne sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podlega zatwierdzeniu przez organ, którym zgodnie z art. 18 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) jest Rada Uczelni, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego, czyli od 31 grudnia każdego roku.

Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zgodnie art. 410 podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

Zgodnie z Ustawą w ramach monitorowania gospodarki finansowej Rada Uczelni: opiniuje plan rzeczowo-finansowy; zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego; zatwierdza sprawozdanie finansowe.

Uchwały Rady Uniwersytetu Śląskiego przyjmujące sprawozdania finansowe (załączniki do uchwał) dostępne są w monitorze UŚ (aktyprawne.pl):

- [uchwała nr 13 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 13 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2024;](#)
- [uchwała nr 108 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2023;](#)
- [uchwała nr 83 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2022;](#)
- [uchwała nr 52 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 17 maja 2022 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2021;](#)
- [uchwała nr 18 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2020;](#)
- [uchwała nr 30 Rady Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego uczelni za rok 2019.](#)

II) STRUKTURA BUDŻETU UŚ (NA PODSTAWIE 2022, 2023 i 2024 ROKU)

Adnotacja: w roku 2022 została zrealizowana i zaksięgowana sprzedaż budynku przy pl. Sejmu Śląskiego (27 mln złotych); w roku 2023 sprzedaż budynku przy ul. Bytkowskiej (10 mln złotych).

Analiza przychodów i kosztów Uczelni w latach 2022-2024 (w tysiącach złotych)				
Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	2023	2024
		KWOTA	KWOTA	KWOTA
A.	PRZYCHODY	547 089,7	612 850,9	716 106,6
1.	Subwencja potencjał dydaktyczny i badawczy	382 768,5	431 401,5	552 337,0
2.	Dotacje z budżetu państwa	1 629,7	161,7	102,6
3.	Środki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków	918,8	3 530,0	9 989,8
4.	Przychody z tytułu opłat edukacyjnych *	20 542,3	20 711,2	19 949,0
	z tego:			
4.1.	Opłaty za studia stacjonarne	1 389,1	1 713,5	1 665,7
4.2.	Opłaty za studia niestacjonarne	14 430,0	13 695,9	13 401,2
4.3.	Opłaty za studia podyplomowe	1 939,0	2 097,5	1 935,1
4.5.	Opłaty za kursy *	1 845,6	1 720,5	1 708,9
4.6.	Opłaty za inne zajęcia dydaktyczne	938,5	1 483,8	1 238,1
5.	Przychody z tytułu realizacji projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1 248,0	737,6	301,6
6.	Przychody z tytułu realizacji projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki	23 344,1	22 504,1	22 854,9
7.	Przychody z tytułu realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych **	28 912,2	41 608,7	29 342,2
8.	Przychody z tytułu sprzedaży pozostałych prac i usług badawczych i rozwojowych	1 473,6	1 451,8	796,3
9.	Środki na realizację programów lub przedsięwzięć ustanowionych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki	6 934,5	9 852,8	6 363,1
10.	Pozostałe przychody z podstawowej działalności operacyjnej **	34 983,2	38 868,9	41 712,7
	w tym:			
10.1.	Przychody z wynajmu	12 932,2	13 223,3	11 395,9
10.2.	Opłaty za korzystanie z domów i stołówek studenckich	6 031,7	8 430,5	10 098,7
10.3.	Opłaty administracyjne	1 819,8	1 803,8	1 886,0
11.	Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	44,7	0,2	304,7
10.	Pozostała działalność operacyjna (w tym sprzedaż materiałów)	37 659,5	30 757,1	21 072,4
11.	Działalność finansowa	6 630,6	11 265,3	10 980,3

B.	KOSZTY	519 472,7	609 345,3	715 675,1
1.	Amortyzacja	17 901,7	28 540,6	30 036,4
2.	Zużycie materiałów i energii	35 199,5	47 118,7	52 825,7
3.	Usługi obce	52 711,3	63 285,1	69 095,5
4.	Podatki i opłaty	975,8	980,4	1 043,8
5.	Wynagrodzenia w tym:	302 529,5	339 818,1	414 806,8
5.1.	wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy z tego:	282 746,3	319 357,0	395 196,8
5.1.1.	wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy płatne z subwencji	259 145,5	291 798,4	369 364,1
5.1.2.	wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy płatne z pozostałych źródeł	23 600,8	27 558,6	25 832,7
6.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia w tym:	88 793,3	101 408,0	118 236,9
6.1.	składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy z tego:	54 668,8	62 163,7	76 938,9
6.1.1.	składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy płatne z subwencji	46 396,5	52 611,2	66 869,9
6.1.2.	składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i funduszu pracy płatne z pozostałych źródeł	8 272,3	9 552,5	10 069,0
6.2.	ZFŚS (płatne z subwencji)	8 726,4	8 824,7	9 284,1
6.3.	PPE	2 882,0	3 381,1	4 308,3
6.4.	stypendia doktoranckie w szkołach doktorskich	11 681,2	16 030,2	19 903,3
7.	Pozostałe koszty rodzajowe	19 099,2	20 756,5	22 965,8
8.	Zmiana stanu produktów	-69,2	4 639,7	5 032,6
9.	Pozostałe koszty operacyjne (w tym wartość sprzedanych materiałów)	1 471,3	862,9	982,5
10.	Koszty finansowe	860,3	1 935,3	649,1
inf.	Koszty utrzymania domów i stołówek studenckich	10 925,2	14 168,2	16 456,5
C.	WYNIK FINANSOWY BRUTTO	27 617,0	3 505,6	431,5
D.	PODATEK DOCHODOWY	121,7	120,2	160,7
E.	WYNIK FINANSOWY NETTO	27 495,3	3 385,4	270,8

III) ZMIANY W ZAKRESIE WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO

W okresie od 1 stycznia do 31 października 2024 roku dokonano regulacji wynagrodzeń zasadniczych pracowników:

- dwie zmiany wynikały z [rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2022 r.](#) w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 roku. Regulacją objęci zostali nauczyciele akademicki oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi – w styczniu do wysokości 3 490 złotych oraz w lipcu do 3 600 złotych;
- jedna zmiana wynikała z [rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 stycznia 2023 r.](#) zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora uczelni publicznej. Regulacją objęci byli nauczyciele akademicki;

- zwiększono wynagrodzenia nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi od stycznia 2023 roku na podstawie [Porozumienia w sprawie podwyższenia wynagrodzeń pracowników](#) (informacja z marca 2023);
- przyznano jednorazową nagrodę dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego na podstawie porozumienia [Porozumienie w sprawie przyznania jednorazowych nagród dla pracowników](#) (informacja z października 2023);
- dwie zmiany wynikały z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 roku. Regulacją objęci zostali nauczyciele akademicy oraz pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi – w styczniu do wysokości 4242 złotych oraz w lipcu do 4300 złotych;
- Zgodnie z porozumieniem z dnia 22 marca 2024 r. pomiędzy Rektorem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach a działającymi w uczelni związkami zawodowymi: Związkiem Nauczycielstwa Polskiego w Uniwersytecie Śląskim i NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Śląskim w sprawie podwyżki wynagrodzeń oraz dodatków funkcyjnych nauczycieli i nauczycielek akademickich oraz pracowników i pracowniczek niebędących nauczycielami akademickimi od dnia 1 stycznia 2024 roku.

IV) PROGRAM PROJAKOŚCIOWY – NAGRODY PRYZNANE ZA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ PROWADZONĄ W ROKU 2024

W ramach Programu Projakościowego za działalność badawczą prowadzoną w 2023 roku przyznano w 2024 roku 1156 nagród, a łączna kwota przyznanych dodatków za osiągnięcia naukowe wyniosła ponad 4,3 mln złotych. Dodatki projakościowe przysługują pracownikom i pracowniczkom Uniwersytetu Śląskiego, którzy spełnili kryteria określone w regulaminie programu. Wyróżnienia przyznawane są m.in. za znaczące artykuły naukowe, monografie naukowe, wybitne dzieła artystyczne, patenty i prawa ochronne, usługi badawcze, a także za uzyskane projekty badawcze krajowe oraz międzynarodowe. Program Projakościowy wspiera rozwój naukowy nauczycieli i nauczycielek akademickich oraz promuje wysoką jakość prowadzonych badań. Szczegółowe informacje, w tym regulamin i kryteria oceny, dostępne są na stronie: us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/.

V) NAGRODY REKTORA DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Za uzyskane w 2023 roku osiągnięcia w działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej oraz za całokształt dorobku zostały przyznane specjalne Nagrody Rektora dla nauczycieli akademickich. Przyznanych zostało 516 nagród na łączną kwotę 4 860 994 złotych. Szczegółowa lista nagrodzonych znajduje się na stronie BIP pod adresem bip.us.edu.pl/pl/komunikaty/nagrody-rektora-dla-nauczycieli-akademickich-w-roku-2024.

VI) SYSTEM MOTYWACYJNY W DYDAKTYCE AKADEMICKIEJ (SMoDA)

W 2024 roku przeprowadzono trzecią edycję [konkursu Wyróżnień JM Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę](#), zorganizowanego w ramach systemu motywacyjnego w dydaktyce akademickiej (SMoDA). Przyznano łącznie 79 wyróżnień w czterech kategoriach:

- 1) praca z osobami studiującymi lub uczącymi się w szkole doktorskiej (18 osób),
- 2) innowacje dydaktyczne (41 osób),
- 3) współpraca w ramach dydaktyki (6 osób),
- 4) wybitny nauczyciel akademicki lub wybitna nauczycielka akademicka (14 osób).

Wysokość nagród wynosiła po 3700 złotych brutto w kategorii wybitny nauczyciel akademicki lub wybitna nauczycielka akademicka i po 3000 złotych brutto w pozostałych kategoriach. Konkurs został sfinansowany z subwencji Ministra Nauki na realizację wydarzenia Europejskie Miasto Nauki 2024 (EMN2024).

W 2024 roku przeprowadzono również drugą edycję konkursu „Współmyślenie, współdziałanie (szybka ścieżka)” dla mentorów i mentorek zespołów studenckich realizujących projekty naukowe, dydaktyczne, społeczne oraz artystyczne. W jej ramach przyznano 30 wyróżnień w kwocie po 3000 złotych brutto.

Laureatki i laureaci obu konkursów otrzymali wyróżnienia z rąk rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. dr hab. Ryszarda Koziołka oraz przewodniczących kapituł konkursowych: prorektor ds. studenckich i kształcenia dr Katarzyny Tryndy, prof. UŚ oraz pełnomocniczki rektora ds. jakości kształcenia i akredytacji dr Marzena Będkowskiej-Obląk podczas uroczystej gali Święta Dydaktyki, która odbyła się 17 grudnia 2024 roku w auli im. K. Lepszego w budynku rektoratu. Galę uświetnił wykład pt. „Trendy 2025 w edukacji akademickiej”, który wygłosili dr Marcela Gruszczyk i dr Joanna Mercik.

- [Więcej informacji o obu konkursach i gali Święta Dydaktyki, w tym listy osób nagrodzonych](#)

VII) PROJEKTY

ZŁOŻONE W 2024 WNIOSKI O DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW

W 2024 roku Dział Projektów wraz z Zespołami ds. projektów wydziałów wsparł przygotowywanie i złożenie 543 wniosków o dofinansowanie projektów badawczych, edukacyjnych i infrastrukturalnych z zewnętrznych środków funduszy krajowych i zagranicznych na łączną kwotę ponad 661 mln złotych.

Konkurs	Liczba złożonych wniosków	Wartość dofinansowania projektu dla UŚ w zł
Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji naukowych	3	764 362,50
Doskonała Nauka II – Wsparcie monografii naukowych	3	131 847,00
Spółeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki	3	2 297 366,00
Spółeczna odpowiedzialność nauki II – Wsparcie dla bibliotek naukowych	1	245 097,66
Studenckie koła naukowe tworzą innowacje	3	200 000,00
Wsparcie udziału polskich zespołów naukowych w międzynarodowych projektach infrastruktury badawczej	1	1 441 561,50
Metropolitalny Fundusz Wspierania Nauki GZM	19	893 514,00
DOTACJA MRIRW	3	4 896 657,60
ARMIR	1	70 479,51
BiodivNBS	2	921 273,00
Miniatura	50	1 500 848,00
DAINA	4	3 229 928,00
WEAVE-UNISONO	5	2 338 575,00
OPUS	136	142 605 095,00
PRELUDIUM	99	13 423 846,00
SONATINA	3	2 042 438,00
SONATA	42	32 267 794,00
SONATA BIS	11	29 064 275,00
MAESTRO	2	5 124 838,00
NAWA	21	10 489 749,80
Erasmus+	24	10 367 556,41
FENG	10	36 882 534,96
FENIX	1	2 175 160,62
FERS	29	106 757 609,91
FESL	6	166 902 308,19
BERNS-SPIE SPARK GRANTS	1	245 760,00
EOG i Norworski Mechanizm Finansowy	1	54 000,00
ESA: Call for Polish activitis to fly on ISS	1	72 657,00
EIT Higher Education Institutions (HEI) Initiative	1	900 000,00
Arctic Field Grant (AFG)	1	35 000,00

NOTICE OF FOUNDING OPPORTUNITY (NOFO)	1	151 384,46
Forum Polsko-Czeskie na rzecz zbliżenia społeczeństw, pogłębionej współpracy i dobrego sąsiedztwa 2025	1	80 000,00
Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki	1	28 795,00
Spencer Foundation	2	205 512,00
Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS)	2	374 000,00
Sustainable Laboratories Grant/Royal Society of Chemistry (RSC)	1	50 740,00
Seed Funding Programme T4EU	3	114 452,98
Social Innovation Initiative	1	379 801,00
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	1	200 000,00
Projekty międzynarodowe współfinansowane	2	585 221,00
Horyzont Europa	27	64 321 425,64
Justice Programme	1	40 291,92
LIFE Programme	1	3 907 345,87
MAPS – Multilateral Academic Projects	2	2 795 000,00
KPO	2	7 260 000,00
INTERREG Polska-Saksonia	1	385 852,09
INTERREG Europa	1	1 038 259,00
Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV)	1	129 427,20
Granty na Granty	2	22 500,00
Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	3	473 199,00
RAZEM	543	660 885 339,82

Na szczególną uwagę zasługuje tutaj zwiększona aktywność naukowców w zakresie aplikowania o międzynarodowe granty badawcze finansowane z Programu Horyzont Europa. W 2024 roku złożono grantów 27 takich grantów, z czego 7 projektów otrzymało finansowanie. Projekty te rozpoczęto w 2024 roku lub przygotowano do uruchomienia z początkiem roku 2025:

- **GUARDIAN** (Growing online – how to protect our children in the digital world?) – projekt Wydziału Nauk Społecznych o wartości dofinansowania dla UŚ 128 800 złotych. Koordynatorką projektu jest dr Anna Brosch.

Głównym celem projektu GUARDIAN jest zbadanie zakresu i wymiarów sharentingu w Europie i Afryce Wschodniej z perspektywy międzykulturowej, w celu dostarczenia wskazówek i zaleceń dotyczących środków wymaganych do poszanowania i ochrony praw dzieci w świecie cyfrowym. Projekt będzie promować prawa dziecka i zwiększać świadomość społeczeństwa na temat zagrożeń i wyzwań, jakich doświadczają dzieci w środowisku cyfrowym oraz pomagać im w odpowiedzialnym poruszaniu się po świecie online. Projekt będzie realizowany przez instytucje akademickie i pozaakademickie z 4 krajów: Polski, Czech, Wielkiej Brytanii i Kenii. Transfer wiedzy i wspólne badania przyczynią się nie tylko do osiągnięcia celu projektu, ale także do wykorzystania potencjału uczestników, umożliwiając im zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych;

- **ISABEL** (mInimize coSts and mAXimize Benefits in the transitionary European regional Labour markets) – projekt Wydziału Nauk Społecznych o wartości dofinansowania dla UŚ 1 178 362,50 złotych. Koordynatorem projektu jest dr hab. Rafał Muster, prof. UŚ. ISABEL to projekt badawczy Horizon Europe poświęcony zrozumieniu i zarządzaniu trendami w zakresie tworzenia i likwidacji miejsc pracy (job creation & job destruction – JCD) na europejskich rynkach pracy. Główne cele ISABEL to dostarczenie decydentom i badaczom innowacyjnych narzędzi opartych na sztucznej inteligencji umożliwiających:
 - analizy trendów w zakresie tworzenia i likwidacji miejsc pracy (JCD) w różnych regionach i grupach społeczno-ekonomicznych.
 - identyfikowanie głównych czynników wpływających na odporność rynku pracy i niedobory umiejętności w kontekście zielonych i cyfrowych transformacji.
 - generowanie praktycznych informacji na temat tego, jak wspierać zrównoważony wzrost zatrudnienia, przekwalifikowywać pracowników do przyszłych stanowisk i tworzyć zrównoważoną politykę rynku pracy.
 - opracowanie strategii przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji pracowników, zapewniających sprawiedliwą i inkluzywną transformację dla grup zagrożonych wykluczeniem;
- **LIQUIDICE** (LinkIng and Quantifying the Impacts of climate change on inland ICE, snow cover, and permafrost on water resources and society in vulnerable regions) – projekt Centrum Studiów Polarnych o wartości dofinansowania dla UŚ 1 258 246 złotych. Koordynatorem Projektu jest dr Dariusz Ignatiuk. Projekt LIQUIDICE łączy doświadczonych obserwatorów i twórców modeli kriosferycznych w celu:
 - kompleksowej ponownej oceny przeszłego i przyszłego stulecia wywołanych klimatem zmian o dużym wpływie na środowisko – na pokrywą lodową Grenlandii i obszary wrażliwe na klimat w Alpach, Norwegii, Azji Wysokiej (HMA) i na Svalbardzie, w tym obszary wieloletniej zmarzliny i ich ekosystemy;

- opracowania nowych, rozszerzonych i zharmonizowanych danych z satelitarnej obserwacji Ziemi (EO) i stacji naziemnych;
- ulepszania i testowania hierarchii modeli pokrywy lodowej i lodowców za pomocą modeli systemów ziemskich (ESM);
- informowania o strategiach dotyczących zasobów wodnych, elektrowni wodnych i społeczno-gospodarczych.

Projekt przewiduje multidyscyplinarną współpracę pomiędzy 18 instytucjami badawczymi z ośmiu krajów europejskich (Polski, Włoch, Danii, Niemiec, Hiszpanii, Szwecji, Norwegii, Wielkiej Brytanii) oraz z Indii;

- **EUCYS** (European Union Contest for Young Scientists 2024) – projekt ogólnouczelniany związany z realizacją wydarzeń Europejskiego Miasta Nauki o wartości dofinansowania dla UŚ 4 197 900 złotych. Koordynatorką tego ogólnouczelnianego projektu jest mgr Aleksandra Pieniążek. W ramach projektu sfinansowano konkurs Unii Europejskiej dla Młodych Naukowców (ang. *European Union Contest for Young Scientists*), który to jest największym i najważniejszym tego typu przedsięwzięciem prezentującym uczniowskie prace badawcze. W zmaganiach mogli brać udział uczniowie i studenci w wieku od 14 do 21 lat, którzy na czas finałów nie mieli ukończonego pierwszego semestru studiów. Zgłoszone prace – teoretyczna lub doświadczalna – dotyczyły dziedziny nauk ścisłych, przyrodniczych, technicznych, społecznych i ekonomicznych. Cały konkurs EUCYS składał się z dwóch etapów: eliminacji krajowych i międzynarodowych finałów;
- **IRISCC** (Integrated Research Infrastructure Services for Climate Change risks) – projekt koordynowany przez dr hab. Mariolę Jabłońską, prof. UŚ z Wydziału Nauk Przyrodniczych. Celem projektu IRISCC jest stworzenie zintegrowanej infrastruktury badawczej, która umożliwi prowadzenie zaawansowanych badań nad ryzykami związanymi ze zmianą klimatu oraz udostępnianie usług i wiedzy wspierających podejmowanie decyzji opartych na dowodach, w celu zwiększenia odporności Europy na skutki zmian klimatycznych;
- **HEATDDR** (Harnessing the DNA Damage Response to improve plant tolerance to heat stress) – celem projektu jest zbadanie powiązań między odpowiedzią roślin na uszkodzenia DNA (DDR) a reakcjami na stres cieplny oraz opracowanie strategii dostrajania tych mechanizmów, aby umożliwić roślinom przetrwanie fal upałów bez utraty wzrostu. Projekt łączy interdyscyplinarne podejścia i szkolenie młodych naukowców, aby wspierać rozwój innowacyjnych rozwiązań zwiększających tolerancję roślin na stres w kontekście zmian klimatycznych. Koordynatorem ze strony Wydziału Nauk Przyrodniczych jest dr Miriam Szurman-Zubrzycka;
- **LETSGROW** (Bridging Academia and Industry for Sustainable Agri-Food Solutions) – projekt ogólnouczelniany Biura Współpracy z Gospodarką UŚ o łącznej wartości dofinansowania UŚ 1 697 962,50 złotych. Koordynatorem projektu jest dr hab. Łukasz Jach, prof. UŚ.

Wizją LESTGROW jest stworzenie ekosystemu międzysektorowego z efektywnym dialogiem, w którym talenty w dziedzinie badań i innowacji mogą być kierowane w celu zaprojektowania ich ścieżek kariery oraz zwiększać ich szanse na zatrudnienie i interoperacyjność kariery. Projekt stworzy mapę drogową dla tej wizji w sektorze rolno-spożywczym, jako model dla innych sektorów. Cele szczegółowe projektu:

- Opracowanie harmonogramu szkoleń i planu mobilności, w oparciu o potrzeby sektora akademickiego i NA, który umożliwi talentom w dziedzinie badań i innowacji budowanie zestawu umiejętności, zwiększając ich konkurencyjność i szanse na zatrudnienie, a także wzmacniając interoperacyjność ich kariery – a pracodawcom wspieranie ich przy jednoczesnym zwiększaniu innowacyjności.
- Poprawa i rozszerzenie dostępu do wiedzy i infrastruktury dla sektora rolno-spożywczego oraz zdolności innowacyjnych, inteligentne wykorzystanie uzupełniających się umiejętności i kompetencji partnerów akademickich i gospodarczych. LETSGROW będzie wspierał mobilność w zakresie badań i budowania potencjału R&I.
- Przyczynianie się do rozwoju narzędzi i polityk, które promują bardziej atrakcyjne i interoperacyjne kariery w dziedzinie badań naukowych i innowacji.

REALIZOWANE W 2024 PROJEKTY DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

W 2024 roku kontynuowano lub rozpoczęto realizację 401 projektów o łącznej wartości dofinansowanie ze środków zewnętrznych dla Uniwersytetu Śląskiego blisko 590 mln złotych, w tym:

- 339 projektów badawczych o łącznej wartości dofinansowania UŚ 117 279 668 złotych;
- 54 projekty edukacyjne o łącznej wartości dofinansowania UŚ 78 102 165,52 złotych;
- 3 projekty B+R o łącznej wartości dofinansowania UŚ 15 844 784,34 złotych;
- 5 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości dofinansowania UŚ 376 226 390,25 złotych wartość dofinansowania przypadająca na UŚ).

Większość projektów prowadzonych jest samodzielnie przez Uniwersytet Śląski, lub w konsorcjach, w których pełniono rolę lidera/jedynego Wykonawcy Projektu (264 projektów). W pozostałych pełniono rolę partnera szerszego konsorcjum.

Największymi pod względem budżetu projektami realizowanymi w 2024 roku były dwie inwestycje opisane we wcześniejszych częściach dokumentu, tj. **Budowa Śląskiego Interdyscyplinarnego Centrum Chemii, Budowa Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności**. Obie inwestycje są dofinansowane ze środków Funduszy

Europejskich dla Śląskiego na lata 2021–2027, Działanie 10.13 Infrastruktura szkolnictwa wyższego na potrzeby transformacji. Łączna wartość inwestycji to ponad 528 mln złotych, w tym dofinansowanie UE 374 mln złotych. Celem programu finansującego wskazane inwestycje jest stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych poszukiwanych na rynku pracy poprzez wsparcie inwestycji podnoszących jakość obiektów dydaktycznych wraz z ich wyposażeniem.

ŚRODKI POZYSKANE Z REGIONALNEGO PROGRAMU FESL 2021–2027

W 2024 roku podpisano umowy o dofinansowanie i uruchomiono realizację szeregu projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, m.in. w ramach Działania 10.25 Rozwój kształcenia wyższego zgodnie z potrzebami zielonej gospodarki, w ramach którego pozyskano 26,5 mln złotych na realizację pięciu projektów w latach 2024–2026.

Celem projektów jest wzmocnienie potencjału Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na rzecz efektywnego wsparcia sprawiedliwej transformacji oraz przyszłych kadr regionu, co zostanie osiągnięte m.in. dzięki wdrożeniu działań wpływających na rozwój instytucjonalny uczelni, wsparcie interdyscyplinarnych badań naukowych oraz poprzez udzielenie wsparcia indywidualnego osobom stanowiącym społeczność akademicką oraz uczniów i uczennic szkół ponadpodstawowych z terenu województwa śląskiego:

- „jUŚt transition – Potencjał Uniwersytetu Śląskiego podstawą Sprawiedliwej Transformacji regionu” – projekt ogólnouczelniany, którego koordynatorem jest prof. dr hab. Michał Baczyński;
- „Informatyka kwantowa i chemia na rzecz zielonej przyszłości – Uniwersytet Śląski w Katowicach wspiera studentów i uczniów szkół ponadpodstawowych” – projekt realizowany na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych, a jego koordynatorką jest dr Katarzyna Kowalska-Szojda, prof. UŚ;
- „Chemia dla Zielonej Gospodarki: Inicjatywa Edukacyjna” – projekt realizowany na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych, a jego koordynatorką jest dr Katarzyna Kowalska-Szojda, prof. UŚ;
- „GreenMat – Rozwój Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie nowych technologii materiałowych w kierunku zielonej transformacji regionu” – projekt realizowany na Wydziale Nauk Ścisłych i Technicznych, a jego koordynatorem jest dr inż. Robert Albrecht;
- „Transformersi w szkołach – Edukacja na rzecz zielonej transformacji i zachowania kultury górniczej w regionie” – projekt realizowany na Wydziale Nauk Przyrodniczych, a jego koordynatorką jest dr hab. Iwona Jelonek, prof. UŚ.

Wsparcie w ramach projektów dotyczy w szczególności zielonej i cyfrowej gospodarki, bowiem program finansujący ma na celu łagodzenie skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

Ponadto w 2024 roku Uniwersytet Śląski dołączył do trzech strategicznych, w których liderem jest Województwo Śląskie. Działania podejmowane w ramach zespołów finansowane są ze środków programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, jako:

- Strategiczne projekty w ramach działania 6.4: obszar edukacji w ramach projektu **„Śląskie. Obserwatorium edukacji”**. Uniwersytet Śląski w Katowicach jest partnerem projektu, którego głównym beneficjentem jest Województwo Śląskie. Celem projektu jest stworzenie i funkcjonowanie obserwatorium edukacji, które będzie wspierać Samorząd Wojewódzki w identyfikacji wyzwań oraz podejmowaniu działań na rzecz usprawnienia i podniesienia poziomu edukacji w regionie, w tym lepszego adresowania interwencji w regionalnych programach operacyjnych. Wartość projektu: 2 180 528,88 złotych (w tym dofinansowanie dla UŚ: 900 000 złotych). Koordynatorem projektu jest dr hab. Tomasz Huk, prof. UŚ.
- Strategiczne projekty w ramach Działania 1.3: Ekosystem RIS w ramach projektu **„PPO WSL 2030. Utworzenie Regionalnego Obserwatorium Innowacji”** – Uniwersytet Śląski w Katowicach jest jednym z czternastu partnerów projektu, którego głównym beneficjentem jest Województwo Śląskie. Głównym celem projektu jest wsparcie i usprawnienie zarządzania rozwojem regionu w zakresie regionalnego potencjału innowacyjnego oraz naukowo-technologicznego. Projekt skierowany jest do przedsiębiorstw, środowisk naukowych i otoczenia biznesu. Koordynatorem tego ogólnouczelnianego projektu jest mgr Jacek Nowak.
- Z Działania 10.26 FESL pt. **„Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji poprzez Promocję Edukacji Wyższej”** – Uniwersytet Śląski w Katowicach jest jednym z ośmiu partnerów projektu, beneficjentem jest Województwo Śląskie. Celem projektu jest podniesienie świadomości społecznej w zakresie szans i możliwości wynikających z Procesu Sprawiedliwej Transformacji, w szczególności w zakresie kształcenia, zatrudnienia i życia w regionie. Wartość projektu: 20 462 354 złotych (w tym dofinansowanie dla UŚ: 2 899 886,40 złotych). Koordynatorkami tego ogólnouczelnianego projektu są mgr Monika Bazan i mgr Ewelina Budzińska-Góra.

SUKCESY W ERAMSUSACH

Rok 2024 w Uniwersytecie Śląskim był bardzo intensywny pod względem projektów finansowanych z Programu ERASMUS Akcja 2 „Współpraca organizacji i instytucji”. Zakończono i rozliczono z sukcesem 6 projektów z programu Partnerstwa na rzecz współpracy w sektorze Szkolnictwo wyższe, w tym 3 projekty leaderskie i 3 projekty partnerskie. Ponadto pozyskano finansowanie na kolejne 2 projekty z tej samej Akcji Programu:

- **„Empowering University Students Through Health Entrepreneurship Trainings”** – projekt realizowany przez Biuro Współpracy z Gospodarką, którego koordynatorem jest mgr Jacek Nowak;

- **„FITPED-GAI – Future IT Professional Education in Generative Artificial Intelligence”** – projekt realizowany na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji, a jego koordynatorką jest dr hab. Eugenia Smyrnova-Trybulska, prof. UŚ.

Realizacja ww. projektów daje uczelni wyjątkową możliwość współpracy międzynarodowej z zagranicznymi uczelniami/jednostkami, co z kolei przekłada się na rozwój instytucji, podniesienie jakości kształcenia oraz wzmocnienia pozycji naszej uczelni na arenie międzynarodowej. Projekty ERASMUS Akcja 2 to szansa na wdrażanie innowacji i budowanie trwałych partnerstw na poziomie europejskim i globalnym

W 2024 roku w Uniwersytecie Śląskim rozpoczęto także realizację dwóch projektów w ramach prestiżowego programu ERASMUS MUNDUS:

- **„Ecology and Sustainability of Global Changes – GLOBECO”** – projekt realizowany na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji, a jego koordynatorem Projektu jest dr Marcin Lipowczan;
- **„Digital Creativity Art&Science European Master – DIGICREA”** – projekt realizowany na Wydziale Nauk Przyrodniczych, a jego koordynatorem jest dr Adrian Robak, prof. UŚ.

Projekt **GLOBECO** opracowywany jest w konsorcjum uczelni: Uniwersytet Śląski w Katowicach (lider), Uniwersytet w Triest (partner), Uniwersytet Witolda Wielkiego (partner). W ramach projektu opracowany zostanie program studiów magisterskich w dziedzinie ochrony środowiska i zarządzania. Studentom da możliwość studiowania w trzech krajach (Polska, Włochy, Litwa) oraz uzyskania dyplomów z trzech europejskich uczelni.

Projekt **DIGICREA** opracowany w konsorcjum z Uniwersytetu Jean-Monnet (lider), Uniwersytet Śląski w Katowicach (partner), Portugalski Uniwersytet Katolicki (partner) oferuje już od roku akademickiego 2024/2025 studentom z całego świata możliwość podjęcia magisterskich studiów II stopnia w trzech krajach tj. Francja, Polska, Portugalia. Studia oferowane są na dwóch kierunkach: Sound oraz Image. Studenci kończący kierunek w ramach DIGICREA uzyskają potrójny dyplom z trzech uczelni.

Projekty realizowane ze środków Programu ERASMUS MUNDUS mają kluczowe znaczenie dla wzmacniania jakości i umiędzynarodowienia edukacji. Wspierają wysokiej jakości, zintegrowane, transnarodowe programy studiów, realizowanych w konsorcjach uczelni różnych krajów, co przyczynia się do integracji europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

PROJEKTY BADAWCZE ZE ŚRODKÓW KRAJOWYCH

W 2024 roku w Uniwersytecie Śląskim uruchomiono realizację 9 projektów badawczych i B+R o łącznej wartości dofinansowania dla UŚ ok. 60 mln złotych. Wśród uruchamianych projektów aż 74 zostało dofinansowanych ze środków krajowych, tym:

- 19 projektów dofinansowanych z Programu OPUS – ok. 19 mln złotych;

- 7 projektów dofinansowanych z Programu SONATA/SONATA BIS – ok. 11 mln złotych;
- 13 projektów dofinansowanych z Programu PRELUDIUM – ok. 2 mln złotych;
- 21 projektów dofinansowanych z Programu MINIATURA.

Największym pod względem dofinansowania jest projekt **„Identyfikacja mechanizmów regulacji ekspresji genów zależnych od strigolaktynów u jęczmienia oraz sprawdzenie uniwersalności tych mechanizmów w świecie roślin”** realizowany w ramach programu SONATA BIS przez Wydział Nauk Przyrodniczych. Kierownikiem projektu jest dr hab. Marek Marzec, prof. UŚ

W 2024 roku zakończono i rozliczono z sukcesem zadanie zlecone przez MEiN pt. **„Organizacja i realizacja „Projektu innowacyjno-wdrożeniowego w zakresie oceny funkcjonalnej”**, polegającego na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia. Projekt realizowany był przez Wydział Nauk Społecznych, a jego wartość to 15 mln złotych. Koordynatorem projektu był prof. dr hab. Zenon Gajdzica.

ROZPOCZĘCIE WSPÓŁPRACY Z ESA

Uniwersytet Śląski w Katowicach w 2024 roku rozpoczął współpracę z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA) w ramach projektów:

- „Zanim polecimy na Marsa: Czy niesporczaki mogą pomóc w ochronie innych organizmów w przestrzeni kosmicznej? (Yeast TardigradeGene)” – projekt realizowany na Wydziale Nauk Przyrodniczych, Koordynatorką Projektu jest dr hab. Izabela Poprawa, prof. UŚ;
- „Zdrowie psychiczne i behawioralne, wydajność pracy oraz interakcja z naturą i środowiskiem technologicznym podczas misji kosmicznej – monitoring psychologiczny i programy interwencyjne (MentalHealth)” – projekt realizowany na Wydziale Nauk Społecznych, Koordynatorką Projektu jest dr Agnieszka Skorupa.

Oba projekty związane są z udziałem polskich astronautów w misji AXIOM 4 na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS). Celem projektu **Yeast TardigradeGene** jest przetestowanie przeżywalności zmodyfikowanych genetycznie drożdży w warunkach mikrogravitacji, co ma na celu określenie możliwości ich użycia podczas podróży kosmicznych. Drugi projekt **AstroMentalHealth** ma na celu kompleksowe opisanie zdrowia

psychicznego i behawioralnego astronautów, wydajności pracy oraz interakcji z naturą i środowiskiem technologicznym podczas misji kosmicznej. Na podstawie uzyskanych wyników będzie też możliwe zaproponowanie rekomendacji dla organizatorów misji kosmicznych, co do monitoringu dobrostanu i zdrowia psychologicznego astronautów oraz opracowywania potencjalnych programów interwencyjnych.

ESA (Europejska Agencja Kosmiczna) jest międzynarodową organizacją, współpracującą z NASA i zrzeszającą 22 państwa, której celem jest koordynacja i finansowanie projektów związanych z eksploatacją kosmosu, budową rakiet nośnych, satelitów, misjami naukowymi, rozwojem technologii satelitarnych. Udział naukowców z Uniwersytetu Śląskiego w badaniach finansowanych przez ESA, to szereg wymiernych korzyści naukowych, edukacyjnych, technologicznych, a także wizerunkowych.

PIERWSZY GRANT ERC W UNIWERSYTECIE ŚLĄSKIM

W 2024 roku rozpoczęto intensywne prace w ramach grantu ERC **„LINLOSS: Towards a Sociology of Loss: Disposals and dead-ends in Lineages of Social Innovation and Change”**, w którego zespole badawczym, jako „fellow researcher” występuje dr Witold Mandrysz z Wydziału Nauk Społecznych (jest on także koordynatorem projektu).

Europejska Rada ds. Badań Naukowych (ERC) wspiera innowacyjne i twórcze projekty badawcze we wszystkich dziedzinach nauki, szczególnie te o charakterze interdyscyplinarnym, obarczone wysokim ryzykiem naukowym, które prowadzą do przełomowych odkryć. W projektach finansowanych przez ERC kluczowe jest przekraczanie granic obecnej wiedzy, bez podziału na badania podstawowe i stosowane.

Sam projekt LINLOSS ma na celu zbadanie, w jaki sposób straty, odrzucenia i „ślepe zaułki” wpływają na kierunki zmian społecznych w momentach kryzysu. Badania zakładają opracowanie formalnej teorii strat społecznych oraz zrozumienie, jak straty kształtują zmiany na różnych poziomach społecznych. Wyniki pomogą zrozumieć, jak ścieżki strat i odnowy wpływają na odporność jednostek, rodzin i społeczności wobec nowych wyzwań.

BADANIA POLARNE:

Rok 2024 rok to bardzo intensywny czas w zakresie realizacji projektów dotyczących badań polarnych. W kwietniu zakończono z powodzeniem międzynarodowy projekt badawczy **„Cryosphere Integrated Observatory Network on Svalbard (CRIOS)”** o wartości dofinansowania ok. 6 mln złotych. Projekt realizowany był przez konsorcjum składające się z polskich i norweskich instytucji naukowych (lider – Uniwersytet Śląski), a finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014–2021. Projekt przyczynił się do stworzenia nowoczesnej infrastruktury badawczej oraz usprawnienia monitoringu kriosfery na Spitsbergenie. Dzięki działaniom projektowym wyniki badań będą dostępne dla szerokiego grona naukowców i decydentów, wspierając podejmowanie działań związanych ze zmianami klimatu w Arktyce. Projekt realizowany jest przez Centrum Studiów Polarnych, a jego koordynatorem jest dr Michał Laska.

Ponadto już w marcu 2024 roku rozpoczęto kolejny projekt również finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014–2021 – **„HarSval – Bilateral Initiative Aiming at Harmonisation of the Svalbard Cooperation”**. Projekt ten realizowany jest we współpracy z 11 partnerami z Polski oraz 14 partnerami z Norwegii, a liderem konsorcjum ponownie jest Uniwersytetu Śląski w Katowicach. Cele projektu skupiają się na wzmocnieniu stosunków dwustronnych między Norwegią a Polską, rozszerzeniu sieci partnerów oraz zakresu dotychczasowych działań badawczych, a także na transferze wiedzy, technologii, doświadczeń i najlepszych praktyk. Projekt realizowany jest na Wydziale Nauk Przyrodniczych, a jego koordynatorem jest dr Dariusz Ignatiuk.

Ponadto w 2024 roku Zespół Centrum Studiów Polarnych i Instytutu Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego wszedł w konsorcjum, które otrzymało dofinansowanie rzędu 7,5 mln euro z Programu HORYZONT EUROPA na realizację projektu **„LIQUIDICE: LinkIng and QUantifying the Impacts of climate change on inland ICE, snow cover, and permafrost on water resources and society in vulnerable regions”**. Projekt będzie realizowany w latach 2025–2029 i będzie miał kluczowe znaczenie dla gospodarki wodnej, energetyki oraz turystyki w obliczu zmian klimatycznych. Projekt realizowany jest przez Centrum Studiów Polarnych, a jego jest dr Dariusz Ignatiuk.

KONTYNUACJA FINANSOWANIA INFRASTRUKTURY Z MAPY INFRASTRUKTURY BADAWCZEJ

W 2024 roku rozliczono projekt pt. „ACTRIS – Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” dofinansowany z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020. W projekcie całe konsorcjum, w tym Uniwersytet Śląski, znacząco wzbogaciło swą infrastrukturę badawczą o nowoczesny sprzęt do analizy atmosfery. Współpraca z konsorcjum pozwoliła na wyposażenie polskich centrów badawczych w zaawansowane urządzenia, co przyczynia się do lepszego zrozumienia zmian klimatu i jakości powietrza. O unikatowości infrastruktury ACTRIS w skali krajowej i międzynarodowej świadczy przede wszystkim jej ujęcie na Mapie Polskiej Infrastruktury Badawczej. Koordynatorką projektu i kolejnych inicjatyw w tym zakresie jest dr hab. Mariola Jabłońska, prof. UŚ.

Ponadto już w 2024 roku zespół Wydziału Nauk Przyrodniczych przystąpił do kolejnego konsorcjum na rzecz przygotowania projektu ACTRIS-PL 2 na lata 2025–2029. Projekt z budżetem ponad 23,5 mln złotych będzie finansowany z Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027.

W kontekście Uniwersytetu Śląskiego powyższe projekty znacząco zwiększyły i zwiększą w kolejnych latach potencjał Uniwersyteckiego Laboratorium Kontroli Atmosfery ULKA.

WAŻNE DYSKUSJE NASZEJ WSPÓLNOTY

I) WYBORY REKTORA I DZIEKANÓW KADENCJI 2024–2028

Ubiegły rok, z uwagi na wybory rektora kadencji 2024-2028, przyniósł liczne dyskusje w każdym środowisku naszej społeczności. W czasie rozmów o przyszłości uczelni wielokrotnie dokonywano diagnozy i oceny stanu Uniwersytetu w obszarach takich jak: nauczanie, prowadzenie badań naukowych, stan infrastruktury, sytuacja finansowa, komfort pracy, poprawa warunków studiowania.

Z rozmów prowadzonych na każdym z wydziałów, a także wśród społeczności studenckiej i doktoranckiej, a także administracji ogólnej, zbudowano program rozwoju realizowany w obecnej kadencji. Część złożonych w 2024 roku postulatów stanowi również bazę pod rozwiązania planowane w strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w latach 2026–2029. Pierwszym z wdrożonych postulatów była inicjatywa wzmocnienia sprawczości pracowników i pracowniczek w mianowaniu na funkcję dziekanów jednostek. Już w czerwcu i lipcu 2024 roku odbyły się powszechne konsultacje mające na celu wyłonienie kandydatów i kandydatek z najwyższym poparciem.

II) WARUNKI STUDIOWANIA

W związku z wizytą ministra nauki Dariusza Wieczorka w Uniwersytecie Śląskim przeprowadzono diagnozę warunków studiowania i kształcenia w szkołach doktorskich, a zebrane w toku dyskusji postulaty ogólne przekazano do Ministerstwa. Rekomendacje, propozycje usprawnień oraz uwagi dotyczące funkcjonowania Uniwersytetu Śląskiego przekazane przez środowisko studenckie są stopniowo wdrażane w Uniwersytecie, w konsultacji z Samorządem Studenckim. Szczegóły dotyczące proponowanych usprawnień dostępne są na stronie: us.edu.pl/student/postulaty-srodowiska-studenckiego-i-doktoranckiego/.

III) TRANSFORMACJA REGIONU

Kluczowym wątkiem roku obchodów Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 była i jest nadal transformacja województwa śląskiego, której fundamentem jest nauka jako nowy przemysł. Temat ten był dyskutowany w gronie ekspertów m.in. podczas Europejskiego Kongresu Gospodarczego oraz konferencji ESOF2024. Wokół nauki rozumianej jako nowy przemysł Śląska zbudowano również ogólnopolską [kampanię](#)

wizerunkową Konsorcjum Akademickiego. W ubiegłym roku realizowano lub zainicjowano w Uniwersytecie Śląskim kilka projektów wspierających proces Sprawiedliwej Transformacji Województwa, w tym m.in. projekt [„Wsparcie Procesu Sprawiedliwej Transformacji poprzez Promocję Edukacji Wyższej”](#); projekt [„Transformersi w szkołach – edukacja na rzecz zielonej transformacji i zachowania kultury górniczej w regionie”](#); projekt [„JUŚt transition – Potencjał Uniwersytetu Śląskiego podstawą Sprawiedliwej Transformacji regionu”](#) czy projekt [„GreenMat – Rozwój Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” w zakresie nowych technologii materiałowych w kierunku zielonej transformacji regionu](#). Zainicjowano również [Program Naukowy dla Śląska](#) oraz opracowano koncepcję [Zielonej Strefy Nauki](#).

Więcej informacji można znaleźć w publikacjach dostępnych na platformie ISSUU:

- [Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024;](#)
- [Śląsk rośnie w siłę dzięki nauce;](#)
- [Zielona Strefa Nauki. Przestrzeń dla innowacji, zdrowia i zrównoważonego rozwoju;](#)
- [EuroScience Open Forum.](#)

I) KOMISJA DS. BADAŃ NAUKOWYCH

W 2024 roku Komisja ds. badań naukowych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zaopiniowała w formie uchwał lub wyraziła opinie w następujących sprawach:

- pozytywnie opiniowała powstanie poniższych centrów badawczych:
 - **Centrum Nowych Technik Genomowych** – dr hab. Marek Marzec, prof. UŚ;
 - **Centrum Badań nad Dziedzictwem Nauki i Praktyki Prawa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** – dr Grzegorz Nancka;
 - **Śląskie Centrum Badań nad Pamięcią Regionalną i Transgraniczną** – prof. dr hab. Leszek Drong;
 - **Centrum Badań nad Bizancjum** – prof. dr hab. Przemysław Marciniak;
 - **Centrum Badań Sztuki Nowych Mediów, Kultury i Technologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** (New Media Art, Culture & Technology Research Centre) – dr hab. Anna Maj, prof. UŚ;
 - **Centrum badań obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO w Tarnowskich Górach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach** – dr hab. Małgorzata Wistuba, prof. UŚ;
- opiniowała wnioski o awans na stanowisko profesora uczelni nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupie badawczej i badawczo-dydaktycznej oraz ustaliła listę rankingową kandydatów;
- wyraziła pozytywną opinię w sprawie projektu uchwały Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 26 listopada 2024 r. w sprawie zasad i trybu rekrutacji do Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na rok akademicki 2025/2026.

Członkowie Komisji ds. badań naukowych poruszali również tematy związane z bieżącą działalnością naukowo-badawczą (np. kwestia raportów dla wszystkich pracowników z liczby N danej dyscypliny z okresu ostatniej ewaluacji; modyfikacja PP w zakresie publikacji współautorskich – punktacja nie odzwierciedla rzeczywistych slotów, zgodnie z zasadami ewaluacji i prowadzone są prace nad dedykowanym raportem, który slotową rzeczywistość publikacyjną mają odzwierciedlać; informacja o przedłużeniu przez NCN

wprowadzonych pod koniec 2023 roku złagodzonych zasad polityki otwartego dostępu do publikacji „rozliczających” granty/projekty; kwestia zasad wyróżniania rozpraw doktorskich; zmiany w zapisach programu projakościowego dotyczących m.in. publikacji; zmiany w formularzu wniosków o awans na stanowisko profesora uczelni nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupach pracowniczych badawczej i badawczo-dydaktycznej dotyczącej części naukowej [np. by habilitacja była dodatkowym argumentem do przyznania awansu]; kwestia parytetów: liczba awansów na wydział a liczba pracowników zatrudnionych na wydziale).

II) KOMISJA INTERDYSCYPLINARNA DS. STOPNI NAUKOWYCH I STOPNI W ZAKRESIE SZTUKI

Na mocy uchwały Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach nr 580 z dnia 4 lipca 2024 r. został powołany skład komisji na kadencję 2024–2028. Na posiedzeniu inauguracyjnym komisji, które odbyło się w dniu 14 stycznia 2025 roku, członkowie komisji wybrali spośród siebie przewodniczącego. Został nim prof. dr hab. Andrzej Niesporek, dotychczasowy przewodniczący komisji w kadencji 2020–2024.

III) KOMISJA DS. KSZTAŁCENIA I STUDENTÓW

Członkinie i członkowie Komisji ds. kształcenia i studentów w 2024 roku spotykali się 8 razy (11 stycznia, 7 marca, 11 kwietnia, 9 maja, 13 czerwca, 17 czerwca, 14 października, 14 listopada). Komisja pracowała na szeregiem projektów uchwał Senatu, w tym m.in. nad uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego zmieniającą uchwałę w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w roku akademickim 2024/2025.

Komisja weryfikowała i opiniowała 5 nowych programów studiów, a mianowicie: humanistyka środowiskowa – studia stacjonarne I stopnia; aquamatyka – interdyscyplinarne gospodarowanie środowiskami wodnymi – studia stacjonarne I stopnia, zarządzanie w kulturze i przemysłach kreatywnych – studia stacjonarne I stopnia; komunikacja międzykulturowa – studia stacjonarne I stopnia, prawo w biznesie – studia stacjonarne II stopnia.

Członkinie oraz członkowie komisji weryfikowali i opiniowali efekty uczenia się oraz pozostałe doskonalone elementy 40 modyfikowanych programów kierunków studiów. Dziewięciokrotnie pochyłali się również nad nowymi programami studiów podyplomowych.

Kluczowe w pracy członkiń i członków komisji było również wypracowywanie strategicznych rozwiązań systemowych z punktu widzenia dydaktyki akademickiej, a dotyczyły one m.in.: kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich w zakresie obowiązków dydaktycznych, doskonalenia Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, procedur związanych z awansami nauczycieli akademickich na stanowisko profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych czy pracy nad zarządzeniem określającym przesłanki uzyskania dyplomu z wyróżnieniem.

Ważnym kwestiami dla Komisji ds. kształcenia i studentów były również aktywności związane z programem projakościowym w zakresie dydaktyki (SMoDA) oraz opiniowanie wniosków dotyczących awansu na stanowisko profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych, awansu na stanowisko profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych, awansu na stanowisko starszego asystenta w grupie pracowników dydaktycznych.

IV) KOMISJA DS. KADRY AKADEMICKIEJ

W 2024 roku zakończyła się kadencja komisji pod przewodnictwem prof. dr hab. Andrzeja Kowalczyka powołanej w październiku 2020 roku. Powołano kolejną komisję pod przewodnictwem prof. Dr. hab. Jerzego Sperki. Pełny skład komisji jest dostępny na stronie: us.edu.pl/pracownik/sprawy-pracownicze/nauczyciele-akademicy-na/komisja-do-spraw-kadry-akademickiej/.

V) KOMISJA DS. RÓWNOŚCI I RÓŻNORODNOŚCI

Komisja ds. równości i różnorodności, której kadencja upłynęła 30 września 2024 roku, odbyła w 2024 roku 5 posiedzeń i przyjęła 6 uchwał dotyczących m.in.: rekomendacji przedłużenia terminu realizacji Planu Równości Płci w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach do dnia 31 grudnia 2025 roku; poszanowania wysokich standardów równości, różnorodności oraz promowania otwartego i naukowego dialogu na Uniwersytecie Śląskim; zaopiniowania statutu składu Rady Programowej Obserwatorium Równości i Różnorodności; poparcia przyjęcia dokumentu o charakterze informacyjno-edukacyjnym, pt. *Zbiór dobrych praktyk w obszarze równości i różnorodności oraz przykłady ich naruszeń. Przewodnik*.

VI) PRACE RADY REKTORÓW SENIORÓW

Rada Rektorów Seniorów została powołana 26 października 2020 roku zarządzeniem nr 188 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Rada jako organ opiniodawczo-doradczy Rektora UŚ w 2024 roku na bieżąco przekazała opinie w sprawach uczelni przedłożonych przez rektora (m. in. dotyczących nadania odznak „Za zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach” czy zaopiniowania wniosku dotyczącego uhonorowania tytułem doktora *honoris causa* prof. Marka Safjana). Wydała rekomendacje w sprawie nadania tytułu profesora honorowego prof. dr hab. Ewie Borkowskiej i prof. dr hab. Danucie Opackiej-Walasek.

Wypełniając zadania kapituły nagrody Pro Scientia et Arte, przyznała nagrodę prof. dr. hab. Wojciechowi Popiołkowi (Wydział Prawa i Administracji) i prof. dr. hab. Robertowi Hasterokowi (Wydział Nauk Przyrodniczych).

Rada Rektorów Seniorów nominowała do Śląskiej Nagrody Naukowej czterech naukowców: prof. dr. hab. Mirona Lakomego; dr. hab. Seweryna Kowalskiego, prof. UŚ; dr. hab. Roberta Pykę, prof. UŚ; prof. dr. prof. Mariusza Salamona. Rada Rektorów

Seniorów rekomendowała kandydaturę prof. Mirona Lakomego do Śląskiej Nagrody Naukowej z Uniwersytetu Śląskiego.

Autorem grafik użytych na stronach tytułowych rozdziałów związanych ze strategią UŚ jest prof. dr hab. Krzysztof Bąk.